د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

د ښځو
د لباس او ځان جوړوني
شرعي حدود

مؤلف
حافظ مولوي محمد مجاهد
مدرس ورکن دار الافتاء جامعه اشرفيه

Ketabton.com

ناشر
جامعه اسلاميه اشرفيه
کندهار - افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ټول چاپي حقوق په خپرونکي اړه لري!

د کتاب پېژندنه

- د کتاب نوم : د ښځو د لباس او سینګار شرعي حدود
- مؤلف : مولوي محمد مجاهد
- خپرونکی : جامعه اسلامیه اشرفیه/ کندهار
- کمپوز او ډیزاین : علامه رشاد خپرندویه ټولنه
- کمپوزر : م. روهیال
- چاپ کال : ۱۳۸۹ ش – ۲۰۱۰ ع
- چاپ شمېر : ۱۰۰۰ ټوکه
- کچه : ۱۳/۵۰×۲۱ سانتي متره
- د مخونو شمېر : ۱۲۹ مخه
- اړیکي : ۰۷۰۰۳۰۲۵٦۵، ۰۷۰۰۳۲۸۵۰۴

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱	دمؤلف عرض	۱
۲	**لومړی فصل** په دنیا کي دجنتي ښځو صفات	۵
۳	دښو ښځو علامې	۵
۴	دښځو دځلورو کارو کولو انعام	۵
۵	دیوې ښځي دوجي ټوله دنیا روښانه او خوشبویه کېدل	۵
۶	دجنتي ښځي تاج	۶
۷	دښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟	۶
۸	دحورو یو اځي دلاس دښائست والي اندازه	۶
۹	ددنیا ښځي دحورو څخه افضل دي ؟	۷
۱۰	ددنیا ښځه ترحوري (۷۰۰۰۰) اویا زرګونه افضلي دي	۷
۱۱	دنیکي ښځي عمل داویاو صدیقینو برابردئ	۷
۱۲	ددوزخ دتکلیفو بیان	۸
۱۳	ددوزخ غټ والی	۸
۱۴	ددوزخ ژوروالی	۸
۱۵	ترټولو دکم عذاب اندازه	۸
۱۶	ددوزخ دمارانو دغټ والي اندازه	۹
۱۷	دجنت ښه والی او ددوزخ بد والی	۹
۱۸	په دنیا کي ددوزخي ښځو صفات او نښاني	۹
۱۹	دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۲۰	درې کسان جنت ته نه سي داخلېدای	۱۰
۲۱	ملعوني (لعنت پر سوي) ښځي څوک دي ؟	۱۱
۲۲	د دنیا د ښځو په جنت کي د کم والي وجه	۱۱
۲۳	د ښځو څخه د قیامت په ورځ لومړی څه سوال کیږي؟	۱۲
۲۴	د جهالت په زمانه کي د ښځي اهمیت او مقام	۱۲
۲۵	د یهودو په دین کي د ښځي مقام او مرتبه	۱۲
۲۶	په مسیحي دین کي د ښځي مقام او مرتبه	۱۸
۲۷	په اسلام کي د ښځو صحیح مقام او مرتبه	۱۹
۲۸	تمهید	۱۹
۲۹	په اسلام کي د ښځي حیثیت	۲۰
۳۰	د اسلام دښمنان د ښځو د عزت او د هغوی د حقوقو پای ماله کېده غواړي	۲۹
۳۱	**دوهم فصل**	۳۱
۳۲	د شرعي احکامو څو اصطلاحات	۳۱
۳۳	فرض	۳۲
۳۴	واجب	۳۲
۳۵	سنت	۳۲
۳۶	سنت مؤکده	۳۳
۳۷	سنت غیر مؤکده	۳۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۳۸	مستحب	۳۳
۳۹	حرام	۳۳
۴۰	مکروه تحریمي	۳۴
۴۱	مکروه تنزیهي	۳۴
۴۲	مباح	۳۴
۴۳	د ښځي اصلي حسن	۳۵
۴۴	د لباس مقصد	۳۶
۴۵	د لباس قسمونه	۳۷
۴۶	فرض لباس	۳۷
۴۷	د ښځي او نارینه د ستر حدود	۳۸
۴۸	مستحب لباس	۳۸
۴۹	مباح لباس	۳۹
۵۰	مکروه لباس	۳۹
۵۱	حرام لباس	۴۰
۵۲	د تشبیه یا مشابهت څخه څه مراد دئ؟	۴۰
۵۳	تشبه یعني د نورو قومو د طریقو د اختیارولو شرعي احکام او درجي	۴۵
۵۴	د تشبه د ختمېدو نښاني	۴۶
۵۵	د لباس شرطونه	۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۵۶	د ستر پټول	۴۹
۵۷	د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟	۵۱
۵۸	د مروجه فېشن د لباس حکم	۵۱
۵۹	د ښځو فېشن پرستي	۵۲
۶۰	د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل یا جوړول	۵۳
۶۱	د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي	۵۳
۶۲	د ښځو لپاره د باریک (نازک) لباس د اغوستلو حکم	۵۳
۶۳	د باریک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم	۵۴
۶۴	ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟	۵۵
۶۵	د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم	۵۵
۶۶	د ساړي اغوستلو حکم	۵۶
۶۷	د فراکي لباس اغوستلو حکم	۵۶
۶۸	د بې لستوڼو یا نیم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم	۵۷
۶۹	د خلاص ګرېوان د قمیص اغوستلو حکم	۵۷
۷۰	د ښځو لپاره د برچاکي قمیص اغوستلو حکم	۵۸
۷۱	د چسپ لباس د اغوستلو حکم	۵۹
۷۲	د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم	۵۹
۷۳	د بارچاکي پایجامې د اغوستلو حکم	۶۰
۷۴	د پرتوګ د اغوستلو حکم	۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۷۵	د مکسي قمیص د اغوستلو حکم	۶۱
۷۶	د عام مکسي قمیص د اغوستلو حکم	۶۲
۷۷	د پنجابي لباس حکم	۶۲
۷۸	د انارکلي لباس حکم	۶۳
۷۹	د چوړي پنجابي لباس د اغوستلو حکم	۶۳
۸۰	د ساوریا لباس د اغوستلو حکم	۶۳
۸۱	د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم	۶۴
۸۲	د شاراره لباس د اغوستلو حکم	۶۴
۸۳	د ګیر پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم	۶۵
۸۴	د افغاني لباس حکم	۶۵
۸۵	د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم	۶۶
۸۶	د زنانه جانکټ (انګیا) د اغوستلو حکم	۶۷
۸۷	د سینه بند د استعمالولو حکم	۶۷
۸۸	د ښځو لپاره د رخچیني د استعمال حکم	۶۸
۸۹	پر لباس باندي د تصویر (عکس) حکم	۶۸
۹۰	پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخیستونکو) شیانو د عکسونو حکم	۶۸
۹۱	که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخیستونکي) ډېر کوچني عکسونه وي؟	۷۰
۹۲	پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شیانو عکسونه	۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۹۳	پر لباس باندي د غیر ذي روح شي د تصویر حکم	۷۱
۹۴	پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصویرونو حکم	۷۱
۹۵	د کفارو د بیرغونو د لباس د اغوستلو حکم	۷۳
۹۶	که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو څه به کوي؟	۷۴
۹۷	د نوروز د ورځي په نیت د نوي لباس د اغوستلو حکم	۷۵
۹۸	د نقش او کشیده کاري لرونکي لباس حکم	۷۶
۹۹	د دستکلو او جرابو د استعمال حکم	۷۶
۱۰۰	په عده کي د ښایسته لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۱	د ښځو لپاره د وربښمو لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۲	د لویو او کوچنیو نجونو په لباس کي فرق سته؟	۷۷
۱۰۳	د لباس آداب	۷۸
۱۰۴	د لباس په اغوستلو کي ښه نیت	۷۸
۱۰۵	د لباس د اغوستلو دعا	۷۹
۱۰۶	لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول	۷۹
۱۰۷	د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول	۸۰
۱۰۸	د لباس د کښلو دعا	۸۰
۱۰۹	د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل	۸۰
۱۱۰	د لباس اوږدوالی	۸۱
۱۱۱	په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل	۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۱۲	په لباس کي تواضع کول	۸۲
۱۱۳	پاک لباس اغوستل	۸۲
۱۱۴	د ښځو لپاره مخصوص آداب	۸۲
۱۱۵	د نارینه وو د مجلس اجازه	۸۲
۱۱۶	په کښته اواز خبري کول	۸۳
۱۱۷	د لاري پر کناره تلل	۸۳
۱۱۸	په لوړ آواز خندل	۸۳
۱۱۹	په لاره کي په زوره خبري نه کول	۸۳
۱۲۰	د لباس او د ناستي په کيفيت کي احتياط کول	۸۳
۱۲۱	په يوازي ځای کي لباس بدلول	۸۳
۱۲۲	د حمام دروازه ښه بندول	۸۴
۱۲۳	**دريم فصل**	۸۴
۱۲۴	د ښځو د سينګار په اړه د زينت، جمال او تجمل معنی	۸۴
۱۲۵	زينت	۸۴
۱۲۶	جمال	۸۴
۱۲۷	تجمل	۸۵
۱۲۸	د زينت او جمال فرق	۸۵
۱۲۹	د تجمل او تزين فرق	۸۶
۱۳۰	زينت او سينګار د شريعت له نظره	۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۳۱	د سينګار کولو شرطونه	۸۸
۱۳۲	**څلورم فصل**	۹۷
۱۳۳	د ښځو د وربښتانو په اړه	۹۷
۱۳۴	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟	۹۷
۱۳۵	د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول يا لنډول جائز دي؟	۹۹
۱۳۶	د ښځي لپاره.د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟	۹۹
۱۳۷	د ښځي لپاره د ناجوړې يا بل عذر د وجي د سر وېښتان خريل يا ډېر کوچني کول جائز دي؟	۱۰۰
۱۳۸	د فيشن او زينت لپاره ښځي کولای سي چي د سر په وېښتانو کي مختلف ډيزاينونه جوړ کي؟	۱۰۰
۱۳۹	د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي يو ځای کول جائز دي؟	۱۰۱
۱۴۰	تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي؟	۱۰۲
۱۴۱	پيدائشي وېښتان خريل يا پرې کول ضروري دي؟	۱۰۲
۱۴۲	د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د اينښودلو حکم	۱۰۳
۱۴۳	يادونه	۱۰۵
۱۴۴	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟	۱۰۵
۱۴۵	د ښځي لپاره وروځي کښل (کول يا نري کول) جائز دي؟	۱۰۶
۱۴۶	پاملرنه	۱۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامين	صفحه
۱۴۷	د ښځې لپاره پر مخ باندې راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۸	د ښځې لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۹	د ښځې لپاره د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو حکم	۱۰۸
۱۵۰	د ښځې هغه وېښتان چې پخپله يې پرې کړي وي يا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟	۱۰۸
۱۵۱	**پنځم فصل** د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ	۱۱۰
۱۵۲	د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۱۰
۱۵۳	د ميک اپ (د سرخي او سفېدې کولو) حکم	۱۱۱
۱۵۴	د مېلمنو او کوربه ښځو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۵	د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکې د سينګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۶	د ښځې لپاره د لب شيرين کولو حکم	۱۱۳
۱۵۷	د ښځې لپاره د باڼوګانو د رنګولو حکم	۱۱۴
۱۵۸	د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو اېښودل يا پر اصلي باندې نور منښلول جائز دي؟	۱۱۴
۱۵۹	د ښځې لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندې خالونه وهل جائز دي؟	۱۱۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامين	شمېره
۱۱۶	د غاښو باريک (نري) کول جائز دي؟	۱۶۰
۱۱۷	د ښځي لپاره د سرو زرو يا سپينو زرو غاښونه ايښوول يا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟	۱۶۱
۱۱۸	د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو د استعمال حکم	۱۶۲
۱۱۸	يوازي د اظهار او نمايش لپاره د سپينو زرو استعمال جايز دئ؟	۱۶۳
۱۱۸	د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟	۱۶۴
۱۲۰	د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو ماسوا اوسپنه، پيتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟	۱۶۵
۱۲۰	د پلاستيک او ښيښه يي بنګړو په لاسول جائز دي؟	۱۶۶
۱۲۱	د ښځو لپاره د پايزېبونو په پښو کول جائز دي؟	۱۶۷
۱۲۱	په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې يا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟	۱۶۸
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي سره يا سپين زر پکښي استعمال سوی جائز دي؟	۱۶۹
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي لاسبند يې د اوسپني يا پيتل وي جائز دئ؟	۱۷۰
۱۲۳	د ښځي لپاره داسي انګشتری په ګوته کول چي غمي يې د ډبري يا بل شي وي جائز دي؟	۱۷۱
۱۲۳	د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟	۱۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمیره
۱۲۴	د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم	۱۷۳
۱۲۵	د ښځو لپاره د لویو نوکانو د پرېښوولو حکم	۱۷۴
۱۲۶	د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟	۱۷۵
۱۲۷	د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان اېښودل جائز دي؟	۱۷۶
۱۲۷	د ښځو لپاره د جګي کوړی، لرونکي بوټ یا چمپل په پښو کول جائز دي؟	۱۷۷
۱۲۸	د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟	۱۷۸
۱۲۸	د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زینت او سینګار کول جائز دي؟	۱۷۹

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا :
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقريظ

نحمده ونصلي ونسلم علي رسوله الكريم.

امابعد!.

درنو لوستونکو! څرګنده خبره ده چي الله جل جلاله دبشريت دتل ښېرازۍ او سوکالۍ لپاره داسلام سپېڅلی دين هغه وخت وځلاوه چي دانسانانو زياته برخه بدبختۍ ، هلاکت او بربادۍ په ظالمو موټو وهلې وه ، الله جل جلاله داسلام په پستو او مينه لرونکو وړانګو بشريت ددې ناورين څخه وژغورئ او ديوې سيده لاري په ښودولو سره يې ددنيا او اخرت نيکمرغۍ وربه برخه کړې، پاته دي نه وي چي ددنيا مدنيت او پرمختيا که هرڅومره دلوړوالي پر لوري ولاړه سي خو بيا هم ښېرازي ، نيمکرغي او خلاصون هم په همدې دين کي نغښتی دئ ، هغه وخت دتاسف او بدبختۍ دئ چي ددين څخه فاصله پيدا کيږي او يا يې په پوهاوي کي ستونزي پيدا کيږي ، بيا هم دسترسبحان لورونه اوپېرزوينه ده چي تل يې دا مبارک دين په مبارکو انسانانو ساتلی او خلګ يې ترې ګټمن کړی دئ چي يوه لاره يې په معاصر وخت کي په هر ټبر کي دهغه ټبر په مورنۍ ژبه باندي دعلماؤ شتون او ددوی ليکني دي چي زياتي ګټي يې په لاس راوړې دي ، دا کار څکه ګټمن دئ چي الله جل جلاله په تېره زمانه کي هم انبياء عليهم السلام دهغو قومونو په ژبو لېږل څکه الله جل جلاله فرمايي:

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوۡمِهِۦ [1]

ژباړه: موږ هيڅ رسول نه دئ لېږلی مګر دخپل قوم په ژبه مو لېږلی دئ.

حاصل داچي دا دالله جل جلاله لوی فضل دئ چي په هر ټبر کي دهغه ټبر په ژبه

---

[1]: سورة ابراهيم الاية ۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماؤ کرامو دوی ته دعوت پیل کړی او په تالیف او ترجمه یې ددوی مذهبي تندي ورماتي کړي په همدې لړ کي داشرفیې مدرسې یو تن جید عالم مولوي محمد مجاهد صاحب توانېدلی چي په معاصر وخت کي پر یوه ډېره اړینه موضوع باندي چي دښځو دلباس او ځان جوړوني موضوع ده ـ رساله ولیکي دنوموړې رسالې مطالعه په اوس وخت کي عامو او خاصو خلګو ته ډېره اړینه ده ځکه فتنې شیبه په شیبه زیاتیږي او زیات ناوړه او ناروا دودونه منځته راغلي دي هر مسلمان ورور کولای سي چي ددغه رسالې دمطالعې په مټ یو شمېر لباسي ناروا دودونه دکور څخه وباسي نوموړې رساله داشرفیې مدرسې دتالیف او ترجمې دڅانګي غړو وکتل په کتلو یې پرېکړه وکړه چي دشوق له اړخه پیاوړی ده آخره داچي اشرفیه مدرسه نوموړې رساله تائیدوي او دټولني داستفادې لپاره یې وړاندي کوي.

په درنښت

دجامعې اسلامیې اشرفیې دتالیف او ترجمې څانګه

دتالیف او ترجمې دڅانګي اراکین	
نوم	دنده
مولوي محمد رسول صاحب	عمومي رئیس
مولوي عبدالهادي حماد	دمدرسې ، تالیف او ترجمې مدیر
شیخ الحدیث مولوي عبدالرحیم صاحب	رئیس دارالافتاء
مولوي سید احمد غفوري	نائب دارالافتاء
مفتي احمد ګل صاحب	عضو دارالافتاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمؤلف عرض

تر خوراک او څښاک وروسته دوهم هغه شی چي انسان ډېر ورته محتاج دئ هغه لباس دئ، چي په هغه باندي خپل عورت پټوي او د ګرمۍ او یخ څخه ځان په ساتي او دا ډول په معاشره او ماحول کي ځان په ښایسته کوي، ځکه اسلام داسي یو کامل دین دئ، چي د ژوند په ټولو شعبو (څانګو) کي پر احکامو باندي مشتمل دئ، آن تر دې چي د لباس او زینت لپاره یې داسي اصول وضع کړي دي، چي د هغه څخه د مسلمان لپاره سرغړونه جائز نه ده.

که څه هم بعضي نوي فکر لرونکي انسانان دا ګومان کوي چي لباس او زینت د عادي کارو څخه یو کار بلل کېږي، چي په هر عصر او زمان کي څرنګه چي وغواړي هغسي لباس او زینت کولای سي، د حلال او حرام سره څه اړه نه لري، لیکن د دا ډول ګومان کوونکي که څه فکر او تدبر وکړي نو وروسته به ورته معلومه سي چي لباس د انسان په ژوند کي ډېر مؤثر شی دئ او په واقع کي که څه هم داسي معلومېږي، چي د ظاهري امورو سره تعلق لري لیکن په حقیقت کي پر سیرت، اخلاقو او نفسي احوالو باندي ډېر ژور اثر لرونکی دئ.

او د لباس او زینت اثرات مختلف وي، بعضي اوقات بخل، کبر (لویي)، او د اسراف عادي جوړول. د خلکو حقوق پا یمالول په چا کي پیدا کوي او بعض اوقات په لباس کي بیا د تواضع (عاجزۍ) تربیه هم اخیستلای سي، او اخلاق حسنه هم پکښي پیدا کېدای سي. که څوک پر لباس او زینت باندي خالص د ظاهري شي ګومان کوي نو هغه د انسان د طبیعت څخه ناخبره دئ.

بل دا چي اسلام د لباس په اړه کوم حکم کوي هغه به د طبیعت غوښتنه او د سالم فطرت سره به موافق وي او اسلام د انسان لپاره د یو خاص ډول د لباس یا زینت یا یو خاص هیئت یا د یو خاص ماحول او معاشرې د لباس امر نه دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي، بلکي د لباس او زينت لپاره يې مضبوط اصول او اساسي قواعد ايښي دي، چي پر هغه اصولو باندي عمل کول پر مسلمان باندي واجب دي، چي د کتاب په اوږدو کي به مخته راسي.

په هر صورت د هر انسان لپاره که نارينه وي يا ښځينه وي چي پر خپل سالم فطرت باندي پاته وي د لباس او بدن د پاکوالي مراعت کوي، هغه لباس هم داسي چي د هغه بدن له بل چا څخه پټ وي او دا د انسان فطري غوښتنه هم ده، ځکه کله چي الله تعالی حضرت آدم عليه السلام او حوا رضي الله عنها پيدا کړه نو دواړو ته يې د جنت لباس ورکړ. بيا چي کله شيطان دوی سهوه کړه، نو د الله پاک د حکم خلاف ورزي رامنځته سوه، الله پاک د دوی څخه د جنت لباس واخيستی، نو دوی سمدستي د درختو په بلګونو باندي د خپل بدن پټول شروع کړه، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ (الاعراف: ۲۱)

ترجمه: دوی دواړو د جنت په بلګو باندي خپل ستر پټ کړی.

که څه هم د خاوند او مېرمني پرته بل دريم څوک نه وو، ليکن بيا هم د فطري شرم او حياء په غوښتنه باندي دوی خپل ستر پټوی.

لهذا معلومه سوه چي شريعت مطهره د خپلو اصولو او قوانينو مطابق نارينه او ښځينه ته د ښه ښايسته لباس د اغوستلو او د ښه زينت او سينګار کولو اجازه ورکړې ده، د هغه څخه يې منع کړي نه دي.

نو هغه مسلماني خوندي چي په داسي لباس اغوستلو يا زينت کولو باندي اخته وي چي شريعت مقدسه د هغه د اغوستلو اجازه نه ورکوي پخپله ځان ورڅخه وساتي.

دوهم هغه کسان چي د کورو سرپرستان وي هغه که نارينه وي او که ښځينه پر دوی لازمه ده چي دوی به خپل اولادونه او خپل ماتحت (چي د دوی تر سرپرستی لاندي وي) صحيح تربيه کوي، او په هغه لباس اغوستلو او په زينت او سينګار کولو يې امر کړي چي شريعت مطهره اجازه ورکړې وي، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: د قيامت په ورځ د هر سرپرست څخه د خپل ماتحت کسانو پوښتنه کېږي[1].

او الله تعالى فرمايي:

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارًا (التحريم: ٦)

ترجمه: اې مؤمنانو! تاسي خپل ځانونه او خپل اولادونه د اور څخه وساتئ.

له دې آيت څخه دا معلومه سوه، چي خالص ځوک يوازي د ځان په اصلاح باندي نجات او جنت نه سي پيدا کولای، ترڅو چي د خپل ماتحت کسانو د اصلاح فکر يې کړی نه وي.[1]

ليکن د اوسني وخت بعضي سرپرستانو خو خپل ځان د ده په فکر پخپل فرضي، واجب او نور نفلي عبادتو باندي خلاص بللی دئ، په کور يا کورنۍ کي چي کوم لباسونه نارينه يا ښځينه اغوندي يا ښځينه کوم زينت او سينګار اختياروي دی بې فکره او بې پروا وي، بلکي د ده په پيسو باندي هغه لباسونه او د زينت او سينګار هغه اسباب چي په شريعت مقدسه کي جائز نه وي رانيسي دی د هغه په ګناه کي ورسره شريک دئ، ځکه ده يو ډول کومک او مرسته په ګناه کي ورسره کړې ده او بيا په هغه کورنۍ کي چي هلته ښځه د اکا د زوی، د خاله د زوی، د ماما د زوی، د عمه د زوی، اخښې او لېور څخه مخ نه پټوي دا ډول لباسونه اغوستل يا سينګار کول که څه هم په شريعت مقدسه کي جائز وي خو په فتنه کي د واقع کېدو د احتمال له ويري جائز نه دي.

او دا ډول زينت او سينګار کول، د بدن صفايي کول په سالم فطرت کي داخل دي او شريعت مطهره د کولو اجازه په څو شرطو باندي ورکړې ده، چي د

---

[1] قال رسول الله ﷺ:...... ألَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. مسند امام احمد ورقمه ٤٩٢٠ ، ج ٩ ص : ٤٥٦ ، ط : المكتبة الشاملة

[1]: ذاتى عمل نجات كى لئى كافى نهين اصلاحى خطبات ج : ۴ ص : ٢٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو شرطو مراعتول ضروري دي، ځکه په حدیث شریف کې نبي کریم ﷺ فرمایي:

لا یدخل الجنة من کان فی قلبه مثقال ذرة من کبر، قالوا یا رسول الله ﷺ! ان احدنا یحب ان یکون ثوبه حسناً، و نعله حسنة، قال ان الله جمیل یحب الجمال، الکبر بطر الحق، و غمط الناس (۱)

ترجمه: نبي کریم ﷺ وفرمایل: چې د چا په زړه کې که د اوړن د دانې په اندازه کبر (لویي) وي هغه جنت ته نه سي داخلېدلای، صحابه وو ﷺ عرض وکړ: یا رسول الله که زموږ څخه یو څوک دا خبره خوښه کړي چې د هغه لباس ښه وي، چوټه (یا چمپل) یې ښه (اعلی درجه) وي (نو آیا دغه هم په کبر [لویي] کې داخل دئ؟)

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل، چې: الله جمیل دئ، حسن او جمال خوښوي. کبر دا دئ چې حقه خبره نه قبلوي او خلک تحقیروي یعني د خلکو توهین او سپکاوی کوي.

پر سرپرست باندې لازمه ده چې اول خو هغه لباسونه اغوستل یا هغه زینت کول چې په شریعت کې جواز نه لري یا جواز لري خو د فتنې د واقع کېدو له وجې خپل ځانونه او خپل اولادونه او ماتحت کسان د هغه څخه منع کړي.

۱: (بخاري، کتاب الایمان).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دنيا کي د جنتي ښځو صفات

د ښو ښځو علامې :

د حضرت ابن عباس رضي الله عنه څخه روايت دئ چي نبي کريم ﷺ وفرمايل : ايا تاسو ته ديو شي خبر نه کم در د جنتي نارينه وو په باره کي نو هغه بيان يې وفرمايه .... او تاسو ته د جنتي ښځو په باره کي خبر نه درکړم ، جنت ته تلونکي ښځې دادي :

۱ : چي د خاوند سره ښه محبت کونکي وي .

۲ : او ډير اولادونه زېږونکي وي او ښه تربيت کونکي وي .

۳ : کله چي خاوند د هغې څخه ناراضه وي يا په خپله دا ناراضه وي نو دا خپل (خاوند ته) ورسي خپل لاس د خاوند په لاس کي ورکړي او دا به ورته ووايي چي زه تر هغه وخت ته پوري ارام نه سم کولای تر څو چي ته زما څخه راضي نه سي .[1]

د ښځو د څلورو کارو کولو انعام

نبي کريم ﷺ فرمايي :

کومه ښځه چي پنځه وخته لمونځ کوي ، د روژې د مياشتي روژه نيسي او د خپلي پاک دامنۍ حفاظت کوي او د خپل خاوند فرمانبرداري کوي ، هغه ته به (د قيامت په ورځ) وويل سي چي د جنت په کومه دروازه چي غواړي داخله سه .(۲)

ديوې ښځې دوجې ټوله دنيا روښانه او خوشبويه کېدل

د حضرت سعيد بن عامر رضي الله عنه فرمان دئ چي ما د نبي کريم ﷺ څخه اورېدلي دي

---

[1] : الاخبركم برجالكم من اهل الجنة .... ونساؤكم من اهل الجنة .... حتي ترضي . كنزالعمال

[2] : اذا صلت المراة خمسها وصامت شهرها وحفظت فرجها واطاعت زجها قيل لها ادخلي اي ابواب الجنة شئت . الترغيب والترهيب .

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي هغه وفرمایل :
که چیري د جنت د ښځو څخه یوه ښځه (دنیاته) راسي نو د ټولي دنیا مځکه به د مشکو په بوی معطره سي او د لمر روښنایي به ولاړه سي.(١)

د جنتي ښځي تاج

حضرت انس ﷺ فرمایي چي نبي کریم ﷺ وفرمایل :
که چیري د جنت د ښځو څخه یوه ښځه د دنیا طرفته راسي نو د اسمان او مځکي په مابین کي چي کوم مسافه ده ټوله به په خوشبویي سره معطره سي او د دوئ په مابین کي چي کومه حصه ده هغه به روښانه سي او د دې تاج به تر دنیا او په دنیا کي چي کوم شیان دي تر هغه قیمتي وي .(٢)

د ښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟

د نبي کریم ﷺ څخه سوال وسو چي د ښځو لپاره بهتره او ښه د کولو شی څه شی دئ ؟ نبي کریم ﷺ په جواب کي وفرمایل : چي د ښځو بهتره او ښه کار دا دئ چي نه (نامحرم) نارینه دوئ ووینې او نه دوئ (نامحرم) نارینه ووینې .
او حضرت فاطمة ((رضي الله عنها)) فرمایي : چي د غه کار هغه وخت مکمل کېدای سي چي ښځي په کور کي اوسي (او د کور څخه بې ضرورته نه وزي) .(٣)

د حورو یوائحي د لاس د ښائست والي اندازه

حضرت کعب بن احبار (رحمة الله علیه) فرمایي :
که چیري یوه حوره خپل لاس د ګوتو سره د آسمان څخه ښکاره کړي نو د هغه د وجي به ټوله مځکه روښانه سي لکه څرنګه چي لمر د دنیاوالاوو ته روښنایي

---

١ : لو ان امراة من نساء اهل الجنة اشرفت .... ولاذهب ضوء الشمس .الترغیب والترهیب ج : ٤ ص : ٢٢

٢ : لو اطلع امراة من نساء اهل الجنة .... خیر من الدنیا وما فیها . مسند احمد .

٣ : في جواب سوال النبي ﷺ ای شئ خیر للنساء .... لایرین الرجال ولایرونهن ...... لایمکن الابالاحتجاب بالبیوت . احکام القرآن للتهانوي ج : ٣ ص : ٤٥٦ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوي . بيا يې دا وفرمايل چې دايي دلاس ښائست دئ نو دهغې دمخ ښائست به په کومه اندازه وي ، او دهغې تاج به دياقوت ، ملغرو او زبرجدو وي .(۱)

ددنيا ښځې دحورو څخه افضل دي ؟

حضرت حبان بن ابي جبله (رحمة الله عليه) فرمايي :

چې ددنيا ښځې کله جنت ته داخليږي نو دوئ ته په دنيا کې دنيک عملونو په وجې پر حورو باندې فضيلت ورکول کيږي (يعني څومره ډير نيک اعمال چې يې کړي وي په هغه اندازه به يې حسن او درجې زياتې وي)(۲)

ددنيا ښځه تر حورې
(۷۰۰۰۰)او يا زرګونه افضلې دي

فائده : علامه قرطبي (رحمة الله عليه) فرمايي :چې داخبره دجناب نبي کريمﷺ څخه مرفوعا روايت سوې ده چې ده مبارک ارشاد فرمايه :

دنياوي ښځې دحور عين څخه ۷۰۰۰۰ زرګونه افضلې دي (يعني څومره ښائست چې دحورو دئ دجنتي ښځو ښائست به ددوي دښائست څخه ۷۰۰۰۰او يا زره چنده زيات وي)(۳)

دنيکي ښځې
عمل داو ياو صديقينو برابر دئ

دحضرت ابن عمرؓ څخه روايت دئ چې نبي کريمﷺ وفرمايل : چې دمؤمني (صالحې) ښځې عمل داو ياو صديقينو دعمل سره برابر دئ او دګناهکارانو دبدعملۍ په شان دئ (که موږ وګورو په حديث شريف کې دنيکي ښځې څومره لويه درجه او مرتبه بيان سوې ده دبدې ښځې ګناه څومره ډېرې ګناوې بلل

---

۱ : وعن ابن عباسؓ قال ... لوان يدا من الحور من السماء بياضها ولؤلؤ وزبرجده الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٥٣٥

۲ : تذکرة قرطبي ج : ۲ ص : ٤٧٧ .

۳ : ان الادميات افضل من الحور بسبعين الف ضعف تذکرة قرطبي ج : ۲ ص : ٤٧٧ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوي دي)(۱)

د دوزخ د تکليفو بيان

نبي کريم ﷺ فرمايلي دي :
چي دوزخ تر زرو کلونو پوري بل کړل سو ترداسي حده چي دده رنګ سور سو او بيا زر کاله نور بل کړل سو ترداسي حده چي سپين سو بيا تر زرو کلونو پوري نور بل کړل سو تر داسي حده چي تور سو.(۲)
اوس ستاسو دغه اور چي تاسو يې بلوئ د دوزخ تر اور په ګرمۍ او حرارت کي اويا (۷۰) درجې کم دئ او هغه اويا (۷۰) درجې تر دغه زيات ګرم دئ.(۳)

د دوزخ غټوالی

نبي کريم ﷺ فرمايي :چي دوزخ راوړل کيږي په داسي حال کي چي دده به اويازره قيضې وي او هره قيضه به اويا زره ملائکو نيولې وي او تر دغو قيضو به يې راکشوي .(۴)

د دوزخ ژوروالی

رسول الله ﷺ فرمايي : که ډېره درنه ډېره د دوزخ دغاړي ودوزخ ته وغورځول سي او تر اويا کلونو پوري مسلسله ولاړسي نو پس د اويا(۷۰) کلونو څخه به دوزخ وبيخ ته ورسيږي.

تر ټولو د کم عذاب اندازه

نبي کريم ﷺ فرمايي : چي په ټولو کي سپک عذاب په دوزخ کي به د هغه چاوي چي د هغه په پښو کي به فقط داور دوي څپلی وي ليکن د دغه څخه به دده

---

[1] : عن ابن عمر رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال وان مثل عمل المراة المؤمنة کمثل عمل سبعين صديقا وان عمل المراة الفاجرة لفجور الف فاجر . کشف الاستار ج : ۲ ص : ۱۵۷.

[2] :عن ابي هريرة رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال اوقدعلي النار الف سنة حتى احمرت ... فهي سوداء مظلمة،مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

[3] : عن ابي هريرة رضي الله عنه ان رسول الله ﷺ قال نارکم جزء من سبعين ...مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

[4] :وعن ابن مسعود رضي الله عنه قال رسول الله ﷺ يوتى جهنم يومئذ لها... الف ... يجرونها... مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماغذه دګړوې په ډول ایشیږي ، اودده به داخیال وي چې په ټولو کې زما عذاب ډېر زیات دئ.(۱)

د دوزخ د مارانو دغټ والي اندازه

نبي کریم ﷺ فرمايي : چې په دوزخ کې داسي غټ غټ ماران دي لکه اوښان که يو وار سړی وخوري نو تر څلويښتو کلونو پوري به يې زهر په بدن کې څپې وهي او لړمان يې داسي لوی دي لکه پالل سوي او کتل سوي غاتري که دوی سړی وخوري نو تر څلوېښتو کلونو به زهر دده په بدن کې څپې وهي.(۲)

د جنت ښه والی او د دوزخ بد والی

يو واري نبي کریم ﷺ لمونځ وکړئ ومنبرته يې تشريف راوړئ او وې فرمایل : چې ما نن د جنت او دوزخ نقشه هو بهو اوبعينه وليدله نه تر ننه پوري ما تر جنت زيات يو ښه شی ليدلي دئ او نه مي تر دوزخ زيات يو شی د تکليف ليدلي دئ.(۳)

په دنيا کې د دوزخي ښځو صفات او نښانې

دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال :

رسول اکرم ﷺ فرمايي :

هره سترګه زنا کونکې ده ، ښځه چې کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس (دباندي ووځي) د (نارينوو) د مجلس سره تېره سي ، هغه داسي يعني

[1]: عن النعمان بن بشير قال قال رسول الله ﷺ ان اهون اهل النار عذابا ... لاهوهم عذابا.مشكوة ج:۲ص: ۵۰۲ .

[2] : عن عبدالله بن حارث بن خير قال قال رسول الله ﷺ ان في النار حيات كامثال البخت تلسع ... اربعين فريقا . مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۴ .

[3]: عن انس ان رسول الله ﷺ لنا يوما الصلوة.... في الخيروالشر مشكوة ج : ۲ ص : ۵۰۵ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانية ده.(۱)

تشريح : نبي كريمﷺ دهغه ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي دنارينوو دمجلس يا دنارينوو سره تيريږي نو ددغي ښځي مشابهت نبي كريمﷺ دزانيې او فاسقي ښځي سره وكړئ .

درې كسان جنت ته نه سي داخليداى

حضرت عمارؓ روايت كوي چي نبي كريمﷺ وفرمايل :

درې كسان دهميشه لپاره جنت ته نسي داخليداى :

اول : ديوث (دوس) دوهم : والرجلة من النسآء (هغه ښځه چي دنارينوو سره مشابهت كوي) دريم مدمن الخمر (شراب چيښونكى) اصحابانو مباركو ورته وفرمايل : يارسول الله ! مدمن الخمر خو پيژنو ديوث څه شى دئ ؟ نبي كريمﷺ وفرمايل : ديوث هغه څوك دئ چي پردئ دده كورته داخل سي دى يې پروا نه كوي . صحابي مبارك، فرمايي : موږ ورته وويل چي الرجلة من النساء څه شى دئ؟ رسول اللهﷺ وفرمايل : دا هغه ښځه ده چي دنارينوو سره مشابهت كوي (۲)

تشريح : دنارينوو لپاره دښځو سره په لباس حركات او په بعضو صفاتو كي مشابهت كول نه دي جائز او دغه ډول دښځو لپاره دنارينوو سره په لباس حركات او په بعضو صفاتو كي مشابهت كول جائز نه دي .

او دا ډول په يو بل حديث شريف كي نبي كريمﷺ فرمايلي دي چي دا اللهﷻ لعنت دي پر هغه ښځه باندي وي چي هغه دنارينو سره مشابهت كوي . (۳)

---

[1]:عن ابي موسىؓ عن النبيﷺ قال كل عين زانية ، والمراة اذا استعطرت .... يعني زانية . الترغيب والترهيب ج : ۳ص :۸۴

[2] : عن عمار بن ياسر عن رسول اللهﷺ قال ثلاثة لايدخلون الجنة ابدا : الديوث.... قلنا فما الرجلة من النساء قال التي تشبهه بالرجال . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۷

[3] : عن ابن عباسؓ قال لعن رسو ل اللهﷺ المتشبهين من الرجال.... من النساء بالرجال . ترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملعوني (لعنت پر سوي) ښځي څوک دي ؟

د عبدالله بن عمر (رضي الله عنهما) څخه روايت دئ ، دی مبارک فرمايي چي ما د نبي کريم ﷺ څخه واورېدل ده مبارک وويل چي زما د امت په اخرکي به نارينه وي چي دوي به (دعزت) پر ځينانو باندي سپرېږي (دومره به په عزت وي) لکه هغه خلګ چي مسجدو ته (ځي) او په دروازو کي (ددوئ عزت لپاره نور خلګ انتظار کوي) ددوئ ښځو به لباس اغوستی وي مګر لڅي به وي (يعني داسي باريک يا لنډ يا تنګ لباس به يې اغوستی وي چي دلباس مقصد فوت سوي وي) ددې ښځو سرونه به دبختي اوښ دبوک په ډول وي (يعني دغو ښځو به خپل وېښتيان دخپل سره پر يوه حصه باندي يو ځای راټول کړي وي داسي به معلومېږي لکه داوښ بوک) نو دغه ښځي ملعوني دي (يعني لعنت پرې سوی دئ)(۱)

ددنيا دښځو په جنت کي دکم والي وجه

دحضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه روايت دئ چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :

اې دښځو جنس ! تاسو صدقه کوئ او ډېر استغفار (واياست) ځکه ما تاسو (يعني ستاسو جنس) په دوزخ کي ډېر وليدئ ، يوې ښځي چي په ډېره ښه لهجه باندي خبري کولې عرض يې وکړئ چي يا رسول الله ! زموږ څه نقصان دئ ؟ چي موږ (ښځي) په دوزخ کي ډيري يو ؟ نبي کريم ﷺ وفرمايل : تاسو لعنت (ښراوي ډيري کوئ که خپلو اولادو ته وي او که نورو ته) او دخاوند ناشکري او نافرماني کوئ (يعني چي خاوند هر څومره نعمتونه دوئ ته راوړي بيا هم چي يوه ورځ څه شی کم وي نو دوئ وايي چي ستا کورته زه

---

۱ : عن عبدالله بن عمر رضي الله عنهما قال سمعت رسول الله ﷺ يقول : يكون في آخر امتي رجال .... فانهن ملعونات ... نساء الامم قبلكم . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۹٤ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلې یم ما شی نه دئ لیدلي)(۱)

د ښځو څخه د قیامت په ورځ لومړی څه سوال کیږي؟

حضرت انس ﷺ د نبي کریم ﷺ فرمان نقل کوي چي د قیامت په ورځ به د ښځو څخه تر ټولو مخکي د لمانځه پوښتنه کیږي (چي ایا لمونځ یې په پابندۍ سره په خپل وخت کي کاوه او که یې نه کاوه) بیا به د خپل خاوند په اړه پوښتنه ځني وسي چي د هغه سره یې څنګه سلوک کاوه(۲)

د جهالت په زمانه کي د ښځي اهمیت او مقام :

د قرآن کریم د آیاتو څخه دا معلومیږي چي د اسلام د راتګ تر مخه ښځي ډیري مظلومي او په تکلیفو کي وي او قرآن کریم په دې صراحت کړي دئ چي دوي د ښځو څخه نفرت کوئ :

وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكۡرَهُونَۚ (۳)

ژباړه :ثابتوي دا (کفار) الله تعالی ته هغه چي بد ګڼي(دوی د خپلو ځانو لپاره) یعني دوي د الله تعالی ته د لوڼو عقیده لري . په بل آیت کي فرمایي :

وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ ٱلۡبَنَٰتِ سُبۡحَٰنَهُۥ وَلَهُم مَّا يَشۡتَهُونَ ﴿٥٧﴾ (۴)

ژباړه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼي الله تعالی پاک دئ (د ولده او د شریک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي د ځانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوښ وي .

یعني د غه خلګ ملائکي د الله تعالي لوڼي بولي او د وي خپله لوڼي نه خوښوي

---

[1] : یا معشر النساء تصدقن واکثرن الاستغفار .... وتکفرن العشیر . ابن ماجة ج : ص : ۴۰۳ في الفتن .

[2] : عن انس ﷺ اول ماسئل المراة یوم القیامة عن صلاتها ثم عن بعلها کیف عملت الیه . کنزالعمال ج : ۴ ص : ۶۶

[3] : سورة النحل الایة ۶۲

[4] : سورة النحل الایة ۵۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي زا من خوښوي . (۱)

تفسير قرطبي ليکلي دي چي دا آيات د بنو خزاعه او بنو کنانة قبيلو په باره کي نازل سوي دي دهغو عقيده داده چي ملائکي د الله تعالی لوڼي دي او هغو به ويل چي لوڼي د الله ﷻ سره يو ځای کړي (العياذ بالله)

په بل ځای کي الله ﷻ فرمايي :

وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنَٰثًا ۚ (۲)

ژباړه : دوی (کفار) ملائکي چي د رحمن بندګاني دي ښځي بللي .

نو الله تعالی د دوي پر دغه خبره باندي انکار وفرمايه چي پر دغه خبره باندي دليل دي چي د جهالت په زمانه کي د ښځو مرتبه ډيره کمه وه او په مظلوميت او تکاليفو به يې ژوند تېروئ او هر ډول لوی والی او فضيلت د نارينو لپاره وو ، د ښځو لپاره هيڅ حصه نه وه حتی تر دې پوري چي ښه شيان نارينوو په خپله اخيستل او بې کاره شيان يې ښځو ته ورکول ځکه الله تعالی په دغه باره کي فرمايي :

وَقَالُوا۟ مَا فِى بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلْأَنْعَٰمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ (۳)

ترجمه : او دوي وايي چي دهغو (چارپايانو) په نس کي چي څه دي هغه خالص زموږ د نارينوو لپاره دي ، او ښځيري (پيدا کيدونکي حيوانان . چارپايان) مړه وي نو په هغو کي شريک يو ، ژر به سزا ورکړي (الله ﷻ) دوي ته د دي تقرير بېشکه دغه (الله ﷻ) ښه حکمت والا دي ښه علم والا دئ .

د حضرت ابن عباس ﷺ څخه روايت دئ چي د نارينوو لپاره خالص شيدې وي چي هغه دوي د خپلو ښځو لپاره يې حرام بللي وي ، او د دوي نارينوو څيښلي

---

۱ : تفسير ابن کثير ج : ۲ ص : ۵۹٤ .

۲ : سورة الزخرف الاية ۱۹

۳ : الانعام الاية ۱۳۹ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغه ډول چي کله به يوي بوزې نر سړلى زېږولى وو نو هغه به يې د نارينوو لپاره وو ، او کچيري ښځه سيرلى زېږولي واى نو نه يې ذبحه کول او نه يې دا غسي پرېښودل ، بيا الله تعالى مسلمانان د دغسي کولو څخه منع کړل . (۱)
ذکر سوى آيات پر دغه خبره باندي دلالت کوي چي هغه خلګ چي د خپل جهالت او ګمراهى دوجي د چارپايانو څخه پيدا سوي نر بچيان د نارينوو لپاره بلل او د ښځو لپاره يې حرام بلل او د چارپايانو څخه مردار (مړه) پيدا سوي بچيان د نارينه او د ښځو مشترک بللي .
ابو جعفر طبري د دغه آيات په تفسير کي واضح نقل کړي دي چي د دغه چارپايانو ژوندي پيدا سوي کيدونکي بچيان خالص د دوي د نارينو د خوړلو لپاره وه او د ښځو لپاره حرام وه او مړه پيدا کيدونکي بچيان نارينوو او ښځو تولو خوړل په دغه باندي به دوي نارينوو ته ترجيح ور کول .(۲)
دغه خلګو د ښځو رتبه او مقام ډېر کم بللى ځکه دوي هغه ښځو ته چي انجلى به يې پيدا سول خوشکه به يې ورته کول يعني بده يې بلل . که څه هم دوي ته دا معلومه وه چي دغه د تقدير تکويني نظام لاندي د واده په ذريعه پيداکيږي د هغه سره سره بيا هم دوي چي کله به د چا انجلۍ پيدا سوى واى نو هغه يې ژوندي دفن (په خاوره کي پټول) کول .
الله تعالى د قرآن آياتو نه د دوئ د دې ناوړه عمل په باره کي نازل کړل لکه څرنګه چي مو مخته ذکر کړل چي الله تعالى د دوي دغه عادت په قرآن کريم دا سي تصويروي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ

---

[1] :عن ابن عباس رضي الله عنه فهو اللبن كانوا يحرمون ... فهم فيه شركآء فنهي الله تعالى عن ذالک. تفسير ابن کثير ج : ۳ ص: ۳۱۱

[2] : تفسير طبري ج : ۱۲ ص : ۱۵۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ (۱)

ترجمه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼې الله تعالی پاک دئ (دولده او دشريک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي دځانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوښوي او کله چي به دوئ (کفارو) څخه يوه تن ته دلور (دپيدا کېدو خبر) ورکړل سو نو دغم څخه به يې مخ تک تور سواو په داسي حال کي چي په قهر کي به وو (چي زما ښځي ولي لور پيدا کړه) دوي (کفار) به دخپل قوم څخه پټ ګرځېدل ترڅو چي هغه دناخوښی خبر ليري کړي ، ايادوی (چي اوس يې لور پيدا سوي ده) په هغه څه (ځان) وساتي دسپکوالي او که يې دی په خاوره چخ کړي ، واورئ خبردار سئ بد دئ دغه چي حکم يې کوي .

علامه ابن کثير ددغه آيات په تفسير کي فرمايي : چي الله ﷻ دمشرکانو بدوالی بيانوي چي هغو الله تعالی ته لوڼې ثابتولي که څه هم الله تعالی ددوئ ددغي غلطي عقيدې څخه پاک دئ اودوئ دخپلو ځانولپاره نارينه اولاد خوښوي او دلوڼو څخه يې ځان ليري کوي او هغه يې الله تعالی ته ثابتوئ ، الله تعالی ددوئ ددغه غلطي عقيدې څخه لوړ دئ يعني پاک دئ . نو ځکه چي کله به ددوئ لور پيدا سوه نو ډېره غمه څخه به پټه خوله وه دليري څخه به چا محسوسوله چي لور يې پيدا سوې ده .او عقيده يې دا وه چي که لور ژوندی پريږدي خو توهين اوذلت دئ دده لپاره او دده سره څوک ښه راشه درشه نه کوي .

نو خپلو نارينوو اولادو ته به يې پر انجونو باندي فضيلت او فوقيت ورکوئ بالاخره به يې انجوني په مځکه کي ژوندۍ ښخولې . ځکه قرآن ددغه انجونو دقاتلانو په باره کي فرمايي :

وَإِذَا ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾

ترجمه : او کله چي دښځو سوو انجونو څخه سوال وسي چي په کوم جرم باندي

[1] : سورة النحل الايات ۵۷ ، ۵۸ ، ۵۹ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قتل سوي یاست .

علامه ابن کثیر د دغه ایت په تفسیر کي فرمایي : چي د قیامت په ورځ د دغه کوچنۍ انجلۍ څخه دا سوال کیږي د دې د قاتل د تهدید لپاره کیږي ځکه کله چي مظلوم څخه سوال کیږي نو د قاتل څخه به څرنګه سخت سوال نه کیږي .

دا (کفارو) انجوني د دوو شیانو څخه ښخولې لومړۍ داچي د دوئ دا عقیده وه چي ملائکي د الله تعالی (نعوذ بالله) لوڼي دي ځکه دغه انجوني هغو (ملائکو) ته واستوي .

دوهمه داچي د فقر او افاقې او محتاجی دبیري څخه یا د قید والي دوجي څخه چي هغه به منځي سي د دې وجي څخه یې ښخولې . (١)

د یهودو په دین کي د ښځي مقام او مرتبه

موږ ته د قرآنکریم په ذریعه دا معلومه سوه چي یهودو په خپل کتاب کي تحریف (لاس وهنه) کړې وه ځکه الله تعالي فرمایي :

يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ (٢)

ژباړه : دوئ (یهودیانو) به کلمې د خپل ځای څخه تغیرولی .

د ښځو په باره کي د یهودو دا موقف او عقیده وه چي په دنیا کي اوله غلطي د ښځي څخه وسوه چي دا هغه غلطي ده چي په جنت کي پېښه سوه چي حضرت آدم ﷺ او حضرت حوا رضي الله عنها ته حکم ورکول سوی وو چي د غنم دانه به نه خوري مګر شیطان د مار په شکل کي ورته راغلئ په حضرت حوا رضي الله عنها باندي یې د غنم دانه وخوړل او حضرت حوا رضي الله عنها بیا په حضرت آدم ﷺ باندي د غنم دانه وخوړل . نو دوئ به ویل چي د هغه په نتیجه کي یې موږ مځکي ته راکښته کړو او په مځکه کي نافرمانیاني شروع سوې ، بهر حال

---

[1] : القرطبي ج : ١٩ ص : ٢٣٢ .

[2] : سورة مائدة الاية ١٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديهودو د ښځو په وړاندې دا موقف او عقيده چې لومړی غلطي حوا رضي الله عنها وکړه آدم عليه السلام نه ده کړې نو له همدې کبله ښځه د نارينه شخصه په ډيرو کارو کې کمه او کښته ده ځکه يهودو ښځه په کار کې ګناه ګاره او منحرفه بلله او دا به يې ويل چې په تورات کې دا ذکر سوي دي چې الله تعالي دآدم عليه السلام شخصه سوال وکړئ چې تاته ما دا نصيحت کړی وو چې دغه دغنمو دانه به نه خوري مګر تا وخوړل ؟ حضرت آدم عليه السلام عرض ورته وکړئ چې تا زما سره کومه ښځه راسره کړې وه هغه ماته دغه دانه راکړه نو الله تعالي ښځې ته دا وفرمايل چې ته به په حمل کې ډېره په مشقت او په ولادت کې به ډېره په تکليف يې .(۱)

دغه سزا حضرت آدم عليه السلام ته ددغه غلطی په وجه ورکول کېده او ښځو ته تر اوسه پوري د حمل او ولادت په وخت کې ورکول کيږي .

ديهودو په اند ښځې دغام مال او سامان او حيواناتو په ډول رانيول کېدې او خرڅېدې .

او په ميراث کې چې به يې ورور هم دپلار شخصه پاته سوی وو نو خور ته دپلار دمال شخصه خصه نه ورسېدل يعني دپلار دميراث شخصه محرومه کېدل .

او دغه ډول په دوئ کې دا قانون وو چې ښځه به بې اولاده وه او کونډه به سول نو دمړه خاوند دورور سره به وه دبل چاسره دنکاح کولو حق نه ورکول کېدئ او ددې سره سره به نور هم حقيره او خواره ه ددې ماسوا چې کله به ښځې ته مياشتنی مريضي ورغله په دغه ورځو کې به ښځه نجسه بلل کېده او په دغه ورځو کې به يې دښځو دلاس شخصه نه يو شی اخيستی او نه به يې خوړي او نه يې ښځه په يوه بستره کې دځآن سره پرېښول .

ديهودو يوه عقيده دا هم وه چې ښځه فطرتا ناپاکه ده او کمي ښځې چې نارينه اولاد وزېږوي اوه ورځې ناپاکه بلل کېده او نوري ورځې به يعني درودیرش (۳۳) به پاکه بلل کېده او کمي ښځې چې به ښځينه اولاد وزېږوئ نو هغه به دوه چنده ناپاکه بلل کېده او داهم نارينو پر ښځو باندې دفضيلت يوه عقيده

---

(۱): حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص : ٤٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه .(۱)
دښځي په مياشتنۍ ناروغي کي به چي څوک پر هغه ځای کښېنستلی وای کوم چي حائضه ښځه پر کښېنستله او يا به يې د حائضې ښځي سره لاس يا بل شی موښتی وای نو هغه هم ديوې ورځي لپاره ناپاکه بلل کېدئ او په يخو اوبو غسل کولو ماسوا په تودو اوبو يې غسل نه صحيح کېدئ او نه پاکېدل .
داغه ډول حائضه ښځي ته خاوند کتل هم نه ترڅو چي چا شاهدي نه وای ورکړې چي هغه ما وليدل چي غسل يې وکړئ .(۲)
يعني يهودي ښځي به په خپل ژوند کي د مستقل شخصيت او ارادې هيڅ کار نسو کولای بلکي هغه بهٔ د نارينه تابع وه او ديوې خادمي حيثيت به يې وو او دښځي پلار چي به کله وغوښتله چي ښځه خرڅه کړي خرڅولای يې سوای او دچا سره به يې چي زړه وغوښتی هغه ته يې په نکاح ورکول او هغه به مکمله دخاوند تابع داره او محتاجه وه .
او يهودي ښځي تر نن پوري ديهوديت (دځان څخه په جوړ سوي) دين کي ددغه ذکر سوي مشکلاتو او تکاليفو سره مخامخ دي .(۳)

په مسيحي دين کي دښځي مقام او مرتبه

په مسيحي دين کي دښځي په باره کي هغه عقېدي سته کوم چي په يهودي دين کي وي ځکه ديهودو عامي عقيدې مسلسل تر مسيحي دين پوري رارواني وي چي هغه عقيدي په مسيحي دين کي هم پاته سوې .
په تحريف سوی مسيحيت دين کي ښځي ته هيڅ اهميت او حق نه دئ ورکړل سوي ځکه په دغه دځانه جوړ سوي دين کي مکمل اختيار ونارينه ته ورکړی دئ .
او نوري هغه عقيدې چي په يهودي دين کي وي هغه عقيدې په مسيحي دين

---

۱ : مجموعة من القوانين اليهودية والحادات ص : ۲۲
۲ : المراة في القديم والحديث ص : ۱۸۸ .
۳ : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص ٤٧ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي هم تسلسل درلودئ.

په اسلام کي د ښځو صحيح مقام او مرتبه

تمهيد :

اسلام دعربو دژوند لپاره خصوصا او دعامو مسلمانانو لپاره عموما يو نوى اصل او بنسټ کښېښنولی ځکه په عربو کي يو شريعت يا قانون په ليکل سوى شکل کي نه درلودئ چي دوئ په هغه باندي فيصله وکړي بس يو څو عادتونه او رواجونه وه چي د کلونو ، کلونو څخه را روان وه او هغو دعقائدو شکل اختيار کړى وو چي په هغه کي دوئ ته هيڅ شک نه وو او دهغه مطابق دقبيلو سردارانو حکم ورکوئ او بيا هغه حکم عملي کېدئ.

اسلام دنبي آخر زمان سيد الخلائق محمد مصطفیﷺ په لاس راغلئ او هغه اخلاقي احکام يې مقرره کړه چي ددوئ معاشرې ، عادات او طريقې چپه وي چي ددوئ دپلرونو او نيکونو دوخت څخه را روان وه.

اسلام يوازي دخلګو دلمونځ او دنورو فرائضو دادا کولو لپاره نه دئ راغلئ بلکي دانساني ژوند او دهغه په احوالو کي دمنظم کولو لپاره راغلي دئ چي پر هغه باندي ټول مسلمانان دژوند پر لاره برابر ولاړ سي.

نبي کريمﷺ موږ ته دشريعت اصل او حقيقي معنى او مطلب واضح کړى دئ که چيري دخلګو معاشره پر شريعت برابره روانه سي نو دسنت نبويﷺ داتباع او دترقۍ سبب به وګرځي.

ټول شرعي قوانين دخپل حقيقت او هدف په اعتبار سره دوو خبرو ته رسيږي يو اخلاق دوهم دانساني ژوند ضرورت اسلام خپل حکمت په کرار کرار رسول غواړي او ددغه حکمت لاندي شرعي احکامات جاري کوي ځکه چي اسلام کرار کرار ښځه دجاهليت درسم او رواج څخه يې ليري کړه او اسلامي آزاد حق يې ورکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اسلام کي د ښځي حيثيت

په قرآنکريم کي الله تعالی ځای پر ځای مسلمانان د ښځي او نارينه په مابين کي ديو والي طرف ته متوجه کړي دي ځکه يوه معاشره هم د ښځي او نارينه څخه نسي خالي کېدای ، بلکي د نسل د ډېربښت او انساني ژوند بيله ښځي او نارينه څخه نسي چلېدلای .

ځکه الله تعالی موږ ته فرمايي :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ (۱)

ترجمه : اې خلکو ! موږ تاسي ديوه نارينه او يوې ښځي څخه پيدا کړي ياست . د انساني تخليق په اعتبار سره ښځه هم د نارينه په ډول پوره جوړه سوې ده په دوئ دوو کي ظاهراً هيڅ فرق نسته او د دوئ څخه يو پر بل فضيلت نه دئ ورکول سوی مګر د فضيلت معيار يې پر تقوی باندي دئ چي کوم يو تقوا دار وي هغه افضل دئ تر هغه غير متقي ځکه اول وار قرآني فيصله د ښځو د حقوقو په باره کي دا اعلان سوه :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً (۲)

ترجمه : اې خلکو ! د خپل رب څخه وبيرېږئ چي تاسو ټول ديو نفس (آدم ع) څخه پيدا کړي ياست او د هغه نفس يې جوړه پيدا کړي ياست او خپاره (خواره) يې کړل د دوئ د واړو څخه ډېر سړی او ډېري ښځي .

تشريح : حاصل يې دا سو چي د نارينه او ښځي ديوې سرچينې څخه دوه وجوده دي د انسانيت تر حدودو پوري په دواړو کي هيڅ کمی او بيشی نسته د آيت څخه هم واضح سول چي نارينه د ښځي د انسانيت څخه د ايستلو کوشش کوي

---

[1] : سورة حجرات الاية ۱۳

[2] : سورة النسآء الاية ۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ټول غلط دي ځکه د دوئ د واړو پيدائش د يوه نفس شخه سوی دئ او بيا داچي ښځه جلا مخلوق نه ده هغه هم انسان دئ لکه شرنګه چي نارينه انسان دئ او بل داچي د ښځي او نارينه منبع او مخزن يو دئ . بيا په دوئ دوو کي تفاوت کېدلای سي پر ځای د دې چي د انسانيت شخه وايستل سي بايد يو د بل په اهميت باندي فخر وسي او د خپل ځان لپاره يې بايد باعث فخر او عزت وبلل سي ځکه د قرآنکريم مشهور آيت دئ چي وړاندي يې هم ذکر سو :

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي د يوه نارينه او يوې ښځي شخه پيدا کړي ياست او ستاسو شخه مو مختلف خاندانونه او قبيلي جوړي کړي دي ځکه چي تاسو يو تر بله سره وپېژنئ او د الله تعالی په نزد ستاسو شخه ښه او بهتر هغه شوک دئ چي په تاسو کي ډېر پرهيزګار وي .

نوري نتيجي هم پيدا کېږي او هغه دي طرفته اشاره کړي ده چي يو نارينه داسي نسي کېدای چي د هغه په پيدائش کي د ښځي شراکت نه وي داسي نارينه شوک سته چي يواځي د نارينه شخه د پيدا کيدو دعوا وکړي نو بيا نارينه ته شه حق دئ چي نارينه عزتمند بولي او ښځي حقيري او ذليلي بولي چي د انسان د جسم په جوړښت کي تر نارينه د ښځي د حصې شراکت ډېر طبيبانو ثابت کړی دئ.

الله تعالی چي کله ښځه مور جوړه کړي نو دا خپل اولاد په وجود کي کښېږدي او بيا يې پيدا کړي او هغه ته پرورش او شيدې ورکوي .

لږ فکر هم بايد وسي چي نارينه د دغه په مقابله کي د اولاد لپاره شه کولای شي ؟ د ښځي په نس کي اولاد شکل او صورت پيدا کوي ، او په هغه کي زموږ د روح تعلق زموږ د بدن سره قائم وي، بالاخره د هغه ښځي وجود د عار او پيغور سبب

---

۱ : سورة الحجرات الاية ۱۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګرځي .

هيڅ خبره دا هغه وخت نه وه چي دا غه ښځي زموږ تربيت کوي کله چي موږ کي دتګ دوينا او دخپل تکليف او ضرورت دويلو طاقت نه وو ددي په واسطه موږ ته دتګ قوت راکول سو دويلو صلاحيت را وبخښل سو او داغه جنس په ژوندي شعور باندي زموږ خدمت وکړي ايا په دغه ټولو خدماتو باندي ښځه ذليله او حقيره سول .

افسوس دي پر هغه عقل باندي چي دا فکر ورګرځي او پر هغه ژبه باندي چي دا خيال ښکاره کوي چي ښځه ذليل ده او هغه دي ملعون وي چي په زړه کي دا رکم وسوسي راګرځوي .

خير خو په قرآني نورور آياتو کي هم الله تعالى انسان ته داغه فرمايلي دي چي ښځه د ذلالت نه ده په ذاتي شرف او کرامت کي تر نارينه کمه نه ده لهذا د ښځي سره بايد دحيوانانو په ډول ناجائزه او غير انساني چلن ونسي چي دانسانيت توهين او دآدميت دحقارت هغه بد صورت دئ .

په انسانيت کي دپوره اشتراک سره ، سره دوو صنفو په جنسو کي په بعضي عضوي اختلافاتو کي دحکيم چي کوم حکمتونه دي ممکن دهغه څخه ثوک ناخبره نه وي ځکه الله تعالى فرمايي :

لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَٰثًا ۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ (١)

ترجمه : داسمانو او مځکو سلطنت (پاشاهي) خالص دالله تعالى ده څه چي وغواړي هغه پيدا کوي ، دچا لپاره چي وغواړي لوڼي ورکوي او چاته چي وغواړي زامن ورکوي ، اويا زامن او لوڼي دواړه ډوله اولادونه ورکوي ، او ثوک چي وغواړي بېله اولاد يې (وچ) کړئ ، بېشکه هغه علم والا او قدرت والا دئ .

---

(١) سورة شورى الايتان ٤٩ ، ٥٠ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا دلور په پيدا ښت پزه تروه نيول او يا هغه بد محسوسول دانسان کم عقلي ده . چي رحمت يې دځان لپاره تکليف او بد وبلئ که چيري دغه لوښي غټې ښځي نسي او ستا واده ورسره ونسي نو دغه ځوانان او ځواناني ښځي چي تاسو فخر په کوئ او په ملاقات سره يې خوشحاله کيږي نو دکوم ځاى څخه کېداى سي .

دحضرت مريم رضي الله عنها مور چي کله نذر ومنئ دزوى دامېد پر ځاى يې لور پيدا سوه نو په حسرت سره يې وويل :

قَالَتْ اِنِّى وَضَعْتُهَا اُنْثٰى . (آل عمران)

ترجمه : اې ربه ! ما خو هغه حمل لور وزيږول .

پروردګار ! دا خو زما لور سول زما مراد نه رالئ چي هغه ما دمقدس کار لپاره نذر بللى وو چي په هغه کي دنارينه کار دي انجلى نه پکښي قبليږي رب العالمين دحضرت مريم رضي الله عنها دمور دغه دحسرت ډک اواز واوريدئ او وې فرمايل :

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى .

ترجمه : په هغه (اولاد) الله تعالى ډېر ښه خبر دئ چي هغي (مور) زيږولې دئ ، او نارينه دښځي برابر نسي کېداى .

الله تعالى تر تاسو ډېر علم درلودنکى دئ او دخپل علم مطابق هغه پوهيږي چي ددغه انجلۍ سره هلک نسي برابر کېدلاى کوم خير اوبرکت او خانداني اعزاز چي ددغه انجلۍ دوجي حاصليږي دنارينه څخه نسي حاصلېدلاى .

تاسو چي انساني فکر څومره کوئ الله تعالى چي څومره کار ددغي انجلۍ په ذريعه اخستونکي دئ تر هغه ځاى پوري ستاسو دفکر او عقل رسيدګي نسي کېداى .

دهغې راتلونکي وښودل چي حضرت مريم رضي الله عنها خپل وجود داعزاز لپاره او ددنيا دکاميابى او نجات لپاره څومره مبارک وجود ثابت سو ، دهغې مريم رضي الله عنها څخه الله تعالى حضرت عيسي عليه السلام وزيږوئ بالاخره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنيا ته د حق پيغام واوروي او د ټومره خلکو د نجات باعث سو.

تر هغه چي خلکو خپلي لوڼي قتل کولي کله چي اسلام راغلئ خلک يې د لوڼو دقتل کولو څخه را وګرځول او دفقر بيره يې د دوي د زړو څخه وايستل او په هغو کي يې د (الرزاق) قوت متين جذبه پيدا کړه او اعلان يې وکړئ:

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَـٰدَكُم مِّنْ إِمْلَـٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ....(۱)

ترجمه: تاسو خپل اولاد د مفلسي په سبب مه قتل کوئ، موږ تاسو ته او هغو ته رزق ورکوو.

دا دول الله تعالى بل ځای هم فرمايي:

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَـٰدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَـٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ ۚ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ (۲)

ترجمه: تاسو خپل اولادونه د مفلسئ د بيري مه قتلوئ، موږ هغو ته رزق ورکوو، او تاسو ته، بيشکه د هغو قتل کول غټه ګناه ده.

په دغه آياتو کي الله تعالى د اولاد د قتل څخه بالکل منع فرمايلي ده که هغه نارينه اولاد وي که ښځينه شريعت ديو چا قتل نه دئ جائز کړی او د فقر او افاقي او د هغه مبهم خيالات يې د دوئ د زړو څخه وايستل او قناعت يې ورکړئ چي رزق او روزي ورکونکی الله تعالى دئ ځکه الله تعالى فرمايي:

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا (۳)

ترجمه: ټومره تلونکي (ذي روح) چي پر ځمکه ګرځي د ټولو رزق د الله تعالى پر ذمه دئ.

نو اوس د دي آيت وروسته د رزق فکر کونکي چي څه فکر کوي ګويا د خدای ﷻ

---

[۱] : سورة الانعام الاية ۱۵۱.

[۲] : سورة اسرآء الاية ۳۱.

[۳] : سورة هود الاية ٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانکار فکر کوي ، اسلام داسي نه دي کړي چي یو څه یې ویلي دي بیا یې پرېښي وي .

ښځي ته یې صحیح مقام ورکړي دئ ، دانجونو قتل یې حرام کړی دئ ، او درزق دنه درلودلو بیره او اندیښنه یې لیري کړي ده ، پر الله تعالی یې داعتماد سبق ورکړی دئ بلکه چیري چي موقع مساعده سوي ده هلته نبي کریمﷺ دانجونو سره دښه سلوک ترغیب یې ورکړی دئ .

ځکه نبيﷺ فرمایي : څوک چي ددوو انجونو تربیت وکړي تر هغه وخت پوري چي هغه بلوغ ته ورسیږي نو په قیامت کي به زما سره وي او دومره رانژدې به وي څومره چي دا دوې ګوتي سره نژدې دي ،نبيﷺ خپلي دوې ګوتي سره یو ځای کړې بیا یې اشاره په وکړه .(۱)

حضرت عائشة رضي الله عنها فرمایي چي یوه ښځه ماته راغله دوي لوڼي هم ورسره وي ډیره غریبه او بې وسه وه حضرت عائشة رضي الله فرمایي چي هغې زما څخه سوال یاغوښتنه وکړه زما سره خالي یوه خرما وه هغه خرما ما ودې غریبي ښځي ته ورکړه او هغې خرما دوې حصې کړه یوه حصه یې یوې لورته ورکړه یوه حصه یې بلي لورته ورکړه په خپله یې هیڅ ونه خوړل بیا هغه ولاړه سول ولاړه ، نبي کریمﷺ چي کله کورته تشریف راوړئ نو ما دا واقعه نبي کریم ﷺ ته بیان کړه ، نبي کریمﷺ چي واقعه واورېدل وې فرمایل څوک چي دانجونو لپاره تکلیف پر ځان تیروي او دهغه سره ښه سلوک او ژوند کوي ، دهغه لپاره دقیامت په ورځ دغه انجوني سپر وي یعني ددوزخ اور به دانجونو روزنکی نه سوځي .(۲)

په لوړ ذکر سوو حدیثونو کي که موږ لږ فکر وکړو چي اسلام دانجونو وتربیت ورکونکي ته په څرنګه انداز باندي ترغیب ورکړی دئ او دښه پوهاوي کوشش

---

[1] : عن انس ﷺ عن النبي ﷺ قال من عال جارتين .... وضم اصابعه رياض الصالحين عن مسلم . ص : ١٤٦

[2] :عن عائشة رضي الله عنها قالت دخلت على امراة ومعها انسان لها... كن له سترا من النار رياض الصالحين عن البخاري ومسلم ص : ١٣٦.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې کړې دئ.

حضرت عائشة رضي الله عنها دیوې بلې غریبې واقعه بیان کړې ده: وایي چې یوه غریبه ښځه چې دوې لوڼې ورسره وې ماته راغله دیو څه شی غوښتنه یې وکړه، دا مبارکه فرمایي چې دا وار ما دغې ښځې ته درې خرماوې ورکړې غریبې ښځې یوه خرما یوې لور ته ورکړه بله خرما یې بلې لور ته ورکړه دریمه خرما یې خپله دخوړلو لپاره خولې ته نه وه رسولې چې دواړو لوڼو یې غوښتنه ځني وکړه دغه ښځې هغه خرما نه خوړل چې باید خپله یې خوړلې وای نیمی، نیمی یې کړه دواړو لوڼو ته یې ورکړه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمایي چې ددې دغه عمل ماته ډېر ښه معلوم سو کله چې نبي کریمﷺ کورته تشریف راوړئ ما ددغه مهرباني مور واقعه ورته بیان کړه نبي کریمﷺ وفرمایل:

ان الله قد اوجب لها بها الجنة واعتقها بها من النار.

ترجمه: بېشکه الله تعالی ددوئ دوجي دې ته جنت واجب کړئ او ددغه لوڼو دوجي یې هغه ددوزخ داور څخه ازاده کړه. (۱)

داسلام په نظر کي دښځي لپاره داسي عزت ورکول سوی دئ چې مخکي ذکر سوه او نبي کریمﷺ تر اخیر پوري دا فرمایل چې خلګو خبردار اوسئ! چې تاسو ته ددوو کمزورو پر حقوق باندي تاکید کوم او په هغه کي دکوتاهۍ څخه مو بېروم یو یتیم دئ او بله ښځه ده. (۲)

داټوله ددې لپاره کول کېدل چې ښځه ناموس ده دښځي په احترام کي ددوی عزت او عفت محفوظ کېږي، او دغه هغه شواهد دي چې نبي کریمﷺ یوائې دنارینوو لپاره پیغمبر نه دئ بلکي دښځو لپاره هم پیغمبر او رسول دئ.

او دهغو شواهدو څخه خصوصا یو دمیراث ورکړه ده چې دقرآن کریم په ذریعه الله پاک اعلان کړه ځکه الله تعالی فرمایي:

---

[1]: وعن عائشة رضي الله عنها قالت جاءتني مسكينة تحمل ابنتين لها... واعتقها بها من النار رواه مسلم، رياض الصالحين ص: ۱۳۷

[2]: عن ابي هريرة رضی الله عنه قال قال رسول اللهﷺ اللهم اني احرج .... اليتيم والمراة سنن ابن ماجة ص: ۲٦۱ ج: ۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِيٓ أَوۡلَٰدِكُمۡۖ لِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءٗ فَوۡقَ ٱثۡنَتَيۡنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَۖ وَإِن كَانَتۡ وَٰحِدَةٗ فَلَهَا ٱلنِّصۡفُۚ (۱)

ترجمه : الله تعالى تاسو ته داولاد دميراث په باره كي حكم كوي چي دنارينه حصه ددوو ښځو دحصې سره برابره ده ، كه چيري يواځي ښځه وي تر دوو زياتي وي نو بيا دوى ته دوې حصې رسيږي دغه مال چي مورث پري ايښى دئ او كه چيري يوه (ښځه) وه نو هغې ته نيمه حصه وركول كيږي .

نوى عصر دنر اوښځي دمساوات غوښتونكي داسلام تقسيم ښه نه بولي په حقيقت كي دانيمه دنر تر حصې زياته ده هغه داچي دښځي نفقه پر خاوند واجب ده ښځه دمصرف څخه خلاصه ده ټولي پيسې پچت ورته پاتيږي او چي يې خاوند وفات سي دده په مال كي بيا اتمه يا څلورمه حصه مال وړي ، وګوره اسلام څومره دښځي مراعات ساتلى دئ او څومره امتيازيې وركړى دئ.

ښځي چي تراوسه دميراث څخه محرومه وې اسلام هغوى ته ميراث وركړئ ، فكر كه وكړو په (للذكر مثل حظ الانثيين) كي چي دنارينه حصه ددو ښځو برابر حصه وركول كيږي او كله چي اسلام ښځو ته دغه حق وركړئ نو ډيرو خلكو تعجب وكړئ چي هغه انجونو ته هم حصه رسيږي چي جنګ نسي كولاى او حصه هم دومره زياته وركول كيږي .

مګر كله چي اسلام راغلئ په دنيا كي يې حقدارانو ته خپل حق ور و رسوي او ظلم او جبر يې دمظلومانو څخه ليري كړئ ځكه دا داسلام دراتګ منشاء او مقصد دئ او ملكيت اقتدار يواځي دنارينوو لپاره مخصوص نه دئ بلكه په دغه اقتدار كي ښځه هم دنارينه سره شريكه ده ددغه حقيقت اظهار په قرآنكريم كي داسي بيان سوي دي :

للرجال نصيب مما ترك الوالدان والاقربون وللنساء نصيب مماترك الوالدان

---

۱ : سورة النساء الاية ۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

والاقربون مما قل منه او كثر نصيبا مفروضا .(۱)

ترجمه :په هغه شيانو كي چي مور او پلار او ډېرو نژدې قريبانو پرايښي وي دنارينوو لپاره هم حصه سته او د ښځو لپاره هم حصه سته چي قطعي ثابتي سوي دي هغه حصې كه لږ وي او كه ډېري وي .

اسلام هغه جاهلانه او عيسوي او يهودي دين په نامه چي عيسايانو او يهوديانو كار ورڅخه اخستى دهغوئ دځان څخه جوړ سوى رواجونه او ددين په نامه جوړ ټول كړى عادتونه چي د ښځو په باره كي يې دين بللى وو ليرې او ختم يې كړه اسلام يو داسي نظام خصوصا د ښځو لپاره دنيا ته راوړئ چي دعدل او انصاف څخه ډک دئ نو دغه اسلامي نظام كه څوک عملي كړي نو د ښځو د حقوقو په باره كي به د ښځو څخه هيڅ شكايت وانه ورېدل سي چونكه خلكو اوس دځان څخه د ښځو لپاره ناقص قانون جوړ كړى دئ نو ولي به د ښځو حقوق تر پښو نه لاندي كيږي ځكه مخلوق چي د مخلوق لپاره قانون جوړ كړى وى نو په هغه كي به نقصان او زياتوب ولي نه وي لهذا كه چيري په دنيا كي دغه د اسلام له طرفه د ښځو لپاره ښود ل سوى قانون ته عملي بڼه وركړل سي نو لكه مخكي چي وويل سوه نو هيڅ حق به يې تر پښو نسي لاندي د ښځي حق دا نه دئ چي غربي نړۍ يې ناري وهي ځكه نن سبا په هغه قانون كي چي غربي نړۍ او چي ناقص العقله مسلمانان يې ورتائيد وي د ښځو لپاره ايښي دي چي په نتيجه كي يې ښځي د جنسي اړيكو ښكار ګرځېدلي دي او د شهوت د پرځاى كېدو والي ګرځېدلي دي او د تجارت د ګرمېدو ذريعه ګرځېدلي دي او د دنيا يوه ورځ داسي نه ده تېره سوې چي د دغه ډول د حقوقو له وجي چي غربي نړۍ كوشش ورته كوي چي ښځي د خپل ژوند د تنګېدو له امله خود كشى ته اماده سوي نه وي يا يې خپل ژوند دلاسه وركړى نه وي ايا دغه حقوق د ښځو لپاره صحيح دي ؟ ستاسو په اند ايا په دغه قانون كي د ښځو عفت او عصمت ساتل كيږي ؟ ايا په دغه قانون كي د ښځو د ژوند لپاره نجات سته ؟ تاسو فيصله

---

۱ : سورة النساء الاية ۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړئ.

داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي

په نن زمانه کي داسلام دښمنان بلکي دانسانيت دښمنان کفار منافقين او داسلام څخه مخ اړونکي په اسلام کي ښځو ته ورکول سوی عزت اوشرافت او حفاظت ډېر بد ورته معلوميږي ځکه دغه خلک ښځي په داسي تباهی، بربادی، او هلاکت کي اچول غواړي چي دهغه په ذريعه دوی ښځو ته خپل ځان دشهوت تسکين يعني پوره کېدو ته ورسوي او بيا ددې وروسته کمزوري ايمان والا چي نه قابو کوونکي خواهشاتو مغلوب کړی خلک په خپله پنچه کي ګرفتار کړي الله رب العزت دداسي خلګو په باره کي ارشاد فرمايي:

وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ (۱)

ترجمه: او اراده لري هغه کسان چي متابعت کوي دشهواتو (دنفس دارزوګانو) ددې کار چي کاږه سئ تاسي (دحق دلاري څخه) په کږېدلو ډېرو لويو اوليرو سره.

تشريح: هغه کسان چي په خپلو شهواتو کښي اخته دي دا غواړي چي تاسو له سمي لاري ليري کړي يعني دهغوی په شان تاسو هم دخپلو شهواتو اتباع وکړئ او ګمراهان سئ نو اوس هر څه چي کوئ ښايي چي پوره عقل اوفکر او پوهي سره يې وکړئ.

کفار او منافقين خو څه بلکي کمزوري مسلمانان هم دښځو دتعلق او رايستلو څخه دا غواړي چي شيطاني خواهشات او شهواني ميلان کونکي دتاجرانو دشورم او ددکان دارزانه سامان په ډول کښېږدي چي دخريدارانو په مخ کي ښه معلوم سي ځکه چي ليدونکي دهغوئ دښائست څخه دخوند تسکين وکړي يا

۱: سورة النساء الاية ۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه واسطه سره دوی هغه بد عمل ته ځان ورسوي او د دوئ د دې خبرې زيات ترغيب چلوي چې ښځې بايد په خپلو کورو کې د څلورديواليو څخه را ووزي د نارينوو د لاس آلې جوړې سي او د خادمې او د مينځې کار ور څخه واخلي.

که مور تاسي وګورو ښځه چې بايد عزت ورکړل سي لکه اسلام چې عزت ورکړی دئ ليکن دوئ د مينځې کار ځني اخلي د مثال په توګه په طيارو کې په حيثيت د دائر هوستس د مزدور کار ځني اخلي خصوصا په هغو ځايو کې د ښځو څخه کار اخلي چې د دوی شکل او صورت او د دوی اوازونه خلګ په فتنو کې مبتلا کړي په لوی شرکتو کې د شرکت د کاميابۍ لپاره يې ښځه ذريعه ګرځولي وي دغه ډول فحش رسالو او اخباراتو په لوڅ عکسونو او تصويرو باندي خپل مارکيټنګ او په بازارو کې د خپل ځان د کاميابۍ د حاصلولو ذريعه او وسيله جوړه کړې ده.

دغه ډول بعض تاجرانو او صنعتي کارخانو پر دغه نوعيت او ډول د ښځو فحش تصويرونه او عکسونه د خپل تجارت پر سامان باندي او پر خپل جوړ سوو مصنوعاتو باندي د هغه ښه خرڅولو لپاره وسيله او ذريعه جوړه کړې ده حتی چې د ښځې څخه يې يو داسي عام شی جوړ کړی دئ که غواړي څوک پوه کړي نو د تليفون او موبائيل په ذريعه د ښځې په اواز کي پوه کوي.

او هم هر ځای چې د خادمي ښځو ضرورت وي يو ازاده ښځه د خادمي او مينځې پر ځای راولي، خصوصا زموږ په وطن کي پر هغو مسلمانانو خلګو افسوس او ارمان دئ چې ځان خو د ښه دين داره کورنۍ بولي خو لور، خور، مور، خانمه يې په مؤسسو کې کار کوي ديو کافر يهودي، نصراني د څه پيسو په تمه د کافر خادمه او مينځه ګرځولي ده چې د هغه لباس بستره او نور د ځای پاکي د دې په ذريعه حاصله کړي، او يا خو د هغه مسلمانانو په ټولنه کي يې خور، مور، لور، خانمه ناسته ولاړه کوي چې په کمزوري مسلمان باندي د ده خپله هم هيڅ باور نه وي ايا دغه پر دغه کسانو باندي افسوس کول نه دي په کار؟ چې د خور، لور، مور او خانمي په عزت باندي ځان ساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه ټولو حرکتو او عملو نتيجه دا سول چي ښځو په خپلو کورونو کي خپلي حقيقي او اصلي ذمه داري څخه لاس پر سر سولي ، ددې وجي ددغو ښځو خاوندان دخپلو او لادو دتربيت او دکور دنورو ذمه داريو دپوره کولو لپاره بل چاته اړه سوي دي حتي دبهرنيو هيوادو څخه تربيت ورکونکو ته مجبور سوي دي چي دهغه نتيجه دا راوتلي ده چي اولاد يې بې عقيده سوی او بې تربيې سوی دئ پر ځای ددې چي تربيه سوی وای دښنو اخلاقو دزده کولو پرځای بداخلاقه سوی دي حتي چي په نورو بې حساب فتنو کي وليدلي دي څکه لکه څرنګه چي مو مخکي وويل دا کارونه داسلام دښمنان کوي يا هغه ناپوه او دکمزورو ايمانڅ خاوندان يې کوي . اې مسلمانه پوه سه دخپل دين ددښمنانو په فريبو او چلو باندي ترڅو به غافله يې .
مسلمانه وروره دغه چي ذکر سول دا دښځو عزت دئ ؟ دا دښځو حفاظت دئ ؟ دادښځو حقوق دي ؟ که داسلام ددښمنانو دښځو دعزت سلب (اخستل) دي ؟

د شرعي احکامو څو اصطلاحات

بايد انسان ځان په دې پوه کړي، چي کوم الهي احکام چي د بندګانو تر فعلونو او عملونو پوري تعلق لري هغه پر اته ډوله دي:

۱. فرض
۲. واجب
۳. سنت
۴. مستحب
۵. حرام
۶. مکروه تحريمي
۷. مکروه تنزيهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. مباح

(۱) فرض:

هغه دي چي په قطعي دليل سره ثابت وي او بېله عذره يې پرېښوونکی فاسق او د عذاب لايق ګرځي او منکر يې کافر دئ(۱)

فرض پر دوه قسمه دي:

۱. فرض عين

۲. فرض کفايي

فرض عين هغه دي چي کول يې د هر يوه لپاره ضروري او لازمي دي او بېله عذره يې پرېښوونکی د عذاب مستحق او فاسق دئ، لکه پنځه وخته لمونځ، د جمعې لمونځ او داسي نور.

او فرض کفايي هغه دي چي کول يې پر هر يوه ضروري نه وي، بلکي د بعضو خلکو په ادا کولو سره د نورو خلکو د ذمې څخه ساقطېږي، او که يې هيڅوک ادا نه کړي نو ټول ګنهکاره کېږي، لکه: د جنازې لمونځ او داسي نور.(۲)

(۲) واجب:

واجب هغه دي چي په دليل ظني سره ثابت وي (دليل ظني هغه دئ، چي په ده کي بل ضعيف احتمال هم وي او تر دليل قطعي په درجه کي وروسته وي) او بېله عذره يې پرېښوونکی فاسق او د عذاب مستحق دئ، په شرط د دې چي بېله کوم تأويل او شبهې يې پرېږدي او منکر يې فاسق دئ خو کافر نه دئ(۳)

(۳) سنت:

هغه فعل دئ، چي نبي کريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي. سنت پر دوه قسمه دي:

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

۲: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۰۶ – ۹۰۷.

۳: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. سنت مؤکد
۲. سنت غیر مؤکد

سنت مؤکده: هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم همېشه کړي وي او بېله عذره یې هیڅکله نه وي پرې ایښي، لیکن د تارک یعني پرېښوونکي لپاره یې هیڅ قسم ترټنه او تنبیه نه وي کړې، د دغه سنت مؤکده حکم هم د عمل په اعتبار سره د واجب دئ. یعني بېله عذره دواجب پرېښوونکی او عادت کوونکی فاسق او ګنهکاره دئ اودسنت مؤکد پرېښوونکی د نبي کریم ﷺ له شفاعت څخه بې برخي پاته کېږي، لیکن که یو وخت پاته سي پروا نه لري، مګر د واجب په پرېښولو کي نسبت د دوی پرېښولو ته ډېره ګناه ده.

سنت غیر مؤکده: هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي او بېله عذره یې یو وخت هم پرې ایښی وي، کوونکی یې د ثواب مستحق دئ او پرېښوونکی یې د عذاب مستحق نه دئ او دغه ته سنت زائده او سنت عادیه هم وایي.(۱)

(۴) مستحب:

هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم کړي وي، لیکن همېشه او اکثره یې نه وي کړي، بلکي یو وخت وخت یې کړي وي. کوونکی یې د ثواب حقداره دئ او پر نه کوونکي یې هیڅ ګناه نسته او و دغه ته د فقهاوو یعني د فقهي د علماوو په نزد او اصطلاح کي نفل مندوب او تطوع هم وایي. (۲)

(۵) حرام:

هغه دي چي په دلیل قطعي او یقیني سره ثابت وي او منکر یې کافر دئ

۱: ردالمختار: ج ۱، ص۱۰٦–ج ۵، ص ۳۳۰.
۲: (ردالمختار: ج ۱، ص۱۰٦–ج ۵، ص ۳۳۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې عذره کوونکی يې فاسق او د عذاب مستحق دئ.(۱)

(٦) مکروه تحريمي:

هغه دي چي په دليل ظني سره ثابت وي او منکر يې فاسق دئ، لکه د واجبو منکر چي فاسق دئ او بې عذره کوونکی يې ګنهکاره او د عذاب حقداره دئ.(۲)

(۷) مکروه تنزيهي:

هغه فعل دئ، چي په نه کولو کي يې ثواب دئ او په کولو کي يې عذاب نسته.(۳)

(۸) مباح:

هغه فعل دئ، چي په کولو کي يې ثواب نه وي او په نه کولو کي يې عذاب نه وي. (۴)

---

[۱]: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

[۲]: شرح التنوير او ردالمختار: ج ۵، ص ۳۳۰.

[۳]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

[۴]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

د ښځي اصلي حسن

الله تعالی ښځه په حيث د انسان په (احسن تقويم) ښه او بهترين شکل او صورت کي جوړه کړې ده او بيا يې په ټولو انسانانو کي د انساني فطرت او طبيعت فطري تقاضا د ښځي طرفته کړې او ښځه يې د کايناتو داهم ترينو رکنو څخه ده او د ښځي په طبيعت کي يې نرمي او ضعف او داسي نور نرم احکام ايښي دي.

د انسان د رحم د جذبې رخ يې د دې طرف ته اړولی دئ او دې ته يې کشش، حيا او حسن ورکړی دئ. دا نو د الله تعالی و ښځي ته د حسن د څو تحفو څخه په يوه تحفه باندي نازول دي، مګر تر ټولو اهمه تحفه د دې طبيعي حياء ده، چي د ښځي اصلي حسن دئ او دا طبيعي حيا د ښځي فطرت دئ، چي د ترتيب اصلي د نه ورکولو په صورت کي هم څه نه څه پاته وي، مګر په حقيقت کي دغه حيا چي کوم بنيادي شی په ښځه کي ايښی دئ، هغه اسلامي تربيت او شريعت مطهره دئ، په کومه ښځه کي چي حياء او شرم نه وي هغه ښځه د طبيعت سليمه په نزد په اصل کي حسينه نه ده. د حياء صفت ښځه پخپل ځان کي مقبوله او ممتازه کوي او د نارينه وو لپاره د انتخاب تر ټولو مهمه وجه ده، چي دغه حياء په اسلامي تربيت سره وي.

په اسلام کي د انتخاب مرکزي او اوله نقطه حياء وي. حياء د ښځي خزانه او زينت دئ، حياء د ښځي زېور دئ، حياء د ښځي اصلي حسن دئ، حياء د ښځي معراج دئ، حياء د ښځي ما في الضمير دئ، حياء د ښځي د طرفه څخه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاشرې ته د سيده والي پيغام دئ، حياء د ښځي د طرفه څخه بهترين او د ښه نسل ورکولو اعلان دئ، حياء د ښځي د جنتي کېدو ضمانت دئ، حياء د ښځي د پاکوالي علامت دئ، ښځه خپله حياء ده، ښځه پرده ده، حياء د ښځي هر څه دي، حياء د ښځي اصلي سرمايه ده.

د لباس مقصد:

په اسلام کي لباس دوه مقصد ونه لري:

اول دا دئ، چي د ستر د پټولو کار به کوي او دوهم دا دئ، چي لباس به د ښه معلومېدو لپاره هم استعمالوي، ځکه چي په قرآن شريف کي يو ځای د زينت د لفظ څخه ښه لباس هم مراد اخيستل سوی دي. الله تعالی فرمايي:

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِىٓ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِۦ (۱)

ترجمه: ورته ووايه (اې پيغمبره) چي د الله هغه ښايست (جامه) چا حرام کړی ده چي د خپلو بندګانو لپاره يې راويستلی (پيدا کړی) دئ.

دلته د زينت له لفظ څخه مفسرينو ښه لباس مراد اخيستی دئ.

دا دوی الله پاک بل ځای په قرآنکريم کي فرمايي:

يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ (۲)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! د هر لمانځه پر وخت خپل ښايسته (جامې) واخلئ (واغوندئ).

او دا معلومه خبره ده چي اسلام د يوه داسي لباس تعين نه دئ کړی چي خاص هغه لباس اغوستل لازمي وي، بل يو لباس اغوستل حرام وي. البته د لباس لپاره يې څه شرطونه او حدود معلوم کړي دي، چي د هغو شرطو او حدودو موافق لباس اغوستل لازمي او ضروري دي. که څه هم د لباس احکام مختلف دي، چي مختلف والی يې د احوالو او ځايو په اعتبار مختلف کېږي.

۱: (سورة الاعراف: ۳۲ آيت)

۲: سورة الاعراف: ۳۱ آيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايلي دي، چي په حقيقت کي د لباس مقاصد د ځايو د مقاصدو په ډول دئ، چي د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل ضروري دي، چي په هغه کي د ښځي مکمله پرده وي، لهذا د ښځو او نارينه وو لباس جدا جدا دئ، ښه مستور او پرده کوونکی لباس د ښځو لپاره دئ او دوهمه درجه لباس د نارينه وو لپاره دئ.

لکه څرنګه چي مخکي اشاره ورته وسوه، چي د نبي کريم ﷺ يا يوه صحابي يا صحابياتو څخه د يو داسي لباس تعين نه دئ سوی چي د هغه اغوستل لازمي وي او بل ډول لباس اغوستل ګويا حرام دي، البته شرطونه او حدود لري.(۱)

د لباس قسمونه

(۱) فرض لباس:

داسي لباس اغوستل د نارينه او ښځي لپاره چي ستر يې مکمل پټکښي پټ سي فرض دي، ځکه الله تعالی فرمايي:

﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ لِبَاسٗا يُوَٰرِي سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشٗاۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقۡوَىٰ ذَٰلِكَ خَيۡرٞۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ۝٢٦﴾ (سورة الاعراف: ۲۶آيت)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! بې شکه موږ پر تاسي باندي جامې نازلي کړي دي (تاسي ته مو داسي جامې پيدا کړي دي) چي ستاسي عورتونه پټوي او (هم مو درته په جامو سره) ښايست (پيدا کړی دئ) او دغه (د تقوی لباس) ډېر ښه دئ (تر مادي لباس څخه) دغه (ذکر سوی مضمون) د الله جل جلاله د قدرتي

۱: مجموعة الفتاوی: ۲۲ – ۲۳ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلايلو څخه دئ، شايد چي د وی به پند و اخلي.

علامه قرطبي رحمه الله فرمايي، چي: دا آيت د ستر د پټولو پر وجوب باندي دلالت کوي، ګويا د لباس اولين مقصد ستر پټول دي.(۱)

علامه شامي رحمه الله فرمايي، چي د ومره لباس اغوستل چي ستر پټ کړي فرض دي.(۲)

د ښځي او نارينه د ستر حدود:

د نارينه ستر (عورت) د نامه څخه لاندي تر زنګنو پوري دئ او په هر حال کي يې پټول ضروري دي او د ښځي د عورت حدود د سر څخه بيا تر پښو پوري ټوله بدن د وربښتانو په شمول عورت دئ، البته مخ، لاسونه او پښې د ضرورت په وخت کي ښکاره کولای سي يا د خپل محارم په مخ کي د ښکاره کېدو اجازه سته.(۳)

(۲) مستحب لباس:

د لباس دوهم قسم دا دئ، چي لباس به داسي وي چي په هغه کي د زينت او نعمت اظهار سوی وي، لکه څرنګه چي الله تعالی فرمايي:

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿۱۱﴾ (سورة الضحی: ۱۱ آيت)

ترجمه: د خپل رب جل جلاله د نعمت بيان وکړه.

او په حديث شريف کي نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمايي، چي: الله تعالی دا خوښوي چي پر خپلو بندګانو باندي د خپل نعمت اثر ظاهر او ښکاره کوي.(۴)

ځکه دا هغه لباس دئ، چي د خپل طاقت مطابق ښه لباس پاک لباس

۱: قال كثير من العلماء هذه الآية دليل على وجوب ستر العورة.

۲: اعلم أن الكسوة منها فرض و هو ما يستر العورة ... الخ. (ردالمختار: ج ۹، ص ۵۷۹).

۳: ستر عورة و هی للرجال ما تحت سرته الی ما تحت ركبته ... و للمرأة ... جميع بدنها حتى شعرها النازل و الاصح الوجه و الكفين ... و القدمين (فتاوی شامي: ج ۲، ص ۹۳).

۴: ان الله يحب ان يری اثر نعمته على عبده (ترمذي: ج ۲، ص ۱۰۹، باب الادب). و مستحب و هو زائد لأخذ الزينة و اظهار نعمت الله تعالی (رد المختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واغوندي او په هغه کي د شرعي حدودو هيڅ تجاوز نه وي سوی.

(۳) مباح لباس:

مباح لباس هغه لباس دئ، چي د زينت لپاره اغوستل کېږي، لکه په اخترو کي چي نوي او ښه لباسونه اغوستل کېږي، دغه ډول د جمعې په ورځ يا نورو ښاديو کي اغوستل کېږي.

نبي کريم ﷺ فرمايي: که څوک دوې جوړې کالي د جمعې د ورځي د اغوستلو لپاره رانيسي او دا د دغه چا د عامو لباسو څخه ماسوا وي نو پر هغه باندې هيڅ ګناه نسته.(۱)

د لباس په ذريعه په عباداتو کي تزئين او ښايستوالی خپلول د بعضو صالحينو څخه ثابت دي، ځکه حضرت تميم داري رضي الله عنه په زر درهمه د لمانځه لپاره چادر (پټو) رانيولی وو.(۲)

(۴) مکروه لباس:

د مکروه لباس څخه مراد د شهرت لباس دئ، مطلب يې دا دئ، چي لباس يا دومره ګران وي چي هر څوک يې يادوي چي په دومره يې رانيولی دئ او داسي داسي، يا داسي لباس وي چي ډېر ارزانه وي چي هر څوک په عيب ورته ګوري يا بد يې بولي.

د حضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه چا پوښتنه وکړه، چي: زه څه ډول (لباس) واغوندم؟ نو ده مبارک ورته وفرمايل، چي: داسي لباس واغونده، چي په کتلو سره څوک عيب پر ونه وايي.

هغه شخص پوښتنه ورڅخه وکړه، چي دا څرنګه لباس دي؟

ده ورته وفرمايل، چي: د پنځو درهمو څخه بيا تر شلو درهمو پوري وي.

۱: عن عبدالله سلام انه سمع رسول الله ﷺ يقول: لو اشترى ثوبين ليوم الجمعة سوى ثوبى مهنته (ابن ماجه: ج ۱، باب: ماجاء فى الزينة يوم الجمعة، ص ۷۷).

۲: (مجمع الزوائد: ج ۵، ص ۱۳۵). و مباح: و هو الثوب الجميل للترين فى الأعياد ... الخ (ردالمختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معلومه سوه، چي بايد داسي لباس استعمال سي چي اوسط قيمت ولري او اوسط لباس وي، نه ډېر ګران وي او نه ډېر ارزانه وي (۱)

(۵) حرام لباس:

د حرام لباس څخه مراد داسي لباس دئ، چي يا سترمند نه وي يعني د ستر ضروريات يې پوره کړي نه وي يا د کفارو د لباس سره مشابه وي، يا د يو خاص صنف لپاره حرام سوی وي، لکه د نارينه لپاره د ښځي لباس اغوستل يا د ښځي لپاره د نارينه لباس اغوستل يا د نارينه وو لپاره د وريښمو لباس اغوستل چي شريعت مقدسه حرام کړی دئ. (۲)

د تشبيه يا مشابهت څخه څه مراد دئ؟

مشابهت يا تشبيه په اصل کي د شبه څخه اخيستل سوی دئ، معنی يې هم شکل کېدل. د مشابهت لفظي معنی ده دوه شيان يا دوه عملونه صورتاً يو کېدل يا يو شکل کېدل او د تشبه معنی ده د بل په ډول شکل جوړول يا اختيارول او په شرعي اصطلاح کي د مشابهت معنی دا ده، چي د کافرانو سره د دوی په عقايدو، عباداتو، عاداتو او معاشرتي او محلي طريقو او رواجو کي هم مثل کېدل.

دغه ډول د بې دينو خلکو سره لکه فاسق، جاهل او نورو بدو خلکو سره هم شکل کېدلو ته مشابهت ويل کيږي.

د مشابهت يا د تشبه د مطلب د واضح کېدو څخه معلومه سوه، چي ډېر کارونه يو ډول او يو شکل کېدای سي، مګر په کوم مشابهت کي چي موږ خبره کوو د هغه څخه مراد دا دئ، چي د کفارو او فساقو د يو عمل يا د دوی د شکل او صورت سره يوشان سي دې ته مشابهت ويل کيږي.

دوهمه اهمه خبره دا ده، چي د کفارو او فاسقانو سره په کومي حليې او

۱: (مجمع الزوائد: باب اللباس الشهورة، ج ۵ – ص ۱۳۵).

۲: يکره للرجال لبس المعصفر والمزعفر والمورس والمحمر ای الأحمر قال الشامی رحمه الله و وجدنا النهی عن لبسه ... من تشبه بالنار او بالاعاجم والتکبر ... الخ (رد المختار: ص ۵۹۲، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کي مشابهت راغلی وي هغه مشابهت یې قصداً کړی وي او یا بېله قصد او ارادې څخه مشابهت راغلی وي او بیا په کوم عمل کي چي مشابهت وي هغه به جائز وي یا حرام:

د شرعي حکم په اعتبار سره هغه مشابهت چي قصداً یې د خلکو د لیدلو لپاره کړی وي حرام دئ، البته که په یو شکل و صورت کي پخپله مشابهت راغلی وي په قصد او په نیت سره نه وي نو هغه صورت په تشبه کي نه دئ داخل ځکه داسي کارونه ستړ، چي ضرورتاً یا د عامو خلکو معمول وي.

لهذا د کافرانو او فاسقانو په ډول عمل یا شکل جوړول که څه هم ظاهراً حرام نه وي خو کول یې بیا هم جائز نه دي. د مثال په توګه د دوی په ډول یا د دوی د لباس سره مشابهه لباس اغوستل جائز نه دي، ځکه چي دا د دوی فېشن خپلول دي او کله چي خلک ورته ګوري نو د کافر خیال پر کوي، ځکه د کافر یا فاسق حلیه یا شکل و صورت یې جوړ کړی وي او په بحرالرائق کي لیکلي دي، چي حرام مشابهت هغه ته ویل کېږي، چي د هغه شیانو په شریعت مقدسه کي بد او مزموم بیان سوی وي، لکه په اوسنۍ زمانه کي ښځي او انجوني ډېر چسپ پرتوګان او کمیسان چي ځيګر او ودې یې راوتلي وي اغوندي یا یې اغوستل رواج دي، دا زموږ د ثقافت او دین سره هیڅ تعلق نه لري او نه یې د اغوستلو ضرورت سته، مګر بیا هم د مغربي انجونو سره د مشابهت لپاره په بعضو کورنیو کي ښځي یا انجوني یې اغوندي، او دا د ستر د پټولو صریح خلاف ورزي ده او پخپله بعضي ښځي یې په اغوستلو شرمېږي یا حیاء ورته درېږي.

نبي کریم ﷺ فرمایي:

من تشبه بقوم فهو منهم[1]

ترجمه: چا چي د یو قوم سره مشابهت اختیار کړي نو هغه د هغه (قوم) څخه دئ.

---

[1]: (ابوداود: ب الباس الشهرة، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه ابن تیمیه رحمه الله فرمایي، چي: په دغه حدیث کي وجه د ممانعت دا ده چي دا د یهودو زینت او شکل دئ او د کوم شي چي علت بیان سي او منع سوی وي نو هغه شی بالکل پرېښوول ضروري دي او په کومو شیانو کي چيِ د یهودو او نصاراوو حلیه او شکل معلوم سي نو هغه په هر صورت پرېښوول ضروري دي که د مشابهت نیت یې وي که نه وي او د بد او مذموم او مکروه لپاره اراده او نیت ضروري نه دي.

که چري یو خاص شکل یا حلیه د کفارو یا فاسقانو خوښه وي نو هغه اختیارول هم جائز نه دي، ځکه بعضي وخت د یو جائز کار بندول عادت د فاسقانو ګرځېدلی وي جائز دي.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي، چي: تاسي به ضرور د مخکنیو امتو پیرو (تابع) کېږی، لوېشت په لوېشت او ګز په ګز حتی تر دې اندازې پوري که هغوی د سمسارې غار ته داخل سي نو تاسي به هم پسي ور داخل سی.

(صحابه وو رضی الله عنهم عرض ورته وکړ): اې د الله تعالی رسول! د یهودو او نصاراوو هم؟

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل: نو د چا؟ او بیا نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایل: چي د قیامت ورځ تر هغه وخته پوري نه قائمېږي تر څو چي زما امت د مخکني امت (یهودو او نصاراوو) لوېشت په لوېشت او ګز په ګز (هره کوچنۍ او لویه خبره) یې خپله نه کړي.(۱)

نو یو چا ورته وویل: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم! د فارس او روم په ډول؟

نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایل: د دوی ماسوا نور څوک دي؟(۲)

په دې حدیث شریف کي موږ ته د هغو خلکو ډلونه او اقسام معلوم سول، چي د هغو سره مشابهت کول منع سوی دئ او هغه خلک عام کفار،

۱: (عن ابی سعید الخدری رضی الله عنه عن النبی صلی الله علیه وسلم قال: لتتبعن سنن من قبلکم ... قال فمن).

۲: (بخاري: کتاب الاعتصام بالکتاب والسنه، ص ۱۰۸۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرکين، اهل کتاب، مجوسيان او بدعت کوونکي دي.(۱)

دېر آياتونه په قرآن شريف کي د يهودو، نصاراوو او مشرکينو سره د مشابهت او د دوی په دول او رنګ کېدلو څخه منع راغلې ده، د الله تعالی ارشاد مبارک دئ:

وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ (سورة آل عمران: ۱۰۵ آيت)

ترجمه: (اې مؤمنانو) تاسي د هغو خلکو په شان مه جوړېږئ چي دوی د هغه څخه وروسته چي واضح دلايل ورته راغلل دلي – دلي سوه او په جګړو سوه او د دغو خلکو لپاره لوی عذاب دئ.

د الله پاک ﷻ بل ارشاد مبارک دا دئ:

وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ (سورة الحديد: ۱۶ آيت)

ترجمه: او چي دوی د هغو کسانو غوندي ونه ګرځي کوموته چي مخکي (تورات او انجيل) ورکړه سوي وه، نو پر دوی باندي (په غفلت کي) زمانه اوږده سوه نو زړونه يې کلک سول (خشوع يې د لاسه ورکړه) حال دا چي د دوی څخه دېر کسان فاسقان (د شرعي چوکاټ څخه وتونکي) وه.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾
(سورة الجاثيه: ۱۷ – ۱۸ آيتونه)

ترجمه: (اې پيغمبره!) يقيناً ستا رب ﷻ به د دوی تر منځ د قيامت په

۱: (اقتضاء الصراط المستقيم: ۱۳۶ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ په هغو قضاياوو کي (حقه) فيصله وکړي په کومو کي چي دوی اختلاف کوي.

بيا مورږ ته په (مستقل) شريعت باندي وګرځولې چي د ديني کار څخه عبارت دئ، نو ته د همدغه شريعت پيروي کوه او د هغو کسانو د خواهشاتو پيروي مه کوه هغه چي نه پوهيږي.

له دې ماسوا چيري چي د اهل کتابو او مشرکينو بدوالی او ذم راغلی وي هغه هم د مشابهت د نه کولو دليل دئ.

نبي کرم ﷺ فرمايي، چي:

وَ اِيَّاكُمْ وَالتَّنَعُّمْ وزی اَهْلَ الشِّرْکِ.

ترجمه: د تنعم (عيش پرستی) او د مشرکانو دلباس او عاداتو څخه پرهيز وکړئ. (١)

په هر صورت د دغه ارشاداتو څخه نو د تشبه مطلق ممانعت ثابتيږي، يعني که چيري يو څوک د دوی د شعائرو په ډول او رنګ او شکل خپل کړي نو که کفر نه وي نو په اسلام کي خو هم دا د دوی عادات او لباس او داسي نور نسته، بلکي دا څرنګه يو مسلمان نارينه يا مسلمانه ښځه کېدای سي، چي د کفارو او فاسقانو شعار او عادات او لباس يې خپل کړی وي او د خپل پاک دين شعائر او عادات يې پرې ايښي وي. نو د دغه چا حشر به هم د ذکر سوي حديث مطابق د هغه کافرانو سره وي چي ده يې شکل او صورت د دوی په شان جوړ کړی وي او په حساب و کتاب کي به د دوی سره راپورته کيږي د مسلمانانو په صفو کي به نه وي.

علامه ابن تيميه رحمة الله عليه فرمايي: که چيري فاسقان په يو خاص قسم او ډول لباس سره معروف او مشهور وي نو د بل چا لپاره هغه لباس اغوستل منع دئ، ځکه چي د ده په باره کي دا ګومان ونه سي چي دی هم د فاسقانو څخه دي او د کفارو او فاسقانو د لباس اغوستونکي د دوی معاونت کوونکي دي، او

١: (صحيح مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ١٩١، ج ٢).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وجه څوک يې په اغوستلو سره ګناهکار بلل کېږي.(۱)

حضرت صنعاني رحمه الله فرمايي، چي: کوم څوک چي د کافرانو او بدعتيانو سره په يو شي کي لکه په لباس او شکل و صورت او داسي نورو کي مشابهت کوي نو هغه به (د قيامت په ورځ) د دوی څخه وي.(۲)

تشبه يعني د نورو قومو د طريقو د اختيارولو شرعي احکام او درجې:

۱. د کفارو سره په اعتقاداتو او عباداتو کي مشابهت کول کفر دئ.

۲. د کفارو سره په مذهبي رسوماتو کي مشابهت کول حرام دي، لکه: د نصاراوو (عيسايانو) په ډول د صليب نښان يا ټائي (نکټائي) په غاړه کول او يا د هندوانو په ډول زنار په غاړه کول او داسي نور مشابهتونه بېله شکه حرام دي.

۳. د کفارو د معاشرې (محلي) او قومي شعارونو، عاداتو او عملونو کي مشابهت کول مکروه تحريمي دي، مثلاً: د يو قوم خاص لباس استعمالول چي خاص د هغه قوم طرف ته منسوب وي او د هغه لباس استعمالونکي په استعمال سره د هغه قوم يو فرد بلل کېدای سي يا د کافرانو يو بل عمل چي د دوی قومي شعار وي په دې نيت او اراده کول، چي زه د دوی (کافرانو) سره مشابه جوړ سم دا ټول مکروه تحريمي دي.

۴. او کوم شيان چي د کفارو نه قومي، نه مذهبي او نه اعتقادي شيان وي محض دوی ايجاد کړي يا جوړ کړي وي او د ضرورت شيان وي، لکه د ساعتونو، موټرانو، سلاح او طيارو او داسي نورو په استعمال کي حقيقتاً مشابهت نسته، په دې شرط چي په استعمالولو کي يې د کافرانو سره د مشابهت نيت او اراده نه وي کړې جائز دي.

۵. په مسلمانانو کي چي څوک فاسق يا بدعتي وي د هغه وضع او حليه

۱: (فيض القدير: ج ٦، ص ۱۰۴).

۲: (سبل السلام شرح بلوغ المرام: ج ۴، ۱۵۵۵ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د دوی نور هغه شیان چي د فاسقانو او بدعتیانو عمل او کار بلل کېږي د هغه عمل په کولو سره د فاسقانو او بدعتیانو سره مشابهت دئ او دغه مشابهت کول ګناه ده.(۱)

د تشبه د ختمېدو نښاني:

د تشبه (د نورو قومو [کفارو] سره د مشابهت) معیار دا دئ، چي د کومو شیانو په لیدو سره د عامو خلکو ذهن او فکر دې طرف ته تللی چي دا عمل د کفارو دئ او د کفارو سره خاص دئ نو دا تشبه ده او که د عامو خلکو ذهن د کفارو طرف ته نه تلی نو بیا تشبه نه ده او ترڅو چي دغه خصوصیت پاته وي نو تر هغه وخت پوري څوک د دغه مشابهت څخه منع کېږي، لکه د کوټ و پتلون اغوستل یا د ښځو لپاره د هندوانیانو په ډول ساړۍ اغوستل چي د دغه په اغوستلو سره د مسلمان ذهن دې طرف ته چي دا د کفارو لباس دئ ځي. البته بعضي هغه شیان چي منصوصي په شریعت مقدسه کي منع سوي وي هغه که پر عام حالت باندي پاته وي یا پر خاص حالت باندي وي په هر وخت کي ناجائز بلل کېږي(۲)

د لباس شرطونه:

د لباس په اړه که څه هم د نبي کریم ﷺ څخه د یو خاص لباس حکم یا د دې صحابه کرامو رضي الله عنهم په قول یا عمل باندي دا ثابته سوې نه ده، چي د مسلمانانو لپاره یې د یو خاص لباس اغوستل لازم کړي وي. البته د احادیثو او فقهي د کتابو څخه دا ضرور ثابتېږي، چي د لباس لپاره څه نا څه شرطونه سته او د هغه شرطو مطابق لباس اغوستلای سي، ځکه د ښځو د لباس د اغوستلو لپاره لاندي شرطونه مراعتول ضروري او لازمي دي او د نه مراعتولو په صورت کي د لباس مقصد او مطلب پاته کیږي:

اول شرط دا دئ، چي د ښځي لباس باید مکمل ساتر (پټوونکی) وي

۱: (اصلاح خواتین، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي رحمة الله علیه، ص ۳۷۰).

۲: (اصلاح خواتین، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي، ص ۳۷۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د سر څخه بیا تر پښو پوري پټ وي. ځکه چي د ښځي ټول بدن عورت دئ، او پټوالی یې ضروري او لازمي دئ.

دوهم شرط دا دئ، چي کم از کم به لباس دومره پنډ وي چي بدن او جسم نه سي معلوم، که چیري لباس باریک وي نو یو بل لباس ورسره اغوستل ضروري او لازمي دي، ځکه چي بدن یې ځني ښکاره نه سي.

یو وخت د نبي کریم ﷺ په خدمت کي حضرت اسماء رضي الله عنها حاضره سوه، هغې یو باریک لباس اغوستی وو، نو کله چي نبي کریم ﷺ ورته وکتل مخ یې ځني واړاوه او ورته ویې فرمایل: اې اسماء کله چي انجلۍ بالغه سي نو د هغې د بدن څخه د لاسو او مخ څخه ماسوا نور بدن پټول ضروري او لازمي دي چي د بدن یوه حصه یې ښکاره نه سي. (۱)

او حضرت عائشه رضي الله عنها د دې وریره حضرت حفصه رضي الله عنها ته راغله، هغې یو باریک نازک لباس اغوستی وو، حضرت عائشې رضي الله عنها د هغې هغه لباس ورڅیري کړ او بل پنډ لباس یې ورکړ. نو ځکه د لباس لپاره پنډوالی او پراخوالی شرط دئ. (۲)

دریم شرط دا دئ چي لباس باید دومره تنګ یا چسپ نه وي چي د بدن یا جسم اعضاء یې معلومېږي، ځکه په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمایي، چي د جهنمیانو او دوږخیانو دوه جماعت یا ټولۍ داسي وې چي ما نه وې لیدلي. یو جماعت د هغو خلکو وو، چي د غوایي د لکۍ په ډول یوه چلاخه یا غمچینه به یې په لاس کي وه چي په هغه سره به یې ناحق خلک وهله او دوهم جماعت د هغو ښځو دئ، چي ظاهراً خو یې لباس او کالي اغوستي وي لیکن په حقیقت کي لڅې وي او دوی نارینه خپل طرفته مائله کوي او پخپله هم

۱: و عن عائشة ان اسماء بنت ابی بکر دخلت علی رسول الله ﷺ و علیها ثیاب رقاق فارعض عنها و قال یا اسماء ان المرأة ... و اشار الی وجهه و کفیه (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

۲: و عن علقمة بن ابی علقمة عن امه قالت دخلت حفصة بنت عبد الرحمن علی عائشة و علیها خمار رقیق فشقته عائشة رضي الله عنها و کستها خمارا کثیفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنارينوو وطرف ته مائلي وي، د هغو به سر د بختي اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي يعني د سر ټوله وربښتان به يې د سر په يوه حصه باندي جمع کړي وه، داسي ښځي به نه جنت ته داخليږي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ډيري فاصلې پوري ځي.(۱)

څلرم شرط دا دئ، چي دغه لباس به د کافري يا فاسقي يا بيکاري ښځي فيشن نه وي، ځکه چي د مسلماني ښځي لپاره دا نه ده په کار چي د کافري يا فاسقي ښځي لباس خپل کړي، دا د مسلماني ښځي د شان څخه خلاف دي، ځکه د حضرت عبدالله ابن عمر ﷺ څخه روايت دي، چي:

نبي کريم ﷺ زما څخه دوې جوړې ژړ رنګ کالي چي ما اغوستي وه وليدل نو ويې فرمايل، چي دا د کافرانو کالي يا لباس دي دا مه اغونده.

اوس نو چي د کافرانو د لباس د رنګ د وجي منع وفرمايل نو د کافرانو په ډول يا بعينه د هغو په شکل لباس جوړول خو بيا بيخي نه دئ جائز.(۲)

پنځم شرط دا دئ، چي د ښځي لباس به د نارينه وو د لباس په ډول نه وي، ځکه د ښځو لپاره د نارينه وو لباس اغوستل او نارينه وو ته د ښځو لباس اغوستل جائز نه دي.

نبي کريم ﷺ فرمايي، چي د ښځو سره پر مشابهت کوونکو نارينه وو باندي او د نارينه وو سره پر مشابهت کوونکو ښځو باندي لعنت وي.(۳)

شپږم شرط دا دئ، چي لباس به يې د فخر، تکبر او رياکارۍ نه وي ځکه رياکاري هم يو شرک خفي دي او تکبر د سلو بلاوو څخه يوه بلا ده، او نبي

---

[1]: عن ابي هريرة ﷺ قال قال رسول الله ﷺ: صنفان من اهل النار لم ارهما قوم... و ان ريحها لتوجد من سيرة كذا كذا (مسلم كتاب اللباس والزينة: ص ۲۰۵، ج ۲).

[2]: ان عبدالله بن عمرو بن العاص اخبره قال رای رسول الله علی ثوبين معصفرين فقال ان هذه من ثياب الكفار فلا تلبسها (مسلم، كتاب اللباس والزينة: ۱۹۳، ج ۲).

[3]: عن ابن عباس ﷺ قال لهن النبي ﷺ المتشبهين من الرجال النساء والمتشبهات من النساء بالرجال (صحيح بخاري، كتاب اللباس: صص ۸۷۴، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريم ﷺ فرمايي چا چي په دنيا کي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي. بيا به يې د اوره ور ډک کړي.(۱)

اووم شرط دا دئ، چي: لباس به اعتدال او ميانه روی وي يعني د لباس په اغوستلو کي دغه خبره مراعتول په کار دي، چي نه فضول خرڅي پکښي راسي او نه داسي وي چي د ډېرو کمو پيسو وي، چي بخل پکښي راسي او يا يو سړی خوار پکښي معلوم سي، بلکي متوسطه لار اختيارول په کار دي. د ډېر ګران لباس د اغوستلو څخه پرهېز پکار دئ او ضمناً به د تکبر څخه پرهېز راسي.

اتم شرط دا دئ، چي: په لباس کي به يو داسي شی نه وي موجد چي د هغه د وجي يې اغوستل حرام وي، مثلاً: پر لباس باندي د ذي روح شي لکه د يو حيوان يا انسان عکس و و تصوير وي، ځکه په حديثو کي د عکسو په جوړولو او دغه ډول د خرڅولو او رانيولو بد او مذموم بلل سوی دئ.

او حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي چي نبي کريم ﷺ زما څخه د يوې پردې د رانيولو د وجي ناراضه سو، چي پر هغه باندي عکس وو او دغه ډول نبي کريم ﷺ فرمايي، چي هغه کور ته د رحمت ملائکي نه ورځي په کوم کور کي چي عکسونه (انځورونه) موجود وي.(۲)

د ستر پټول:

ستر پټول ضروري او د اسلام د بنيادي احکامو څخه دئ او د انسانيت لوړي مرتبې پوره کوي، ځکه چي د آدم عليه السلام او حوا رضي الله عنها څخه د جنت لباس

۱: عن عبدالله بن عمر رضي الله عنه قال رسول الله ﷺ من لبس ثوب شهرة فی الدنيا البسه الله ثوب مذلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابن ماجه، کتاب اللباس: ص ۲۵۷).

۲: عن عائشة رضي الله عنها انها اشترت نُمرقة فيها تصاوير ... ثم قال ان البيت الذی فيه الصور لاتدخله الملائکة (مسلم: کتاب اللباس، باب تحريم تصوير صورة الحيوان: ص ۲۰۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليري سو نو فوراً يې خپل ستر په بلګو باندي پټ کړ او په انساني فطرت کي دا خبره داخله ده، چي بايد څوک د عريانيت (لڅوالي) څخه ځان وساتي، ځکه عريانيت (لڅوالی) د حيوانانو خاصه ده.

بيا دين اسلام خو فطرتاً دين دئ او هغه انساني فطرت په اصل شکل او صورت کي وړاندي کوي، لهذا د ستر د پټوالي اهتمام کول ضروري دي او شريعت مقدسه چي د ستر کوم حدود بيان کړي دي هغه مراعتول خپله شرم او حيا ده. لکه څرنګه چي نبي کريم ﷺ حضرت اسماء رضي الله عنها د باريک (نازک) لباس په اغوستلو کي وليدل مخ مبارک يې څني وګرځاوه او ورته ويې فرمايل، چي:

د مخ او لاسو څخه ماسوا د بدن يا جسم يوه حصه لڅول هم نه دي جائز او دغه ډول چونکه د صحابه وو په زمانه کي د ګنډل سوو لباسو رواج کم وو او د پرتوګ (پاجامه) پر ځای تهبند (لنګ) استعمالېدی، ځکه په حديث شريف کي راځي چي يوه صحابيه رضي الله عنها د سوارلۍ څخه ولوېده نو نبي کريم ﷺ د دې خوف (ېېري) چي ستر يې نه وي ښکاره سوی خپلي سترګي ټيټي کړې او بيا چي کله صحابه وو رضي الله عنهم ورته وفرمايل چي يا رسول الله ﷺ! هغې ښځي خو پرتوګ اغوستی وو، نو نبي کريم ﷺ د ستر د پټولو اهميت بيان کړ او هغو ښځو ته چي ښه سترمندي وې يعني ستر کوونکي وې د مغفرت دعا وکړه.[1]

لهذا کومه ښځه چي ځان ديندار ه بولي او غواړي چي د نبي کريم ﷺ په دعا کي ځان شامله کړي لکه څرنګه چي په مخکني حديث شريف کي ذکر سوه نو دي د ذکر سوو شرطو مطابق خپل لباس جوړوي او اغوندي دې او د ښځو د سرپرستانو دا وظيفه ده چي خپلي ښځي او د خپل کور ښځينه افراد د ذکر سوو شرطو په لباس باندي مکلف کړي، ځکه د کور سرپرست د خپل کور مسئول دئ، او د هر مسئول څخه د قيامت په ورځ پوښتنه او سوال د خپلو افرادو په باره کي کېږي.

---

[1]: (مجمع الزوائد: كتاب اللباس والزينة، ج ٢، ص ٨٠٣).

(c) ketabton.com: The Digital Library

قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. (۱)

د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟

د ښځي ټوله بدن عورت دئ، ځکه د هغه پټول شرعاً، طبعاً او عقلاً فرض دي او د ايمان راوړلو وروسته فرض د ستر پټول دي.

ځکه حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي، چي پر هغو ښځو باندي دي د الله تعالى رحم وي چي دوی د اسلام په ابتداء کي (د مکې مکرمې څخه و مدينې منورې) ته هجرت کوي، نو کله چي د الله تعالى دغه حکم نازل سو: (وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ)(۲)

ترجمه: او پر خپلو سينو دي د خپلو پړونو پلوونه واچوي.

نو دغو ښځو خپل پنډ ټوکران پرې کړل پوړني يې څني جوړ کړل، پر خپل سر، غاړه، سينه باندي يې واچول او ځانونه يې ښه مستور (پټ) کړل.

او دا ډول اسلام ښځو ته حياء او شرم وربښيي، د نامحرم سره يې د يو ځای کېدو څخه منع کوي او د اسي جامو (کالو) د اغوستلو څخه چي باريک (نازک) وي يا چسپ وي يا لنډ وي يا هر هغه ډول لباس چي د هغه په اغوستلو سره د لباس مقصد او مطلب نه حاصلېږي هغه يې منع کړی دئ او د داسي لباس (جامو) حکم ورکوي چي په هغه لباس کي ستر پټ وي، باريک (نازک) نه وي، تنګ نه وي، لنډ نه وي، بې لستوڼو نه وي، بارچاکي نه وي، ګرېوان يې خلاص نه وي او دا ډول نور چي ستر ته نقصان پېښوي، ځکه چي ښځه چي څومره مستوره وي په هغه اندازه يې حياء او شرم ډېر وي نو اسلام هم و چا ته د حياء او شرم سبق ورکوي.

د مروجه فېشن د لباس حکم:

نن سبا ځيني داسي فېشنونه رواج سوي دي، چي د لباس اصل مقصد او مطلب يې پاته سوی وي، ډېري داسي ښځي سته چي هغه دا ډول لباس

۱: مسند امام احمد ورقمه ۴۹۲۰، ج ۹ ص: ۴۵٦، ط: المکتبة الشاملة.

۲: النور، اية ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جامې) اغوندي که د بدن څه حصه لڅه وي دوی پروا نه په کوي او داسي لباسونه اغوندي چي بدن يې تر معلومېږي. آن تر دې پوري چي ورنونه، سينې او بازوګان يې ټوله معلومېږي، نو داسي لباس (جامې) اغوستل د نه اغوستلو سره برابر دي، ځکه د داسي لباس (جامې) د اغوستونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي:

يو داسي د ښځو جماعت (ټولنه) به وي چي لباس خو به يې اغوستی وي (مګر د هغه سره) به لڅي وي، نارينه به (ځان ته) مائله کوي او (خپله به نارينه وو) ته مائله کېدونکي وي او سر به يې د اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي، يعني وربښتان به يې پر سر باندي يو ځای کړي وي. نو دغه ډول ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ليري ليري ځايو پوري رسيږي (۱)

نو لهذا د داسي مروج فېشن لباس اغوستل چي د لباس مطلب او مقصد پکښي پاته سوی وي جائز نه دي او سزاء يې دا ده لکه څرنګه چي په لوړ حديث کي ذکر سوه.

د ښځو فېشن پرستي:

خصوصاً په اوسني زمانه کي د فېشن پېروي د ښځو مزاج جوړ سوی دئ، او دوی دا فکر کوي چي لباس د ځان لپاره نه دئ بلکي د نورو د ليدلو لپاره دئ، ځکه لباس د خپل خاوند لپاره اغوستل په دوهمه مرتبه کي بولي، او د دوی په فکر اصل د ښه لباس اغوستل فېشن دئ، په دغه لباس باندي به خلک زما تعريف وکړي او زه به د نورو ښځو په نظر کي ښه معلومه سم.

ځکه يې نو نتيجه دا کېږي، چي ښځي پخپل کور کي او د خاوند په مخ کي په خيرن لباس کي اوسي او کله چي له کوره څخه د وتلو په وخت کي وي بيا د ښه لباس د اغوستلو کوښښ کوي، ځکه چي دا د فېشن موافقه سي.

لهذا ښه لباس اغوستل د ښځي لپاره اول د خاوند حق دئ، د نورو د

۱: (مشکوة: ج ۱، ص ۳۰۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليدلو لپاره لباس اغوستل د خاوند پر حق تجاوز بلل کېږي.

د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل يا جوړول:

د ډېرو ښځو اوس دا مزاج جوړ سوی دئ، چي د يوې ښادۍ لپاره يو لباس واغوندي نو په بله ښادي کي يې نه سي اغوستلای، ګويا د دې په فکر اوس دغه لباس د دوهم ځل لپاره اغوستل حرام دي او يا دا يې بد بولي، چي په يوې ښادي کي يې يو لباس اغوستی وي په بله ښادي کي يې هم واغوندي نو نوري ښځي به دا فکر وکړي، چي دا يوه جوړه کالي په هره ښادي کي اغوندي، نو په دې باندي د دې په فکر دا بې عزته کېږي، يا بده په معلومېږي. په دغه اراده باندي نو د هري ښادۍ لپاره نوی لباس جوړول يا اغوستل منع دئ البته که د خپل ځان د خوښي لپاره يا د خاوند د خوښي لپاره اغوستل وي بيا پروا نه لري.

د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي؟

د ښځو لباس د رنګ په اړه چونکه يو خاص رنګ نه دئ مقرر سوی البته په بعضو ځايو کي نبي کريم ﷺ د ښځو د زينت په خاطر سپين لباس خوښ کړی دي. لهذا د ښځو لپاره هر ډول رنګه لباس اغوستل چي د دوی زينت پکښي راسي جائز دي.

البته که يو رنګ داسي وو، چي په عرف کي د نارينه وو لپاره خاص وو نو د ښځو لپاره يې بيا هغه رنګ استعمالول د نارينه وو د مشابهت له وجي جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د باريک (نازک) لباس د اغوستلو حکم:

لباس که باريک وي چي د هغه ښځه د بدن د ننه حصه معلومېږي يا لباس دومره چسپ وي چي د هغه ښځه د بدن ساخت (اعضاء) معلومېږي، نو داسي لباس ځيني وخت تر لڅ بدن ډېر شهوت پيدا کوونکی وي، ځکه د داسي لباسو

[1]: يجوز للمراة ان تلبس من الثياب ما هو معتاد للناس من ای لون کان ... لعن المشتبهات من النساء بالرجال و بالعکس. (فتاوی هيئة کبار العلماء: ص ...).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغوستلو په باره کي حضرت عائشه رضي الله عنها داسي فرمايي:

يوه ورځ د بنو تميم د قبيلې څخه ښځي حضرت عائشي رضي الله عنها ته راغلې، چي هغوی باريک (نازک) لباسونه اغوستي وه، کله چي حضرت عائشي رضي الله عنها ورته وکتل، نو حضرت عائشي رضي الله عنها ورته وفرمايل: که چيري تاسي مؤمناني ښځي ياست نو د مؤمنانو ښځو داسي لباس نه وي او که چيري مؤمناني ښځي نه ياست نو څه ډول چي غواړئ هغسي خوند ونه اخلئ.(١)

لهذا د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل چي په هغه لباس کي د بدن پټ اعضاء (اندامونه) ښکاره کېږي د ښځو او نارينه وو د دواړو په مخ کي يې اغوستل حرام او ناجائز دي.(٢)

د باريک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم:

نن سبا ښځي د سر پټول يا پوړنی پر سرول عيب بولي او که يې پر سروي هم بيا دومره نازک او باريک يا کوچنی وي چي د سر وېښتان او حسن و جمال يې په هغه باندي نه پټېږي او د پردې مقصد پکښي پايمال سوی وي. ځکه يو وخت حضرت عائشې رضي الله عنها ته د دې ورېره حضرت حفصه بنت عبدالرحمن رضي الله عنها راغله په دې وخت کي حضرت حفصې رضي الله عنها باريک (نازک پوړنی پر سر کړی وو) حضرت عائشې رضي الله عنها د دې څخه پوړنی واخيستی ورخيري يې کړاو له خپل ځان څخه يې پنډ پوړنی د پر سر کېدو لپاره ورکړ.

د دې حديث څخه دا معلومه سوه چي د باريک (نازک) پوړني د پر سر کېدلو څخه ځان ساتل په کار دي، که څه هم ډېري داسي ښځي سته چي خپل ځان ديندار بولي مګر بيا هم دغه ډول نازک او کوچني پوړني پر سروي.

١: (قرطبي: ج ١٢، ص ٢٣٣).

٢: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله: قول مفادة ان رؤية الثوب بحيث يصف حجم العضو ممنوعة ولو كثيفا لا ترى البشرة منه، (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، كتاب الحظى والاباحة).

و روى ابو سعيد الخدري رحمه الله عنه عليه السلام انه قال: لا ينظر الرجل الى عورت الرجل ولا المراة الى عورة المرأة، (احكام القرآن للترمذي: ج ٣، ص ٣٢٤).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لهذا د ښځو لپاره د باریک (نازک) پوړني د پر سر کېدو څخه پرهېز کول لازم دي او داسي پوړني پر سر کول ضروري دي چي د سر وربښتان، غاړه او ځیګر پکښي پټ وي.(۱)

ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟

که څه هم د ډېرو دیندارو خاندانو ښځي لڅ سر کېدل عیب او بد بولي مګر بیا هم ډېري ښځي داسي سته چي لڅ سر په کور کي یا په بیابان کي اوسي، یعني پوړنی نه پر سر وي، چي دا یو فېشن دئ.

او د داسي ښځو په باره کي شیخ الاسلام جعفر کناني رحمة الله علیه پخپل کتاب کي یو حدیث رانقلوي، په حدیث شریف کي دا رانقلوي چي په کوم کور کي چي ښځه لڅ سر ګرځي ملائکي د هغه څخه نفرت کوي، لهذا د ښځو لپاره لڅ سر په کور کي او په بیابان کي ګرځېدل جائز نه دي.(۲)

د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم:

که څه هم په اوسنۍ زمانه کي نارینه او ښځینه مسلمانان د کفارو او مشرکینو لباس اغوندي یا ښځي د نارینه وو لباس اغوندي او دا عمل د دوی په فکر ترقي او فېشن دئ، او کوم شی چي د الله تعالی او د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم په نزد د نفرت باعث او د لعنت سبب ګرځي هغه څرنګه د ترقۍ شی کېدلای سي. په دې کي انساني او ایماني ترقي او پرمختګ خو نسته البته حیواني، شهواني او د لعنت او نافرمانۍ ترقي ده، ځکه دا لباس چي د پینټ شرټ (کوټ پتلون) په نامه یادېږي د کفارو او مشرکینو او بې حیایۍ لباس دئ، د مسلمان لپاره که نارینه وي یا ښځینه وي د غه لبس اغوستل نه دي مناسب. د کوټ پتلون (پینټ شرټ) په اغوستلو کي د لباس مقصد چي د اعضاوو پټول دي د تنګوالي د وجي نه سي پر ځای کېدای، یعني د تنګ والي د وجي داسي

۱: وعن علقمة بن ابي علقمة عن امه قالت دخلت حفصه بنت عبد الرحمن علی عائشة رضي الله عنها و علیها خمار رقیق فشقته عائشة رضي الله عنها و کستها خمارا کثیفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲)

۲: (بلوغ القصد والمرام ببیان بعض ما تنفر منه الملائکة الکرام).

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي لکه لڅ اندامونه او د کفارو او فاسقانو سره د مشابهت له وجې یې په شریعت مقدسه کې اغوستل جائز نه دي.[1]

د ساړۍ اغوستلو حکم:

چیرې چې په مسلمانانو کې ساړۍ اغوستل رواج نه وي، بلکې یوازې د کفارو او مشرکینو سره خاص وي نو هلته د ساړۍ اغوستل د کفارو سره یا فاسقانو سره د مشابهت د وجې یې اغوستل مکروه دي.

او که په مسلمانانو کې هم د ساړۍ اغوستلو رواج وي نو بیا اغوستل یې جائز دي. البته اوس چې کومې عامې ساړۍ اغوستل کېږي، هغه داسې وي چې په هغه کې د ښځو پوره بدن (جسم) پټ نه وي، بلکې لاسونه یې تر بغلو پورې لڅ، شا و نس او سر یې هم لڅ وي، لهذا د ښځو لباس باید داسې وي چې د دوی بدن او جسم ټوله پکښې پټ وي، لکه څرنګه چې د لباس په اصولو کې ذکر سول او دغه عامې ساړۍ چې اوس اغوستل کېږي په دې کې هم بدن او جسم پټ نه وي نو اغوستل یې جائز نه دي.[2]

د فراکي لباس اغوستلو حکم:

فراک هغه بې لستوڼو لباس دئ، چې په هغه کې بازوګان تر بغلو پورې سره د سینې لڅ وي او د فراک لباس په اغوستلو کې یو ډول د کفارو د ښځو سره مشابهت وي نو لهذا د صالحو ښځو لپاره د فراکي لباس اغوستل نه دي مناسب، البته د نهو کلونو څخه د کم عمر نجلۍ ته یې ور اغوستل جائز دي،

---

[1]: لیس للمرآة ان تلبس الثیاب الضیقة لما فی ذلک من تحدید جسمها و ذلک مثار للفتنة والغالب فی البنطلون انه ضیق ... الخ.

فتاوی هیئة الکتاب العلماء: ج ۲، ص ۲۳۹، احکام تجمیل النساء: ج ۱، ص ۲۲۹، امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۰.

[2]: (امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۸) الشرط السابع: عدم التشبه بالکفار و اهل الکتاب والفساق: و هذا شرط عظیم فی زینة المرأة المسلمة ... و الخنا و الفجور ... (احکام تحمیل النساء: ج ۱، ص ۱۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا خبره ده چي کوچني، نجوني بايد د کوچنيوالي څخه د دا ډول لباسو څخه ليري وساتل سي، ځکه چي د دا ډول بېکاره لباس اغوستل يې عادت جوړ نه سي.

او د ښه تربيت غوښتنه هم دا ده چي د لويښت څخه وروسته د ښه لباس عادي جوړه وي.(۱)

د بې لستوڼو يا نيم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم:

د نيم لستوڼي لباس اغوستل په داسي ځايو کي چي هلته يوازي د ښځي محرم لکه پلار، ورور، ماما، اکا، وراره او خوريى او داسي نور وجود ولري او د فتنې بېره هم نه وي جائز دي که څه هم د حياء او شرم له مخي مناسب نه دي او په داسي ځای يا کور او ماحول کي چي نيم لستهوني لباس اغوستل چي نامحرم يعني هغه څوک چي د دې نکاح ورسره صحيح کېږي يا يو وخت ورسره صحيح کېدای سي، جائز نه دي. خصوصاً په هغو کورو کي چي هلته لېوروڼه، د خاوند د اکا زامن ورسره په يوه کور کي اوسي جائز نه دي، ځکه چي لېوروڼه او د خاوند د اکا زامنو ته او داسي نورو د خاوند قريبانو ته د دې مخ لڅول نه دي جائز نو لېڅي يا بازوګان لڅول بيا بېخي نه دي ورته جايز.(۲)

د خلاص ګرېوان د قميص اغوستلو حکم:

داسي لباس يا قميص چي په هغه کي سينه او غاړه ښکاره وي که څه هم د خپل محارمو لکه پلار، ورور، اکا، ماما او داسي نورو په مخکي اغوستل که د فتنې بېره نه وي پروا نه لري البته د حيا له مخي د خپلو محارمو په مخکي يې

۱: (اعلاء السنن: ج ۱۱، ص ۲۶۹ – ردالمختار: ج ۱، ص ۱۶۲).

۲: يرى المحرم من الرجال من محارمة مواضع الزينة من وجه و رأس و صدر و ساق و عضه ان أمن الشهوة عندالخفيه ... و قيد بعضهم بان روية اليدين الماجة الى المرفقين و هذا كله بشرط امن الشهوة (احکام تحميل النساء: ص ۱۰۴).

و من محرمة هى من لا يحل له نكاح أبداً بنسب او سبب ... والساق و اعضو ان أمن تنهوته ... و الالا ... و البطن (الدرالمختار: ج ٦، ص ۳٦۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم اغوستل مناسب نه دي او د نامحرمو په مخکي چي د هغوی سره د دې ښځي نکاح صحيح کېدای سي اغوستل يې جائز نه دي.

خصوصاً په داسي کورکي چي هلته لېور، د اکا زامن او داسي نور قريبان ورسره اوسېږي.(١)

د ښځو لپاره د برچاکي قميص اغوستلو حکم:

يو فېشن خو د برچاکي قميص دا دئ چي بارچاک يې دومره لوی ورجوړ کړی وي چي اغوستونکی که څه هم يو شی يې پر سر اچولی وي بيا يې هم د بارچاک د طرفه څخه بدن معلومېږي.

او بل داسي فېشن په قميص کي هم سته چي د مخ د لمني طرف ته يې دومره بارچاک ورکړی وي چي تر نامه پوري وي يا تر نامه يو څو انچه کښته وي نو دا ډول لباسونه اغوستل د بې شرمۍ او بې حيايۍ علامې او نښې دي، او د داسي لباسو اغوستل جائز نه دي البته که يې د برچاکو څخه بدن نه معلومېدی بيا هم د شرم او حيا له مخي اغوستل مناسب نه دي، ځکه د نېکو او مؤمنو صالحو او غيرتمنو ښځو لباس دا ډول نه وي او صالحي ښځي داسي لباس اغوندي چي په هغه کي دوی ښې پټي او مستوري وي.

د حضرت هندي رضي الله عنها د قميص د لستوڼو په باره کي راځي، چي هغې د لويو لستوڼو والا قميص اغوستی، ځکه دا وايي چي زما د لاسو پرده هم خوندي وي.

ښو ښځو په دومره اندازه د لباس مراعت کوی.(٢)

١: و من محرمة هی من لا يحل له نکاح ابداً بسبب او سبب ... والوجه و الصدر و الساق و العضدان امن شهوته ... و الا الخ (الدر المختار: ج ٦، ص ٣٦٤ – ٣٢٩).

٢: (فتح الباري: ج ١، ص ٣٧٣).

لا يجوز لبس الرقيق من الثياب اذا کان يشف عن العورة، فيعلم لون الجلد من بياض او حمرة سواء فی ذلک الرجل و المرأة ولو فی بيتها ... الخ (الموسوعة ....، ج ٦، ص ١٣٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چسپ لباس د اغوستلو حکم:

په اوسنۍ زمانه کي ډېري داسي ښځي سته، چي د نوي فېشن په نامه داسي تنګ لباسونه اغوندي، چي په هغو لباسو کي د لباس مقصد نه تر سره کېږي، ځکه چي د بدن ساخت (جوړ) واضح ښکاره کېږي او د تنګ لباس اغوستل د دوړخیانو ښځو نښاني ده او تنګ لباس نه د محرمو لکه پلار، ورور او داسي نورو په مخکي اغوستل جائز دئ او نه د نامحرمو (چي نکاح يې ورسره صحیح کېږي) جائز دئ.

نبي کریم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي تنګ لباس اغوندي فرمايي: که څه هم لباس به يې اغوستی وي لیکن د تنګوالي یا نازک والي له وجي به لڅي وي نو دوی به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی پیدا کړي که څه هم د جنت بوی به تر پنځو سوو کلونو تر مسافت پوري رسېږي.

لهذا چسپ لباس چي د بدن ساخت (جوړ) يې تر معلومېږي اغوستل يې جائز نه دي او پرهېز يې د اغوستلو څخه ضروري دئ.(۱)

د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم:

د چوړي پایجامې په نامه هغه پایجامه یا پرتوګ دئ، چي پر بدن باندي ډېر چسپ وي، حتی چي د ډېر چسپ والي څخه پکښي کښېنستلای هم نه سي. دا پایجامه ډېري ښځي د فېشن په توګه اغوندي او د تنګوالي له وجي پر بدن باندي چسپ وي چي له کبله يې د اغوستونکي د بدن اعضاء (اندامونه)

من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالکفار مثله فی اللباس و غیره او بالفساق او الفجار، (مرقات: ج ۸، ص ۱۵۵).

۱: عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء کاسیات عاریات مائلات ممیلات لا یدخلن الجنة و لا یجدن ریحها و ریحها یوجد من مسیرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما یکره النساء لباسه).

و علی هذا لا یحل النظر الی عورة غیره فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۲۶، فصل فی النظر والمس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واضح ښکاره کېږي.

لهذا دغسې پايجامې چې مخکې يې ذکر وسو نه د نارينه وو په مخکې او نه د ښځو په مخکې يې اغوستل جائز دي، او د دغو پايجامو اغوستونکي به جنت ته هم داخل نه سي.(۱)

د بارچاکي پايجامې د اغوستلو حکم:

بارچاکي پايجامه يو ډول پايجامه يا (پرتوګ) دئ، چې ډېري ښځې يې د فېشن په توګه اغوندي او د هغه شکل او صورت دا ډول وي چې پايڅې له سر څخه بيا تر زنګانه پوري يا يو څو انچه تر زنګانه لاندي يې بارچاک ورکړی وي نو د تګ په وخت کې يا ببله تکيه يې د دغه بارچاک څخه پنډۍ معلومېږي، او دا ډول پايجامې مشرکان (هندوان)، کافران او بې ديني ښځې اغوندي.

لهذا دا ډول پايجامه د محرم او نامحرم د دواړو په مخکې يې اغوستل جائز نه دي. ځکه چې د محرم په مخکې يې په اغوستلو کې د فتنې بېره سته او د هندوانو سره يې په اغوستلو کې مشابهت دئ نو پرهېز ځني کول ضروري دي.(۲)

د پرتوګ د اغوستلو حکم:

پرتوګ چې صحيح جوړ سي يعني تنګ نه وي دا د ښځو لپاره بهترين لباس

۱: عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عروة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، كتاب الحظ والاباحة).

۲: و من محرمه من لا يحل له ... و الوجه والصدر و الساق و العضدان أمن شهوت ... (الدرالمختار: فصل فى النظر والمس، ج ۶، ص ۳۶۴).

الشرط السابع: عدم الشتبه بالكفار و اهل الكتاب و الفساق: و هذا شرط عظيم فى زينة المرأة المسلمة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... الخ (احكام اتجميل النساء: ج ...، ص ۱۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دئ، ځکه چي ستر ډېر ښه پکښي پټېږي او شریعت مقدسه هم دغسي لباس ته فضیلت ورکړی دئ، چي په هغه کي د انسان ستر ښه محفوظ وي.

یو د پایجامې په نامه یو خاص پرتوګ بعضي ښځې اغوندي چي هغه په جوړولو کي سیده غیچي کوي نو د جوړښت اندازه یې داسي وي لکه یوازي چي پایڅې وي نو که ډېر تنګ نه وي نو اغوستل یې پروا نه لري جائز دي البته که تنګ وو نو اغوستل یې مناسب نه دي.

لهذا د پایجامې تر اغوستلو د پرتوګ اغوستل فضیلت لري، او نبي کریم ﷺ د پرتوګ اغوستونکو ښځو ته د مغفرت دعا فرمایلې ده.(۱)

د مکسي قمیص د اغوستلو حکم:

مکسي هغه قمیص دئ، چي په اوسني رواج کي یې څوک د واده په شپه په ناوي اغوندي او دغه مکسي دوه ډوله جوړېږي، یو هغه ډول وي چي لمن یې ډېره اوږده او غټه وي آن تر دې پوري چي لمن یې په ځمکه ځېږي یا یې په لاس کي ورسره را اخیستې وي او د دې سره یې لستوڼي بالکل نه وي که وي هم ډېر لنډ وي او د سینې په حصه کي تنګ هم وي او بله د یادولو وړ خبره دا ده چي د مکسي په نامه لباس د عیسوي ښځو خاصیت دئ، نو د دغسي مکسي قمیص اغوستل جائز نه دي او دغه دوهم ډول چي یوازي یې لمن غټه وي نور لستوڼي یې پوره وي د سینې پر حصه باندي څه اندازه پراخ هم وي نو بیا یې اغوستل هم مناسب نه دي، ځکه چي بې ضرورته اسراف ډېر پکښي سوی وي او اسراف یو خو د پیسو د طرفه وي چي د یوې شپې لپاره یې په ډېرو پیسو رانیسي یا یې کرایه کوي او هم دا اسراف دئ چي تر څو کر د ضرورت څخه زیات پکښي کار سوی وي.(۲)

۱: لبس السراويل سنة و هو من الستر الثياب للرجال والنساء: (كذا فى الغرائب هنديه: ج ۵، ص ۳۳۳، مجمع الزوائد: كتاب اللباس: ج ۲، ص ۸۰۳)

۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه، (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فى اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عام مکسي قمیص د اغوستلو حکم:

د مکسي قمیص یو ډول هغه وو، چي مخکي یې حکم تېر سو، چي هغه یوازي په ناویانو باندي د واده په شپه اغوستل کېږي، دوهم مکسي قمیص دا دئ، چي عامي ښځي یې اغوندي د هغه د جوړښت کیفیت هم دوه ډوله دئ، یو خو داسي وي چي تر بیجلکو اوږد وي مګر تنګ نه وي او نه یې لستوڼي لنډ وي نو د دغه قمیص اغوستل جائز دي.

دوهم هغه ډول جوړ وي چي د چا پر بدن باندي ډېر چسپ وي چي د هغه ښځه د انسان اندامونه او ساخت یې واضح معلومېږي او لستوڼي یې هم لنډ وي نو د دغسي مکسي قمیص اغوستل چي دومره تنګ وي لکه مخکي چي وویل سول جائز نه دي.(۱)

د پنجابي لباس حکم:

د پنجابي لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د جوړښت کیفیت او طریقه یې دا ده چي مخکي به یې قمیص محض بارچاکونه درلودل نور به پراخ وو، که څه هم د بارچاکو په وجه یې اغوستل مناسب نه وه مګر په اوسني وخت کي د هغه پنجابي لباس په نامه لباس دئ، لیکن د هغه سره فرق ډېر لري هغه دا چي یو خو یوه اندازه تنګ وي دوهم دا چي قمیص یې دومره لنډ ورجوړ کړی وي چي محض یې سروزنه په پټه وي، نور یې د ورنو حجم او ساخت معلومېږي.

لهذا د دغسي لباس یا قمیص اغوستل د انسان لپاره خصوصاً د ښځو

کلوا والشربوا والبسوا و تصدقوا من غیر اسراف و لا مخیلة و هذا من هذا (تفسیر ابن کثیر: ج ۳، ص ۳۱۴).

یتناول الاسراف فی الانفاق و فی سائر الاعمال، (تفسیر الماتریدي: ج ۴، ص ۲۸۰).

و ابن عمر ﵄ قال: قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

قال علی قاري: ای من تشبه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره او بالفساق او الفجار (مرقاة: ج ۶، ص ۵۵، کتاب اللباس).

۱: و علی هذا لا یحل النظر الی عورة غیره فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (رد المختار: ج ۶، ص ۳۶۶، فصل فی النظر و المس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره بې حیایي، بداخلاقي او د شرم ضد لباس دئ او بیا د نارینه وو په مخکې یې اغوستل د ښځې بې حیایي په ګوته کوي، نو ځکه یې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د انارکلي لباس حکم:

د انارکلي په نامه لباس دا هغه لباس دئ، چې د جوړښت کیفیت او طریقه یې تر ډېره حده صحیح وي او جوړښت یې دا ډول وي چې قمیص یې ګردی، او پراخ وي او دا ډول یې پایجامه هم صحیحه جوړه وي نو لهذا د انارکلي لباس که په همدغه کیفیت وي نو اغوستل یې جائز دي.(۲)

د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم:

د چوري پنجابي لباس جوړ داسې وي چې قمیص یې بارچاکونه لري او پرتوګ یې ډېر تنګ وي چې پر بدن باندې ډېر چسپ وي او د دغه سره یې بعضې ښځې یې د قمیص لستوڼي هم ور لنډ کړي نو په دغسې کیفیت او صورت کې چې جوړ وي د چوري پنجابي لباس اغوستل جائز نه دي.

البته که د چوري پنجابي لباس جوړښت په دغه ذکر سوي شکل او صورت کې نه وي یعنې د قمیص لستوڼي یې لنډ نه وي او پرتوګ یې پر بدن باندې چسپ نه وي نو بیا یې اغوستل جائز دي.(۳)

د ساوریا لباس د اغوستلو حکم:

د ساوریا لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې جوړښت یې په دا طریقه وي

---

[1]: لیس للمرأة ان تلبس الثیاب الضیقة لما فی ذلک من تحدید جسمها و ذلک مشار للفتنة ... (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۸۳۹).

و علی هذا لا یحل النظر الی عورة غیر فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، سعید).

[2]: لا بأس بلبس الثیاب الاجمیلة اذا کان لا ینکر علیه في (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

[3]: و علی هذا لا یصل النظر الی عورة غیره فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې قمیص یې ګردی وي او ډېر لنډ او تنګ یې جوړوي، چې څوک یې واغوندي د هغه د بدن ساخت او اندامونه ځني واضح معلومېږي، لهذا د دغسي لباس اغوستل چې د چا د بدن ساخت او اندامونه یې واضح معلومېږي جائز نه دي حرام دي.(۱)

د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم:

د جانکټ و لمن په نامه د تېرو وختو ښځه مشهور لباس دئ، چې اوس یې څوک د بنګله په نامه باندي هم یادوي، د جوړښت کیفیت او طریقه یې دا ډول وي چې د نامه تر حدودو پوري یې جانکټ وي او بیا جلا لمن وي، یعني جوړ یې داسي وي چې جانکټ یې جلا وي لمن یې جلا وي او د اغوستلو پر مهال دواړه سره متصل اغوستل کېږي، بعضي ښځي یې بېله لستوڼو یا نیم لستوڼو هم جوړوي.

لهذا د جانکټ او لمن په نامه یا بنګله په نامه باندي دغه لباس که چیري بېله لستوڼي یا نیم لستوڼي وي نو اغوستل یې جائز نه دي، البته که لستوڼي یې پوره وي نو بیا یې اغوستل جائز دي.(۲)

د شاراره لباس د اغوستلو حکم:

د شرارې په نامه لباس هغه لباس دئ چې په دا ډول یې څوک جوړوي چې قمیص او پرتوګ دواړه آزاد جوړېږي، د چا د بدن سره چسپ نه وي نو په دغسي صورت کي یې اغوستل جائز دي البته بعضي اوقات یې څوک داسي هم جوړوي چې لستوڼي یې نه وي ورکړي که یې ورکړي هم وي مګر لنډ وي نو بیا

۱: قال العثمانی مدظله العالی: فکل لباس ینکشف معه جزء من عورة الرجل والمرأة لا تقره الشریعة الاسلامیه مهما کان جمیلاً ... و کذلک اللباس الرقیق او الاصق بالجسم الذی یحکی للناظر شکل حصة من الجسم ... فهو فی حکم ما سبق فی الحرمة و عدم الجواز (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۸۸، کتاب اللباس).

۲: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د ګير پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم:

په اوسني عصر (وخت) کې د ښځو د لباسو ډيزاينونه او فېشنونه دومره ډېر ډولونو ته رسېږي، چې د هغو د جوړښت کيفيتونو ته او د جوړ طرزونو ته ځوک په تعجب کې کېږي، د هغو فېشني لباسو څخه يو لباس په نامه ګير پرتوګ دئ، چې جوړ يې داسې سوی وي چې پرتوګ يې ډېر او بې حده لوی جوړ کړی وي او قميص يې لنډ ور جوړ کړی وي چې محض يې سروزنه په لمن پټه کړې وي دا ډول لباسونه چې يو طرف ته پرتوګ يې دومره لوی وي بل طرفته يې دومره کوچنی او لنډ قميص وي نو دغه ډول لباسونه محض د شهرت او تفاخر لپاره اغوستل کېږي، بلکې په دا ډول لباس اغوستلو کې يو ډول بداخلاقي، بې حيايي او اسراف هم وي نو لهذا د يوې مسلماني او حياداري ښځې لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي.(۲)

د افغاني لباس حکم:

د افغاني لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې د څه مودې څخه رائج دئ، او د هغه جوړښت دا ډول وي چې مکمل ځوک پکښې مستور وي يعني پخپل مناسب انداز باندې جوړ وي، چې نه تنګ او نه لنډ وي او نه دا چې لستوڼي يې لنډ وي او د قميص غاړه يې پراخه او آزاده وي.

نو دا ډول لباسونه چې ښه ځوک پکښې مستور وي په اوسني وخت کې

۱: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فى اللباس).

۲: قال الملا علي قاري رحمه الله: من تشبه بقوم اى من شبه نفسه بالكفار مثلاً فى اللباس و غيره او بالفساق او الفجار ... فهو منهم ... اى فى الاثم و الخير ... (مرقات المفاتيح: ج ۸، ص ۱۵۵).

والأصل فى هذا الشرط ما قال رسول الله ﷺ: من لبس ثوب شهورة فى الدينا البسه الله ثوب مزلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابو داود: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل د فتنې د ډېرښت د وجې د ښځو لپاره ضروري او لازمي دي که څه هم قيمتي او د ډېرو پيسو او ښايسته لباس وي. (١)

د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم:

چونکه د لباسو اغوستل په اوسنۍ زمانه کي بعضي څوک دا فکر کوي چي څه اندازه بدن پټول د لباس مقصد دئ بس، نو ځکه داسي ډول ډول لباسونه رائج سول، چي په هغو کي د چا بدن مکمل نه وي پټ او بعضي داسي وي چي د فاسقانو او کفارو د لباسو په ډول وي او بعضي دا ډول وي، چي ظاهراً يې بدن په پټ وي مګر د چا د بې حيايۍ او بې شرمۍ او بداخلاقۍ شاهدي ورکوي او د فتنې لور ته د چا فکر وراړوي، او دا هغه لباسونه دي چي نن سبا يې بعضي ښځي د شېرواني (چپنه والا) په نامه باندي اغوندي او جوړښت يې دا ډول وي چي يو خو يې د عام بارچاکي لباس په ډول بغلونه بارچاکونه لري دا خو په هر صورت دوهم دا چي د مخ لمني ته يې لوی بارچاک ورکړی وي او دغه د مخ لمني ته دومره لوی بارچاک ورکول چي د انسان د ورنو لوړه حصه هم ورڅخه معلومېږي او دا هغه لباس دئ چي د چا بې حيايي او بې شرمي ور په ګوته کوي او د دې سره سره دا د کفارو او فاسقو ښځو لباسونه دي، چونکه هغوی نه حيا لري نه اخلاق او نه د دغو شيانو مراعت ساتي.

لهذا د مسلمانو او ديندارو ښځو لپاره دا ډول لباس اغوستل چي په هغه کي د چا حيا او شرم نه وي خوندي جائز نه دي، خصوصاً چي بيا د کفارو او بې دينو ښځو څخه دا لباس رائج سوی وي يا د هغوی لباس بلل سوی وي. (٢)

١: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر رائق: ص ٣٤٩، ج ٨، فصل فى اللباس).
فان الاسلام ... لم يقصره على نوع دون نوع و لم يقرر للانسان نوعاً خاصاً او هيئة خاصه من اللباس... و انما وضع مجموعة من المبادى (تكملة فتح الملهم: ج ۴، ص ٨٧).

٢: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سينه بند د استعمالولو حکم:

د سينه بند د استعمال بنيادي مقصد د ځيګر حفاظت دئ، نو ځکه د ښځو لپاره يې استعمالول جائز او ښه کار دئ. البته که چيري د سينه بند استعمال په داسي ډول وي چي د چا ځيګر ښکاره او واضح پکښې معلومېږي نو بيا يې استعمال جائز نه دئ.

لهذا که د سينه بند استعمال په نيت د ځيګر د حفاظت وي نو جائز او اولی کار دئ او که د سينه بند استعمال په نيت د ځيګر د واضح او د بل توجه ځان ته د را اړولو لپاره وي نو د خاوند د مخه ماسوا د بل چا په مخکي ښکاره کول يې جائز نه دي.(١)

د زنانه جانکټ (انګيا) د اغوستلو حکم:

هغه جانکټ (انګيا) چي عموماً د ښځو لپاره د يخ څخه د ځان ساتلو لپاره جوړېږي او کيفيت او جوړ يې هم د نارينه وو د جانکټ (انګياوو) څخه جلا وي نو د ښځو لپاره يې اغوستل جائز دي. البته که د هغه جانکټ (انګيا) جوړ او استعمال د نارينه وو لپاره خاص وي نو د ښځو لپاره يې اغوستل جائز نه دي او که د ښځو لپاره يې جوړ او استعمال خاص وي نو د نارينه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دي.(٢)

والغالب فی البنطلون انه ضيق ... (فتاوی هيئة کبار العلماء: ج ٢، ص ٨٣١).
و تعد مجاوزتها خرقاً للحياء و خدشاً للمروءة ... حتی لا يکون لباسها لباس شهوة لمخالفته عادة الناس ... (احکام لتجميل النساء: ج ١، ص ١٠٧).

[1]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩، فصل فی اللباس).

[2]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ٨، ص ٣٤٩).
لعن رسول الله ﷺ المتشبهين من الرجال بالنساء ... الخ و هذا الحديث اصل فی عدم جواز تشبه الرجال بالنساء و العکس فی اللباس والزينة ... دون الاخر (احکام تجميل النساء: ص ١٠٨).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د رخچيني د استعمال حکم:

رخچيني پر دوه ډوله دي، يو هغه ډول دي چې د نارينه وو لپاره خاص دي، چې عموماً يې نارينه استعمالوي نو د نارينه وو د رخچيني استعمال د ښځو لپاره جائز نه دئ. دوهم هغه رخچيني دي چې بعضي سپين سري ښځي يې د وربښتانو د حفاظت لپاره استعمالوي نو په دغه نيت يې استعمال جائز دي. البته که چيري يې استعمال د فېشن لپاره وي که څه هم حفاظت پکښې راغلى وي نو بيا يې هم استعمال جائز نه دئ.(١)

پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم:

دري ډوله تصويرونه (عکسونه) پر لباسو باندي نقش کېږي يا جوړېږي، د درو سرو حکم به انشاء الله په تفصيل سره جلا جلا ذکر سي.

اول:

د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د انسان يا نورو حيواناتو يا مرغانو.

دوهم:

د غير ذى روح (د ساه نه اخيستونکو) شيانو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د ستوري، لمر، درختي، ډبري او داسي نورو شيانو.

دريم:

د کفارو د شعائرو تصويرونه (عکسونه) مثلاً لکه د صليب يا د هغو نښو تصويرونه چې دوى ته منسوب وي، د دې په ضمن کي نو د دوى د ممالکو د بيرغونو تصيرونه (عکسونه) هم راځي.

پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم:

١: عن ابن عباس رضي الله عنه قال لعن رسو ل الله ﷺ المتشبهين من الرجال ...... من النساء بالرجال. ترغيب والترهيب ج: ٣ ص: ١٠٣

اذا كان اللباس غالبه لباس رجال نهيت عند المرأة و ان كان ساتراً (احكام تجميل النساء: ص ١١٠).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ذي روح (ساه اخيستونکو شيانو) لکه د انسانانو، حيوانانو او مرغانو عکسونه جوړول يا په بل باندي جوړول يا د کېمرې په ذريعه ورڅخه اخيستل يا پخپله اخيستل يا په کورونو کي ايښوول يا ځړول يا پر لباسو باندي نقش کول يا هغه لباس اغوستل چي پر هغه باندي د ساه اخيستونکو شيانو عکسونه وي دا ټول په شريعت مقدسه کي حرام دي، او کوونکی يې د عذاب مستحق دئ او دا ډول په هغو ځايو کي لکه کوټه، صالون او داسي نورو کي چي عکسونه ځړېږي هلته لمونځ کول مکروه دي او په هغه لباس کي لمونځ کول چي پر هغه باندي د ساه اخيستونکو شيانو عکسونه وي د نارينه او ښځينه وو لپاره مکروه تحريمي دي.

ليکن بعضي غافله مسلمانان يا د کفارو د فېشن څخه متأثر مسلمانان داسي لباسونه پخپله اغوندي يا يې په ښځو يا پخپلو کوچنيانو باندي اغوندي چي هغه لباسونه يا هغه ډول لباسونه کفار او فاجران استعمالوي او خصوصاً هغه لباسونه لکه انګيا يا کوټونه او داسي نور بعضي مسلمانان يې اغوندي چي پر هغه باندي د مشرکانو هندوانو د فلمونو د اداکارانو عکسونه وي.

لهذا دغه اعمال او کارونه او دا ډول لباسونه اغوستل چي مخکي ذکر سول حرام او کوونکی يې د عذاب مستحق دئ.

ځکه په حديث شريف کي نبي ﷺ فرمايي:

عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول اشد الناس عذاباً عندالله المصورون.(۱)

ترجمه: د عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه څخه روايت دئ: دی وايي چي ما د نبي کريم ﷺ څخه واورېدل چي د قيامت په ورځ به تر ټولو سخت عذاب د عکسو جوړونکو لپاره وي.

او په بل حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

۱: (مشکوة: ج ۲، ص ۳۸۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عن ابن عباس رضي الله عنه سمعت رسول الله يقول: من صور صورة فى الدينا كلف ان نفخ فيها الروح يوم القيامة و ليس بنافخ. (۱)

ترجمه: حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمايي چي د نبي کريم صلى الله عليه وسلم څخه مي واوريدل چي ده مبارک وفرمايل: چا چي يو صورت په دنيا کي جوړ کړ نو د قيامت په ورځ به دى مکلف سي چي دغه (جوړ سوي) صورتو ته ساه ورکړه، دى به يې نه سي ورکولاى.

او نبي کريم صلى الله عليه وسلم په بل حديث شريف کي فرمايي:

لاتدخل الملائكة بيتاً فيه كلب ولا تصاوير، متفق عليه (۲)

چي په کوم کور کي تصويرونه (عکسونه) وي يا سپى وي و هغه کور ته د رحمت ملائکي نه داخلېږي. (۳)

که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکي) ډېر کوچني عکسونه وي؟

که چيري تصوير (عکس) ډېر کوچنى وي او د ليري ځاى څخه نه معلومېږي، که څه هم څوک ورنژدې سي ورته معلوم سي يا په ډېر فکر کولو سره ورته معلوم سي نو د مجبورى په وجه يې اغوستل جائز دي او بېله

[۱]: (مسلم: كتاب اللباس، ص ۲۰۲، ج ۲).

[۲]: (مشكوة: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۸۵).

[۳]: فظاهر كلام النووى فى شرح مسلم الاجماع على تحريم تصوير الحيوان: و قال: سواء صنعه لما يمتهن او لغيره فصنعته حرام بكل حال ... و سواء كان فى ثوب او بساط ... و غيرها (ردالمختار: ج ۱، ص ۶۴۷، سعيد).

و لبس ثوب فيه تصاويرالذي له روح للتشبه بعبادتها! اى من المكروه ... و هو اى الثوب مكروه بذاته: فكيف به فى الصلاة و المقصود هنا الكراهة التحريمية (درالمختار: ج ۱، ص ۴۳۵).

و من خلاصة ما سبق لتضح ان اقتناء المرأة لصورة ذات الأرواح فى لباسها او فى حليها هو أمر محرم: لو رود العقوبة فيه و العقوبة لا تكون الا على فعل محرم (احكام تجميل النساء: ص ۳۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورته يې اغوستل ښه کار نه دئ[٦١].

پر لباس باندې د سر پرې سوي ذي روح شيانو عکسونه:

پر لباس باندي د داسي تصوير (عکس) وجود چي د هغه تصوير (عکس) سر نه وي يعني ورڅخه قطع سوی يا يې مخ نه وي يا يې داسي اندام نه وي چي د هغه پرته دغه ذي روح شی ژوند نه سي کولای، که څه هم د هغه تصوير جوړښت داسي سوی وي چي سر يا هغه اندامونه چي د هغه ماسوا ژوند نه سي کولای نه وي يا يې وروسته تر جوړښته هغه سر يا اندام ورڅخه قطع کړی وي چي بېله هغه ژوند نه سي کولای، نو د داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د دغه ذکر سوو ډولونو تصويرونه (عکسونه) وي جائز دي.(١)

پر لباس باندي د غير ذي روح شي د تصوير حکم:

پر لباس باندي د غير ذي روح شيانو تصويرونه لکه د درختي، ګلانو، مېوو، ډبرو او داسي نورو پروا نه لري جايز دي، که څه هم لمونځ په دغه تصوير لرونکي لباس کي وکړي مکروه نه دئ، او دا ډول که په کور کي په خونه او صالون کي ځړول سوي وي هم جائز دي.(٢)

پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصويرونو حکم

د صليب لرونکي لباس د اغوستو حکم:

---

(٦١) (الا ان تکون صغيرة) لان الصغار جداً لا تعبد، فليس لها حکم الوثن لا تکره فی البيت والمراد بالصغيرة التی لا تبدو للناظر علی بعد و الکبيرة التی تبدو للناظر علی بعد (کذا فی فتح القدير: ص ۴۱۴، ج ۱).

١: او مقطوعة الرأس او الوجه او ممحوة عضو لا تعيش بدونه ... قوله او مقطوعة الرأس ای سواء کان من الاصل او کان لها رأس و محی و سواء کان القطع بخيط ... برون الرأس عادة (الدر المختار مع رد المختار: ج ۱، ص ۶۴۸، سعيد).

٢: قال النووي رحمه الله و اما الشجر و نحوه مما لا روح فيه فلا يحرم صنعة و لا التکسب به: وسواء الشجر المثمر و غير (شرح النووی علی الصحيح المسلم: ج ۱، ص ۱۳۰، کتاب اللباس).

فان غير ذی الروح لايکره کالشجر (فتح القدير: ج ۱، ص ۴۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا ټوله تجارت تقریباً په اوسنۍ زمانه کي د کفارو په لاس کي دئ، په تجارت کي د مال د ډېرښت تر څنګ یو مهم کار یې د خپل دین د ترقۍ او د خپلو شعائرو د عامېدو لپاره په تجارت کي دا هم کړی دئ، چي د خپل باطل دین او باطل مذهب عقیده او د هغه نښي و نښاني د فېشن او ډیزاین په صورت کي په ټوله دنیا کي وغوړولې او نشر یې کړي او د شعائرو نشر یې دا ډول نه دئ چي یوازي پر یو خاص شي باندي وي، بلکي پر لباس باندي، پر رخچینه باندي، پر کوټ باندي حتی د تعلیم پر اسبابو باندي لکه: قلم، کتابچه او داسي نورو شیانو. داسي شی نسته چي پر هغه باندي یو ډول د ډولونو یو تصویر (عکس) موجود نه وي، کله د صلب د نښان عکس وي چي صورت او کیفیت یې دا ډول وي لکه د جمع علامه خو څه فرق یې دا دئ چي په صلیب کي یې لاندي خط اوږد وي، کله د یهودو د شپږ کونجه ستوري تصویر (عکس) وي. اوس موږ د غه کار ته سازش ویلای سو، او که د خپل ځان لپاره غفلت؟

دا یو فکري جګړه ده چي مغربي هیوادونو د مسلمانانو پر خلاف شروع کړې ده، چي مسلمانان یې د خپلو شعائرو څخه غافل کړي دي او په دغه د فېشن او ډیزاین په نامه یې د مسلمانانو شکلونه، لباسونه چي حتی د مسلمانانو معاشرې او محلې یې د ځان په ډول جوړي کړي دي.

که موږ وګورو مغربي نړۍ پر خپلو لباسو د خپلو شعائرو څومره اشاعت کوي، چي په ټوله دنیا کي یې خپل د دین شعائر پیژندلي دي حتی چي محض یو کمزوري مسلمانان یې هم استعمالوي او د صلیب د نښان استعمال خو څه بلکي ماتول یې په شریعت مقدسه کي ضروري دي او د نبي کریم ﷺ عمل هم دا وو، چي چیري به یې داسي شی ولیدی چي پر هغه باندي د صلیب د نښان سره مشابهت وو نو نبي کریم ﷺ هغه ماتوی. (۱)

د صلیب د نښان عکس د نورو شیانو د عکسو څخه جلا دئ، ځکه چي د

۱: عن یحیی عن عمران بن حطان ان عائشة حدثته ان النبي ﷺ لم یکن یترک فی بیته شیئاً فیه تصالیب الا نقضه (بخاري: کتاب اللباس، ص ۸۸۰، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صليب د نښان خصوصاً عبادت کېږي او هغه د يوه معبود په ډول بلل کېږي، نو لهذا د ساه اخيستونکو تر تصوير ډېر بد په شريعت کي بلل شوی دئ.

او د صليب نښان استعمالول يو ډول د دوی سره مشابهت کول دي او په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي: چا چي د دوی سره (يهود او نصاری) مشابهت وکړ نو مشابهت کوونکی هم د دوی څخه دئ او که د مشابهت نيت يې کړی هم نه وي خو معناً د دوی سره په عقيده کي ګډ بلل کېږي او د صليب څخه د دوی مراد دا دئ، چي عيسی عليه السلام وفات سوی دئ او دغه عقيده د قرآنکريم د آيات څخه صريح او واضح خلاف ده.

په هر صورت د مسلمانانو لپاره د کفارو د شعائرو خصوصاً د صليب د نښان استعمالول د اسلامي غيرت خلاف دي او په شريعت مقدسه کي دا ډول لباس اغوستل چي پر هغه باندي د صليب تصوير وي د ټولو مسلمانانو لپاره حرام او ناجائز دي.(۱)

د کفارو د بيرغونو د لباس د اغوستلو حکم:

پر بعضو لباسونو باندي يا پر نورو داسي شيانو باندي چي پر هغه باندي د بيرغ د جوړولو ضرورت نه وي خو بيا هم ډېر داسي مسلمانان وي چي پر لباس باندي د کفارو د ملکو بيرغونه وي او د ملک بيرغ دا د هغه ملک يا وطن علامه او نښاني وي او چي کفارو د ملکو بيرغونه پر خپلو لباسو باندي جوړول يا داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د کفارو د هيواد بيرغ وي د مسلمان د اسلامي غيرت خلاف دي او بل دا چي په حقيقت کي د کفارو د بيرغ

۱: من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او بالفجار ... فهو منهم فی الاثم والاخير (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

ان الصليب شعار يختص بالنصاری و هو أمر عبادة لديهم ... و لبس المسلم له يعد رضياً بالانتساب اليهم ... و لبس الصليب فيه اظهار من لابسه لموافقة النصاری فی زعمهم انهم قتلوا عيسی عليه السلام و هذا مناف لصريح القرآن، حيث يقول الله تعالی: و ما قتلوه و ما صلبوه و لکن شبه لهم (احکام تجميل النساء: ص ۳۴۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکي لباس اغوستل يو ډول د دوی سره نفرت نه کول دي او د اسلامي ښځو سره محبت نه کول دي او نبي کريم ﷺ چي د صليب او د شرک نښې ماتولې او بيا د نبي کريم ﷺ دا فرمان چي خبردار د مشرکانو دزيږ ... ځان وساتئ.(۱)

لهذا معلومه سوه چي د مسلمان لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي چي پر هغه باندي د کفري هيوادو بيرغونه وي او دا عمل د اسلام د غيرت خلاف دئ.

که پر لباس باندي تصوير (عکس) وي نو څه به کوي؟

که پر لباس باندي يا بل د اغوستلو پر شي باندي يا په کور کي د ځړولو يا اېښوولو پر شي باندي تصوير (عکس) وي نو اول خو دي يې ليري کړي او د اېښودلو او استعمال څخه دي يې پرهېز وکړي. دا بهتر او ښه کار دئ او که يې ليري کول يا ضايع کول ناممکن وي د هغه شي استعمال ضروري وي نو بيا دي په لاندي طريقو کي په يوه طريقه باندي عمل وکړي:

اول:

د تصوير (عکس) سر دي ور څخه پرې کړي ځکه علماء فرمايي چي کله د تصوير سر ور څخه پرې سي نو د هغه ممانعت ختمېږي(۶۷).

دوهم:

د تصوير (عکس) هيئت دي ور خراب کړي که څه هم نيمی پاته سي.

دريم:

يا دي د هغه لباس استعمال پرېږدي يا دي داسي کار ور څخه واخلي چي په هغه کي د تصوير توهين راسي.

څلورم:

يا دي پر تصوير (عکس) باندي يو شی وموږي چي د تصوير هيئت ختم

۱: و اياکم والتنعم وزی اهل الشرک (صحيح مسلم: ص ۱۹۱، ج ۱).

(۶۷): (فتح الباري: ج ۱۰، ص ۳۸۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي يا يې هيئت معلوم نه سي.

دا ډول که د صليب تصوير وي يا د صليب مجسمه وي نو تصوير دي خراب کړي او که يې مجسمه وي نو بيا دي يې ماته کړي.

که د صليب نښان پر لباس باندي وي نو د لباس څخه دي يې خراب کړي که څه هم د صليب نښان پر قالين، غالي، فرش باندي وي بيا يې هم خرابول ضروري دي، ځکه چي د صليب نښان د تصوير څخه ډېر شنيع او بد دئ.(۱)

د نوروز د ورځي په نيت د نوي لباس د اغوستلو حکم:

نوروز چي د حمل اول تاريخ دئ، او مهرجان چي د ميزان اول تاريخ دئ، دا هغه دوې ورځي دي چي د جاهليت په زمانه کي لمانځل کېدلې نو کله چي نبي کريم ﷺ مديني منورې ته تشريف راوړ ی د مديني منورې خلکو دغه ورځي لمانځلې، يعني په دغو ورځو کي يې خوشحالۍ کولې او مېلو ته به خلک تلل، نوي لباسونه به يې اغوستل او داسي نور، نو نبي کريم ﷺ د دوی څخه پوښتنه وکړه چي دا څرنګه ورځي دي؟

دوی وويل، چي د جاهليت په زمانه کي موږ په دغو دوو ورځو کي خوشحالۍ کولې.

پيغمبر ﷺ وفرمايل: په تحقيق سره الله تعالی د دغو دوو ورځو په بدل کي بهتره او خيرتر دې درکړي دي يوه د لوی اختر ورځ بله د کوچني اختر ورځ ده او د دې څخه وروسته بيا هم کفار په دغو ورځو کي خوشحالۍ کولې او لمانځلې يې، آن تر نني زمانې پوري چي په اوسنۍ زمانه کي بعضي کمزوري مسلمانان يې هم په دا ډول لمانځي چي نوي لباسونه کوي، يو تر بله مهمانۍ سره کوي حتی چي بازارونه بند وي، يو تر بله د دغو ورځو مبارکي سره ورکوي، دا ټول د کفارو، مجوسيانو، مشرکينو او شيعه ګانو رواجونه دي.

لهذا د مسلمانانو لپاره دا ورځي لمانځل نه دي په کار او په دغو ورځو

۱: ان كانت الصورة الذرات الارواح و هى فى لباسها ... ان تقطع رأسها ... ان تفرق هيئتها ... ان تغير من استعمالها ... او بقطع رأس فلا امتناع (احكام تجميل النساء: ص ۳۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي په دې نيت چي د نوروز اوله ده نوي لباسونه ځان ته او اولادو ته کول دا ډول مبارکي سره ورکول جائز نه دي.(۱)

د نقش او کشيده کاري لرونکي لباس حکم:

لباسونه مختلف رنګونه لري هر رنګ ځان ته زينت لري او د لباس د لا زينت او ښايست لپاره ښځي پر لباسو باندي د کشيده کارۍ کار يا د ګلدوزۍ کار کوي او د ښځو دا ډول لباسونه خوښ دي.

لهذا د ښځو لپاره نقش او کشيده کاري سوی لباس اغوستل جائز څه بلکي افضل او ښه کار دئ، خو په دې شرط چي د شريعت مقدسه د اصولو مطابق وي.(۲)

د دستکلو او جرابو د استعمال حکم:

ښځي اکثر اوقات د خپل لباس سره د حجاب (چادرۍ) د اغوستلو پر مهال دستکلې په لاسوي او جرابي په پښو کوي، که د دستکلو او جرابو د استعمال نيت د خپلو لاسو او پښو د زينت پټول وي، نو د دستکلو او جرابو استعمال جائز خو څه بلکي په اوسنۍ زمانه کي اولی او بهترين کار دئ.

البته که چيري د دستکلو او جرابو رنګ او پر هغو باندي نقش او نګار دا ډول وي چي په ورته کتلو سره څوک ورته متوجه کېږي نو بيا د دا ډول دستکلو

۱: (مشکوة: ج ۱، ص ۱۲٦ – مرقات: ج ۳، ص ۵۴۳).

قال المظهر فيه دليل على ان تعظيم النيروز والمهرجان و غيرهما ای من اعياد الکفار منهی عنه.

والاعطار باسم النيروز والمهرجان لايجوز (مجموعة الفتاوی: ج ۲، ص ۲۹۲).

و يخروجه الی نيروز المجوس لمرافقته معهم فيها ... و باهدائه ذلک اليوم للمشرکين و لو بيضة تعظيماً کذلک (هنديه: ج ۲، ص ۲۷٦).

۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، کتاب الکراهية).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جرابو استعمال جائز نه دئ(۱)

په عده کي د ښايسته لباس اغوستل جائز دي؟

د هغو ښځو لپاره چي خاوند يې مړ سوی وي يا خاوند دا طلاقه کړې وي تر څو چي د خاوند د مړګ يا د طلاق عده تېره سوې نه وي نو د داسي ښځي لپاره ښايسته لباس اغوستل يا د ښايست شيان استعمالول جائز نه دي(۲)

د ښځو لپاره د وربښمو لباس اغوستل جائز دي؟

د وربښمو استعمال د ښځو لپاره جائز دئ که وربښم اصلي وي که مصنوعي وي، که يې ډېر استعمالوي که لږ، په هر صورت کي د ښځو لپاره د وربښمين لباس اغوستل جائز دي.

البته د نارينه وو لپاره که لوی وي که کوچنی وي بلا عذره د وربښمين لباس اغوستل جائز نه دي(۳)

د لويو او کوچنيو نجونو په لباس کي فرق سته؟

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل د لويو ښځو لپاره په يوه وجه د وجوهاتو په شرعت کي منع سوي وي د کوچنيو نجونو لپاره څه فرق لري:

اول:

يو هغه لباسونه دي چي د لويو ښځو څخه په دغه وجه منع سوي وي چي هغه ډېر باريک يا لنډ يا پر بدن باندي چسپ وي او يا داسي نور. د دا ډول لباس په هغو نجونو اغوستل چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي يا د فتنې

۱: و ثانيهما: ما يقصد به مستر القدم عن النظر اليها و هو الجورب او النعل ان كان من النوع الساتر (تجميل احكام النساء: ۲۳۱ مخ).

۲: عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب ولا المشطة ولا الحلى و لا تخصب ولا تكتحل، (مشكوة: ۲۸۶ مخ).

۳: و يحل للنساء لبس الحرير ولا يحل للرجال، (مجمع الانهر: كتاب اللباس، ج ۴، ص ۱۹۴). يكره لبس الحرير للذكور صغيراً كان او كبيراً، (الفتاوى السراجيه: باب فى اللبس، ص ۷۵، سعيد).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ېږه د ډېر کوچنيوالي په خاطر نه وي نو اغوستل يې جائز دي، البته چي آينده د دغو کوچنيو نجونو تربيه او عادت خرابېږي يا په لوی والي کي يې دا ډول لباس عادت جوړېږي نو ځکه يې اغوستل مناسب نه دي.

دوهم:

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل په دغه وجه منع سوي وي، چي پر هغو باندي د ذي روح شيانو تصويرونه (عکسونه) وي يا د صليب تصوير (عکس) وي او يا داسي نور نو د دغه لباس اغوستل په کوچنيو اولادو باندي جائز نه دي، لکه څرنګه چي د لويانو نارينه او ښځينه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دي بلکي که څوک په کوچنيو اولادو باندي دغه ډول لباسونه واغوندي نو د هغو ګناه هم پر اغوستونکو (پر مور او پلار) باندي ده.

لهذا اول ډول لباسونه په اولاد باندي اغوستل مناسب نه دي او دوهم ډول لباسونه په اولادو باندي اغوستل جائز نه دي که يې په واغوندي ګناه يې پر اغوستونکو باندي ده.[1]

د لباس آداب

د لباس د اغوستلو د آدابو څخه څه آداب د ښځو لپاره په لاندي ډول ذکر سوي دي:

(۱)

د لباس په اغوستلو کي ښه نيت

تر ټولو دمخه د لباس د اغوستلو پر وخت ښه نيت خپلول چي زه کوم لباس

[1]: اما الصبيان: فان کان مميزاً غير ذی شهوة فله نظر ما فوق السرة و ما تحت الرکبة اذ انه لا شه [illegible] له اشبه الطفل ... و لا يجب لاستتار عمن هو دون سبع سنين فی امر من الامور (احکام تجميل [illegible]: ص ۱۰۲).
و ما يکره [illegible] لبسه يکره للغلمان والصبيان ... ولاثم على من البسهم لانا امرنا بحفظهم، (هنديه: ج ۵، ص [illegible] ۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اغوندم د دغه مقصد د ستر پټول دي او د الله تعالی د نعمت اظهارول او ښکاره کول دي، چي الله تعالی ما ته د داسي لباس د اغوستلو توفيق راکړی او د رانيولو قدرت يې راکړی دئ، چي د هغه په وجه سره زه خپل خاوند ته په ښه ښايسته شکل او صورت کي ښکاره سم:

ان الله يحب ان يری أثر نعمته علی عبده.

بېشکه چي الله پاک خوښوي چي د ده ورکړل سوي نعمتونه پر خپل بنده باندي وويني (١).

(٢)

د لباس د اغوستلو دعا

د لباس د اغوستلو پر وخت د لباس دعا کول او تر ټولو مختصره او بهتره دعا په لاندي ډول ده:

اَلْحَمْدُلِلّٰهِ الَّذِیْ کَسَانِیْ هٰذَا الثَّوْبَ وَ رَزَقَنِيْهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّیْ وَ لاَ قُوَّةَ.

ترجمه:

ټوله ثنا او صفت الله تعالی لره ثابت دي، هغه الله چي ما ته يې دغه لباس را اغوستی دئ، او زما بېله طاقت او استعداد يې ما ته راکړی دئ (٢)

(٣)

لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول

د لباس د اغوستلو پر وخت د راسته طرفه څخه شروع کول يعني د قميص د اغوستلو پر مهال اول راسته لستونی اغوستل او د پرتوګ اول راسته پايڅه په پښه کول، د نبي کريم ﷺ سنت او د لباس آداب دي (٣)

(٤)

[١]: ترمذي: کتاب الادب، ج ٢، ص ١٠٩

[٢]: (ابو داود: کتاب اللباس، ج ٢، ص ٥٥٨).

[٣]: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَبِسَ قَمِيصًا بَدَأَ بِمَيَامِنِهِ (ترمذي: کتاب اللباس، ج : ٦ ص : ٣٩٠ ، ط : المکتبة الشاملة ورقم الحديث : ١٦٨٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول

د لباس د کښلو پر مهال د چپه طرفه څخه شروع کول، یعني د قمیص د کښلو پر مهال اول چپه لستوڼی کښل او د پرتوګ د کښلو پر وخت اوله چپه پایڅه کښل سنت او د لباس آداب دي (۱)

د لباس د کښلو دعا

لباس که د پرېوللو یا د خوب (پرېوتلو) لپاره کښل کېدی نو دغه لاندي ذکر سوې دعا دي ووایي:

بسم الله الذي لا اله الا هو (۲)

(۵)

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل یا لباس ټکوهل د سنت او آدابو څخه دي، ځکه نبي کریم ﷺ فرمايي: څوک چي پر الله تعالی او د آخرت پر ورځ ایمان لري نو موزې دي نه اغوندي تر څو چي ټکوهلی یې نه وي.

تشریح: که څه هم دغه حدیث د الفاظو له رویه د موزو په اړه وارد سوی دئ مګر علماء کرامو د اغوستلو د ټولو انواعو (قسمو) لپاره بللی دئ، ځکه د حشراتو (خزندو) څخه د ځان ساتلو لپاره د اغوستلو په هر شي کي کتل سنت دي (۳)

۱: عن ابي هريرة رضي الله عنه ان رسول الله ﷺ قال اذا انتعل احدكم فليبدأ باليمنى و اذا خلق فليبدأ بالشمال ... (الحديث). قال نووي رحمه الله فيستحب البداءة باليسار فی کل ما هو ضد ما يتسحب فيه البدأ باليمين ... و من ذلک ... والسراويل والکم ... الخ (شرح مسلم للنووي: ص ۷۴ – ۷۵، فتح الباري ص ۳۱۲، ج ۱).

۲: (اذکار النووي: ص ۲۴).

۳: من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يلبس خفيه حتى ننفضهما.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶)

د لباس اوږدوالی

د ښځو لباس پر دوه ډوله دئ، یو مستحب دوهم جائز.

اول د ښځو لپاره مستحب لباس دا دئ، چي قمیص یې د پښو (بجلکو) څخه یوه لویشت لوړ.

دوهم: جائز لباس یې دا دئ، چي د پښو (د بجلکو) څخه یې قمیص یو شرعي ګز لوړ وي (۱)

(۷)

په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل

تزویر یعني د خلکو په مخکي خپل ځان یا لباس په دا ډول ښکاره کول چي دا ډول لباس یوازي زه لرم، بل څوک یې نه لري او پخپل لباس باندي په باطله طریقه ځان ښایسته کول. دا عمل د لباس د آدابو څخه نه بلل کېږي. بلکي په لباس کي اعتدال او میانه روي اختیارول په کار دي (۲)

و هذا الادب و ان کان لفظه وارداً فی الخف ... عند تطبیقه فی سائر أنواع اللباس (احکام تجمیل النساء: ص ۳۵۵).

[1]: و عن ابن عمر رضی الله عنهما قال رخص رسول الله ﷺ لامهات المؤمنین فی الذیل شبراً ثم استزدنه فزادهن شبراً فکن یرسلن الینا فنذرع لهن ذراعاً (ابوداود: کتاب اللباس، ص ۷۷۶، باب فی قدر الذیل).

و قال ابن حجر رحمه الله: والحاصل ان النساء لهن حالان: حال استحباب و هو ما یزید علی هو جائز للرجال بقدر الشبر و حال جواز بقدر الزراع (فتح الباري: ص ۲۵۹، ج ۱۰).

[2]: عن عائشة رضی الله عنها ان أمراة قالت یا رسول الله ﷺ اقول ان زوجی اعطانی ما لم یعطنی فقال رسول الله ﷺ المتشبع بما لم یعط کلابس ثوبی زور (مسلم: کتاب اللباس والزینة، باب النهن عن التزویر، ص ۱۹۲، ج ۲).

والمقصود ان یظهر للناس اتصافه بدالک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په لباس کي تواضع کول

په لباس کي تواضع (عاجزي) کول خپل ځان د لباس د اغوستلو په ذريعه پر بل باندي لوړ بلل په کار نه دي، او په لباس کي اوسط لباس اغوستل مناسب دي [۱]

(۹)

پاک لباس اغوستل

د لباس له آدابو څخه يو ادب پاک لباس اغوستل دي، ځکه چي کله لباس خيرن سي نو پرېولل يې په کار دي، او نبي کريم ﷺ يو څوک وليدی چي هغه خيرن لباس اغوستی وو، نو نبي کريم ﷺ وفرمايل: آيا پاکونکی او يا داسي شی دي نه درلودی، چي لباس دي په پرېولی وای [۲]

د ښځو لپاره مخصوص آداب

حيا د ښځو لپاره زينت ده، نو کله چي د ښځي څخه حيا ورکه (ليري) سي ګويا هر شی ور څخه ولاړل، ځکه حيا د ښځي لپاره خزانه او ښايست ده.

(۱)

د نارينه وو د مجلس اجازه

ښځه بايد هغه مجلس ته چي په هغو کي نارينه ناست وي اجازه واخلي که

---

[۱]: التواضع فی اللباس و التوسط فيه، فيستحب التواضع و ترک الترفع فی اللباس تواضعاً (تجميل احکام النساء: ص ۳۵۸).

[۲]: عن جابر بن عبدالله اتانا النبی ﷺ فرأی رجلاً شعثا ... و رأی رجلا آخر عليه ثياب و سخة فقال اما کان هذا يجد ماء يغسل به ثوبه (ابو داود: کتاب اللباس، ص ۳۳۲، باب فی غسل الثوب).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم ورو نه يې وي او خصوصاً د پرپوتو (خوب) په وخت کي.

(۲)

په کښېته اواز خبري کول

ښځه بايد په کښېته آواز همېشه خبري وکړي که څه هم د غضب (درد) پر وخت وي.

(۳)

د لاري پر کناره تلل

ښځه چي کله د يو ضرورت لپاره د کور څخه ووزي پر لاري دي د لاري په منځ کي نه ځي بلکي د لاري پر اړخ (کناره) بايد ولاړه سي.

(۴)

په لوړ آواز خندل

خصوصاً ښځه بايد په ټليفون کي يا په عام ځای يا لار کي په لوړ آواز خندا ونه کړي.

(۵)

په لاره کي په زوره خبري نه کول

د ښځي لپاره په لار کي په زوره خبري کول يا په ګوتو باندي ټکان کول مناسب نه دي.

(۶)

د لباس او د ناستي په کيفيت کي احتياط کول

په لباس، تګ او ناسته کي احتياط کول په کار دي.

(۷)

په يوازي ځای کي لباس بدلول

ښځه بايد د لباس د بدلولو پر مهال په خونه يا بل داسي ځای کي چي دا لباس بدلوي يوازي وي او د هغه ځای دروازه په ځان پسي بنده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د حمام دروازه ښه بندول

ښځه بايد حمام يا پاى خانې (د ضرورت ځاى) ته د داخلېدو په صورت کي دروازه ښه بنده کړي.

دوهم فصل

د ښځو د سينګار په اړه
د زينت، جمال او تجمل معنى

زينت:

د زينت لغوي معنى د سمولو او ښايسته کولو په معنى ده، په عربي کي (امرأة زائنه) د جوړي سوي ښځي په معنى راځي، چي د هغه مقابل طرف (شين) د خراب سوي په معنى راځي.

د زينت اصلي ماده زين ده، ځکه د ښځي جوړونکي ته مزين ويل کېږي او دا ډول د زينت معنى پر هر هغه شي باندي صادقه راځي چي هغه شى سم سوى وي يا سم سي او د دغه يو لفظ د تزئين هم راځي، چي هغه باب د تفعل دئ، نو زنيت په لغت کي پر يو زائد شي باندي يې اطلاق کېږي، يعني پر اصل شکل او صورت (خلقت) باندي اضافه شي ته زينت ويل کېږي.

لهذا زينت سينګار او ښايسته جوړولو ته ويل کېږي.

جمال:

جمال په لغت کي د حسن او ښايست والي په معنى دئ، او د دوى دواړو مقابل لفظ قبح راځي، جمال په خلقت او فعل دواړو کي راځي. د جمال يا ښايسته والي د لفظ اطلاق پر صورت او سيرت دواړو باندي هم راځي، جميل

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا ښايسته د مکمل جسم او د حسين صورت درلودونکي حيوان ته ويل کېږي.

يعني جمال د قدرتي حسن نوم دئ او زينت د مصنوعي حسن يا کوم شی چي په مصنوعي ډول پر زيات سوي وي د هغه نوم زينت دئ.

تجمل:

د تجمل معنی ده په تکليف سره حسين جوړول يا ښايسته جوړول يا يو شی يا انسان ښايسته کول او مزين کول.

يعني جمال قدرتي حسن دئ چي په هغه کي د اعضاوو (اندامو) خلقتاً برابروالی او صحيح والی هم شامل دئ او دا حسن بېله د يوه شي د اضافه کېدو په يوه شي کي وي او دغه د انسان پيدايښت او اصلي حسن دئ.

که څه هم زينت او سينګار ته اصلي حسن ويل سوي دي ځکه قرآنکريم د اصلي حسن بعضو شيانو ته زينت ويلي دي لکه په سورة نور کي په آيت نمبر (۵۹) کي د (غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ) څخه زينت او حسن اصلي مراد دئ.

او په بعضو احاديثو کي بيا د زينت څخه اضافي شيان لکه زېور، د ورېښتانو رنګ او نازک لباس مراد سوي دي (۱)

د زينت او جمال فرق:

اول:

د جمال لفظ يوازي تر هغه پوري خاص وي چي جمال (ښايست) يې اصلي پيدائشي وي بل شی پر زيات سوی نه وي.

د زينت لفظ د اصل خلقت حسن (ښايست) ته هم شاملېږي او چي يو شی پر زيات سوی وي هغه ته هم شاملېږي.

دوهم:

جمال خلقتي (پيدائشي) وي او زينت کسبي وي.

۱: تفسير ابن کثير: ج ۷، ص ۲۴۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته کله پر زينت باندي د زينت خلقتي (پيدائشي) اطلاق کېږي خو د هغه څخه (جمال خلقتي) مراد وي.

د تجمل او تزين فرق:

تزين، تجمل او تحسين د بعضو پر رايه باندي درې سره هم معنی دي، يعني ښايسته جوړول، د هغه کوښښ کول او د ښايست والي اسباب استعمالول، لکه د زېوراتو استعمال، د وربښتانو رنګ او داسي نور ... او د بعضو پر رايه باندي تزين او تجمل يو څه فرق لري، تزين هغه ښايست ته ويل کېږي، چي پر اصل ښايست باندي زياتوب سوی وي خو بيا هم د اصل څخه جلا وي.

د مثال په توګه الله تعالی فرمايي: وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ. (سوة الملک: ۴آيت)

ترجمه: موږ د دنيا آسمان ښايسته کړی دئ په ستورو باندي.

او تجمل هغه ښايست ته ويل کېږي، چي پر اصل ښايست باندي څه زياتوب سوی وي او زياتوب د اصل سره متصل وي، د مثال په توګه الله تعالی فرمايي، وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ. (تغابن: ۲)

يادونه:

پورتنی تحقيق له لاندي کتابونو څخه اخيستل سوی دئ:[1]

زينت او سينګار د شريعت له نظره:

زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ، ميک اپ کول، ځان ښايسته کول د ښځي د فطرت سره موافق دي، ځکه هره ښځه طبعاً حسن او جمال خوښوي او هره ښځه غواړي چي ژه ښه وايسېږم.

اسلام د ښځي د دغه فطري خواهش مخالف نه دئ، بلکي دا غواړي چي

---

[1]: لسان العرب: ج ۱۱، ص ۱۲۵ – ۱۲۶. القاموس المحيط: ج ۳، ص ۳۵۱. په حواله د تجميل احکام للنساء: ص ۷۵. الموسوعة الفقهيه: ج ۱۱، ص ۴۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور ښه منظم سي او خصوصاً چي د ښايست والي او د سينګار کولو هدف يې يوازي د هغه چا لپاره سي چي په ټوله ژوند کي د دې سره په ژوند کي شريک دئ او د هغه لپاره ځان ښايسته کول او سينګارول ضروري او لازمي دي.

ليکن په اوسني زمانه کي نوي نوي فېشنونه راغلل او په هغو کي يو تر بله په مخکي کېدو کي تېزوالی شروع سو.

آن تر دې چي ښځي د سينګار او ښايست تر حدودو ووتلې که څه هم اسلام د ښځو د سينګار مخالف نه دئ البته دومره ضرور غواړي چي ښځه دي په سينګار او ښايست کي د شرعي حدودو څخه دباندي نه وزي او د سينګار کولو لپاره دغه لاندي ذکر سوي خبري په پام کي درلودل د سينګار د جواز لپاره ضروري دي:

۱. د نامحرم په مخ کي به سينګار نه کوي يا د هغه په مخ کي به د سينګار په حال کي نه تېرېږي.
۲. سينګار به د اسراف په توګه نه وي يعني په سينګار کي به غير ضروري زائد شيان نه استعمالوي.
۳. سينګار به د رياکارۍ او د همعصرو ښځو د مقابلې لپاره نه وي.
۴. سينګار به په شرعي حدودو کي وي د شرعي حدودو تر دائرې به نه وي وتلی.

او نبي کريم ﷺ فرمايي: هره سترګه زنا کوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارينه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي يعني لکه زانيه ده (۱)

الله تعالی جل جلاله فرمايي:

وَلاَ تُسْرِفُواْ إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (سوة الانعام: ۱۴۰ آيت)

ترجمه: تاسي اسراف مه کوئ، ځکه الله پاک جل جلاله اسراف کوونکي نه خوښوي.

۱: الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او الله تعالی ښځي په دې باندې مکلفي کړي دي چي خپل زینت به د نامحرمو نارینه وو په مخ کي نه ښکاره کوي او د دنیا ټوله نارینه او ښځینه پر دې خبره موافق دي چي د ښځي د زینت او سینګار او ښایست اصلي ځای او مرکز یوازې مخ دئ، ځکه مخ د ښځي هغه ځای دئ، چي تر نور بدن په مخ باندې ډېر مصرف کوي او د انسان ښایست هم خصوصاً په مخ کي وجود لري.

قرآنکریم هم ښځو ته د مخ د نه لڅولو حکم کړی دئ، او د ښځي لپاره په لڅ مخ د نامحرمو نارینه وو مجلس ته راتګ نه دئ جائز کړی او که زینت او سینګار وکړي بیا د نامحرمو نارینه وو مجلس ته راتګ خو بالکل جائز نه دئ.(۱)

یوه مؤمنه حیاداره ښځه چي د هغې په زړه کي یوه ذره ایمان موجود وي د نامحرمو نارینه وو مخ ته بیا چي زینت او سینګار یې هم کړی وي نه راځي.

د ښځي تګ د نامحرمو نارینه وو مجلس ته چي زینت او سینګار یې هم کړی وي د څه مقصد لپاره ځي؟ او د زینتي او سینګار کړي ښځي تېرېدل د نامحرمو نارینه وو په مخ کي څه مقصد دئ؟

لهذا د مؤمني حیاداري ښځي لپاره د زینت او سینګار سره د نامحرمو نارینه وو مخته راتګ او په سینګار کي اسراف کول یا په سینګار کي یو تر بله مقابله کول او په سینګار کي د شرعي حدودو څخه وتل دغه ټوله کارونه د ښځي او د هغې د کور او معاشرې لپاره نقصان رسوونکي کارونه دي.

د سینګار کولو شرطونه:

څرنګه چي ځان ښایسته کول یا سینګارول د ښځي طبیعي غوښتنه ده، خو شریعت مقدسه د ځان ښایسته کولو او سینګارولو لپاره څه شرطونه مقرر کړي دي، د هغو شرطو مطابق یې د ځان د ښایسته کولو او سینګارولو جواز ورکړی دئ.

۱: وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ...... النور ایة ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شرطونه په لاندي ډول ذکر کېږي:

اول:

خپل زینت به پټوي او خپل زینت به بل نامحرم ته نه ښکاره کوي، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ (۱) .

ترجمه: او دوی دي خپل زینت او ښایست نه ښکاره کوي مګر هغه چي ښکاره کېږي د هغه څخه (لکه پوړنی یا لباس) او دوی دي پر خپلو ګرېوانو باندي خپل پوړني واچوي.

او دا ډول بل ځای الله تعالی فرمايي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلاَ تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الأُولَى....(۲)

ترجمه: او قرار ونیسئ (اې ښځو واوسېږئ) پخپلو کورونو کي او مه ښکاره کوئ (خپل ښایست بېګانه خلکو ته) د مخکنیو جاهلو (ښځو) په ډول د (ښایست) اظهار مه کوئ.

تشریح:

د اسلام تر راتګ مخکي د جاهلیت په زمانه کي به ښځي بې پردې ګرځېدلې او د خپل بدن، لباس، ښایست او سینګار ښکاره کول او ښوول به يې په علانیه ډول سره کوله، دغه بد اخلاقي او بې حیايي د اسلام مقدس دین ناجائز او حرام وګرځوله او ښځو ته يې واضح حکم صادر کړ چي دوی دي پخپلو کورونو کي هستوګنه وکړي او د جاهلیت د زمانې په شان دي د باندي نه وزي او نه دي د خپل حسن، جمال او سینګار نمایش او ښودنه کوي.

دوهم:

خپل زینت او سینګار د خپلو محارمو ماسوا بل چا ته ښکاره کول جائز نه دي، بلکي د ښځو لپاره ضروري دا دي چي د زینت او سینګار په کولو کي نیت

---

[1]: سورة النور: ۳۰ آیت

[2]: سورة الاحزاب: ۳۳ آیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص د خپل خاوند د خوشحاله کولو او د خاوند د نظر، فکر او زړه د راجلبولو لپاره وکړي او د زینت او سینګار کولو مقصد هم د خاوند نظر او فکر ځانته را اړول دي.

لکه څرنګه چې الله تعالی په قرآنکریم کي فرمایي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آیت)

ترجمه: او نه دي ښکاره کوي خپل مخ زینت ښایست (او ځای د ښایست) (هیچا ته) مګر د خپلو مېړونو (خاوندانو) لپاره (چې دغه د هغه دي) یا خپلو پلرونو (او نیکه ګانو) یا د خاوندانو پلرونو یا خپلو زامنو (او لمسیانو) ته یا د خپلو خاوندانو زامنو ته یا خپلو وروڼو ته یا خپلو د وروڼو زامنو ته یا د خپلو خوندو زامنو ته یا خپلو ښځو ته یا هغه چا ته چې دوی يې مالکاني سوي وي یا د هغو نارینه وو څخه چې (ښځو ته) احتیاج (اړتیا) نه لري یا هغو هلکانو ته چې دوی د ښځو په اسرارو نه وي خبر.

تشریح:

ښایست او سینګار عرفاً خارجي او کسبي ارائش ته ویل کېږي، چې هغه د لباس یا زېور او نورو شیانو څخه حاصلېږي، ځکه چې د زیبائش (ښایست) لفظ هر قسم خلقي او کسبي زینت ته شامل دئ، او د ښایست پخپل ځان کي که څه هم څو درجې لري لهذا ښځو ته د خپل هیڅ قسم خلقي یا کسبي ښایست د خپلو محارمو سوا بل چا ته ښکاره کول او اظهارول جائز نه دي.

البته په دغو محارمو کي هم د مراتبو فرق سته، مثلاً هغه زینت او ښایست چې دا يې د خپل مېړه (خاوند) په مخ کي ښکاره کولای سي هغه د نورو محارمو په مخ کي نه سي څرګندولای.

یادونه:

د محارمو پېژندنه او د هغو تفصیل د مؤلف په هغه رساله کي چې (د ښځي د پردې شرعي حدود) په نامه ده وګورئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم شرط:

دا دئ چي هغه هم ډېر مهم شرط دئ چي اکثره ښځي په اوسنۍ زمانه کي ورڅخه ناخبره دي هغه دا چي ښځي دا فکر کوي چي موږ خو ښځي یو هم مثل یو او د نارینه په ډول شهوت موږ نه لرو، لهذا یوه ښځه د بلي ښځي ټوله بدن ته کتلای سي، بلکي داسي نه ده، ځکه د ښځي لپاره مطلق خپل زینت و خپل خاوند ته ښکاره کول جائز دي، بل چا ته په هغه اندازه باطني زینت ښکاره کول که څه هم ښځو ته وي جائز نه دي.

نبي کریم ﷺ فرمایي، چي: یو نارینه دي د بل نارینه عورت ته نه ګوري او یوه ښځه دي د بلي ښځي عورت ته نه ګوري، او دا ډول دوه نارینه دي په یوه بستره کي نه پرېوزي او نه دي دوې ښځي په یوه بستره کي پروزي[1]

څلورم شرط:

دا دئ چي په سینګار کي به یې داسي شی نه وي استعمال کړی، چي د هغه په کولو سره ښځي ته د نارینه وو نظر او فکر ور واوړي، لکه پایزېبونه په پښو کول، ځکه د جاهلیت په وخت کي به ښځو پایزېبونه په پښو کول نو کله چي به یې تګ کاوه نو د پایزېبو آوازونه نارینه وو اورېدل نو نارینه به یې ځان ته متوجه کړ، یا د خوشبویۍ (عطرو) په وهلو (لګولو) سره و ښځي ته د نارینه وو فکر کېږي، خصوصاً چي ښځه بیا د کور څخه ووزي.

نبي کریم ﷺ د دغه ډول عمل کوونکو ښځو په باره کي فرمایي:

عن ابی موسی رضي الله عنه عن النبی ﷺ قال: کل عین زانیة، والمرأة اذا استعطرت فهرت بالمجلس فهی کذا کذا یعنی زانیة[2]

ترجمه: د حضرت ابو موسی رضي الله عنه څخه روایت دئ، چي نبي کریم ﷺ وفرمایل: هره سترګه زنا کوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبویي) ووهي نو پس دباندي ووزي د نارینه وو د مجلس سره تېره سي هغه داسي ده یعني

---

[1]: (مسلم: کتاب الحیض، باب التحریم النظر الی العورات).

[2]: (الترغیب والترهیب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه زانیه ده.

پنځم شرط:

د مسلماني ښځي د زینت او سینګار لپاره یو شرط دا دئ، چي په زینت کي به یې د نارینه وو سره مشابهت نه وي کړی یا په سینګار او ژینت کي به یې داسي شی نه وي استعمال کړي چي هغه د نارینه وو سره خاص وي یا په زینت او سینګار کي داسي یو عمل اختیار کړي چي هغه عمل په نارینه وو پوري خاص وي. ځکه حضرت ابن عباس ﷺ فرمایي، چي نبي کریم ﷺ لعنت کړی دئ پر هغو ښځو باندي چي د نارینه وو سره یې مشابهت کړی وي او پر هغو نارینه وو باندي چي د ښځو سره یې مشابهت کړی وي.

او دا حدیث شریف یوه قاعده ده د مشابهت د نه جواز په باره کي او هغه مشابهت که په لباس کي وي یا په زینت او سینګار کي وي او یا په داسي نورو عملونو کي (۱)

شپږم شرط:

دا دئ چي په زینت او سینګار کي به یې یو ناجایز عمل نه وي اختیار کړی، مثلاً د سر د کوڅیو پرې کول (په هغه اندازه چي د نارینوو سره مشابهت راسي)، یا وروځي کول یا د بلي ښځي وریښتان پر خپل سر باندي ایښوول یعني مښلول او داسي نور.

که څه هم د خاوند لپاره زینت او سینګار کول اولی او ښه کار دئ، خو هغه زینت او سینګار به یې د شریعت مقدسه مطابق وي البته که خاوند د هغې دزینت او سینګار غوښتنه کوله چي هغه په شریعت مقدسه کي جواز نه درلودی نو د خاوند لپاره دي د شریعت حکم نه پرېږدي.

---

[1]: لعن رسول الله ﷺ المشبهين من الرجال بالنساء والمتشبهات من النساء بالرجال (بخاري: كتاب اللباس، ج : ۱۸ ص : ۲۳۹، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث: ۵۴۳۵).

و هذا الحديث اصل فى عدم جواز تشبه الرجال بالنساء والعكس فى اللباس والزينة (احكام تجميل النساء، ص ۱۰۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او نبي کريم ﷺ فرمايي، چي د مخلوق اطاعت (پيروي) د الله تعالی په ناراضي کي مه کوئ.

عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ[1]

او په يو بل حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايلي دي، چي: لعنت دي وي پر هغه چا باندي چي وربښتان ايږدي يا ورايږدي يا وروځي کوي يا يې ورکوي [2]

اووم شرط:

په زينت او سينګار کي به يې د کفارو يا فاسقانو يا اهل کتاب ښځو سره مشابهت نه وي اختيار کړی او د مسلماني ښځي د زينت او سينګار په باره کي دا يو لوی شرط دئ، ځکه په دغه شرط سره د مسلماني ښځي فرق د فاسقانو او فاجرانو ښځو سره راځي.

او مسلماني ښځي ته الله تعالی د دنيا په ټولو ښځو کي يو خاص امتياز ورکړی دئ مسلمانه ښځه د عامو ښځو په ډول نه ده، بلکي د مسلماني ښځي مرتبه ډېره لوړه ده او هغه د هغه چا ځنځه بېزاري اختياروي چي د الله تعالی د احکامو لحاظ او مراعت نه کوي، که څه هم بعضي مسلماني ښځي له دغه شرط ځنځه غافلي دي الله تعالی دي دوی ته هدايت ورنصيب کړي[3]

اتم شرط:

په زينت او سينګار کي به داسي شيان نه استعمالوي چي په هغه سره د چا صحت، شکل او صورت او بدن ته نقصان ورسېږي او په داسي شي باندي به زينت او سينګار نه کوي چي آينده نور تا وانونه رامنځته کړي.

---

[1]: مسند احمد ج : ۳ ص : ۴۷ ط : المكتبة الشاملة

[2]: واشمه والمشتوشمه ... الخ (بخاري: كتاب النكاح، باب لا تطيع المرأة).

[3]: و هذا شريط عظيم فى زينة المرأة المسلة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... و هذا الشرط افعل كثراً فى مجتمعات النساء اليوم (احكام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: لاضرر و لا ضرار ... (۱)

دا حديث د زينت او سينګار په سلسله کي يو لوی اصل او قانون دئ، چي د هر هغه شي چي د هغه استعمال نقصان رسوونکی وي په هيڅ صورت کي يې استعمال جائز نه دئ، ځکه شريعت مقدسه د انسانانو د نفع د ډېرښت او د مفاسدو د کمښت ختمولو لپاره راغلی دئ.

الله تعالی چي کوم شيان حرام کړي دي د هغو يوازي او يوازي لامل دا دئ، چي په حراموالي کي د انسانانو د دنيا او آخرت نفع او ګټه وي که څه هم بعض وختونه د حراموالي حکمت زموږ څخه پټ وي. (۲)

نهم شرط:

دا دئ چي د شهرت د لباس څخه به پرهېز کوي، د شهرت د لباس څخه مقصد دا دئ چي د دومره زيات قيمتي لباس اغوستل چي د هغه په اغوستلو سره څوک په عامو خلکو کي جلا معلومېږي.

يا په بل عنوان باندي د شهرت لباس داسي لباس اغوستل چي ډېر کم قيمته او په اغوستلو سره يې څوک په عامو خلکو کي جدا معلومېږي، او دا هم يو ډول شهرت دئ.

او د هر ډول شهرت د لباس اغوستونکو لپاره د نبي کريم ﷺ د حديث ارشاد داسي فرمايي:

نبي کريم ﷺ فرمايي چا چي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي او بيا به په هغه کي اور ولګېږي.

تشريح:

په حديث شريف کي د شهرت څخه مراد دا دئ چي د شي ظاهروالی او ښکاره والی د دې لپاره چي په خلکو کي مشهوره سي او د شهرت اندازه د

۱: (ابن ماجه: کتاب الاحکام ص ۷۸۴، ج ۲، باب من بنی فی حقه ما يضر لجاره).

۲: ان شريعة الاسلاميه جاءت بجلب المصالح والمنافع وتکثيرها و دفع المفاسد والتقليل منها ... و الاصل فی هذا قول النبی ﷺ لاضرر و لا ضرار (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلي معاشرې او وطن و علاقې د خلکو د عاداتو څخه معلومېږي، چي د هغو د رواج او عاداتو څخه ډېر قيمتي يا کم قيمته لباس واغوندي، دا شهرت بلل کېږي.[1]

لسم شرط:

د زينت او سينګار د شرطو څخه يو شرط دا دئ، چي پر مسلماني ښځي باندي دا لازمه ده چي په زينت او سينګار کي اعتدال وکړي، د اسراف څخه ځان وساتي، ځکه په اعتدال نه کولو سره څوک تبزير او اسراف ته رسېږي او د دې بېره هم سته چي څوک دي په تکبر او لويي کي اخته سي او خپل مقصد چي محض زينت وو هغه ورڅخه پاته سي.

لهذا د اسراف کوونکو او اعتدال نه کوونکو په باره کي د الله تعالی ﷻ ارشاد مبارک دئ[2]:

وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ ۖ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ (سورة اسراء: ۲۶ – ۲۷ آيتونه)

ژباړه: تاسو زيات اسراف مه کوئ، باور وکړئ چي اسراف کونکي د شيطانانو ورونه دي او شيطان خپل رب لره پوره ناشکره دئ.

يوولسم شرط:

دا دئ چي په زينت او سينګار کي به يې نيت صحيح وي يعني نيت به يې يوازي د زينت او سينګار کولو نه وي بلکي په زينت او سينګار کي به يې نيت دا وي چي د خاوند په مخ کي ښه وايسېږم او خاوند خپل حسن او زينت ته

---

[1]: من لبس ثوب شهرة فی الدينا البسه الله ثوب مذلة يوم القيامة، ثم الهبة فيه ناراً (ابن ماجه: لبس شهرة من الثياب، ص ۲۵۷).

[2]: ولاتسرفوا انه لايحب المسرفين – لانه لا يحب الاسراف و قد ذکرنا ان المفروض من الستر هو يستر به العورة و اما غيره فانما هو علی دفع الاذی والتجمل (تفسير الماتريدي، ج ۴، ص ۴۰۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

را جلب کړم او د عامو ښځو په مخکې پاکه صافه معلومه سم. ځکه الله پاک هر چا ته پر نېک نیت باندي اجر او ثواب ورکوي.

نو که ښځه زینت او سینګار په دا نیت وکړي چې خاوند ته ښه معلومه او ښه وایسېږم نو الله پاک پر دغه نیت باندي ثواب ورکوي او دا ډول که ښځه د ښه لباس په اغوستلو کي او په زینت او سینګار کولو کي دا نیت وکړي چي په ښه لباس او زینت کي مي نیت د نورو ښځو ترغیب دئ چي نوري ښځي به هم ښه لباس وکړي چي هغه هم د شریعت موافق سي او د خیرن لباس او خیرن بدن څخه ځان وساتي تر څو چي د لباس او بدن د پاکۍ یې عادت سي که څه هم ډېري ښځي زینت او سینګار کوي او دا ډول ښه ښه لباسونه هم اغوندي خو په کور کي د خاوند لپاره یې نه کوي، بلکي چي دوی یوې ښادۍ ته ځي نو زینت او سینګار کوي په دا نیت چي موږ د نورو ښځو په مخ کي ښې معلومي سو نو په دې نیت دوی اجر او ثواب نه سي پیدا کولای، بلکي دغه نیت د دوی لپاره د لویي او تکبر ذریعه او سبب ګرځي.

لهذا په زینت او سینګار کي ښه نیت مراعتول ضروري دي، ځکه چي اجر او ثواب پر نیت باندي مرتب دئ.

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٖ ١٨﴾ (سورة لقمان: ۱۸ آیت) ([1])

ژباړه: باور وکړئ چي الله ﷻ په کبر سره تګ کونکی او فخر کونکی نه خوښوي

[1]: انما الاعمال بالنیات و انما لکل امرئ ما نوی ... فهجرته الی ما هجر الیه (بخاري: ص ۱، ج ۱).

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم فصل

د ښځو د وروېښتانو په اړه

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟

خصوصاً د ښځي د جمال او زينت يو جزء په وېښتانو کي هم دئ او د وېښتانو اوږدوالی او ډېروالی د ښځي لپاره د جمال او زينت نښاني ده او بيا خصوصاً په تېره سوې زمانه کي د ښځو لپاره اوږده وېښتان پرېښودل د ښځو پر زينت او جمال باندي دلالت کوي.

آن تر دې چي د صحابياتو ﷺ څخه يوې صحابي ام سلمة ﷺ د نبي کريم ﷺ څخه سوال وکړ چي يا رسول الله ﷺ! زما د سر کوڅۍ سختي اودل سوي دي نو د جنابت د غسل پر مهال د وېښتانو د کوڅيو خلاصېدل ضروري دي که يا؟

نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل: چي ستا لپاره درې واره اوبه پر سر باندي اچول کافي دي (چي د وېښتانو بېخو ته ورسېږي) بيا پر نور بدن باندي اوبه واچوه نو ته به پاکه سې.

دا حديث د صحابياتو د وېښتانو پر اوږدوالي باندي دلالت کوي.

او دا ډول د ازواجو مطهراتو ﷺ د وېښتانو په باره کي حضرت ابو سلمة ﷺ بن عبدالرحمن روايت کړی دئ، فرمايي چي زه او د حضرت عائشي ﷺ رضعي ورور د حضرت عائشي ﷺ و حضور ته حاضر سوو، نو د حضرت عائشي ﷺ رضعي ورور د حضرت عائشې ﷺ څخه د نبي کريم ﷺ د جنابت د غسل په اړه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عائشې رضي الله عنها یو لوښی د پیالې په اندازه راوغوښتی نو دې غسل پکښې وکړ، زموږ او د دې مبارکې په مابین کې پرده وه ... حضرت ابو سلمه رضي الله عنه بن عبدالرحمن فرمايي چې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم د ازواجو مطهراتو وېښتان د وفره (تر اوږو څخه کښته) په اندازه وه.

د دغه حدیث شریف څخه دوې خبرې معلومې سوې اول دا چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ژوند کې د ازواجو مطهراتو وېښتان نه وه پرې (لنډ)، دوهمه خبره دا چې وېښتان د ښځې لپاره یو نوع مهم زینت دئ، خصوصاً چې د ښځې وېښتان څو مره ډېر وي او اوږده وي.

په مخکنیو وختو کې چې به د ښځې خاوند مړ سو نو مېرمن به یې وېښتان کوچني (لنډ) کړه، ځکه چې په زینت کې یې د عدې د تېرېدو تر وخته پوري کموالی راسي.

مګر د څه مودې څخه وروسته هغه عمل (د وېښتانو لنډول) چې د ښځې د بدرنګۍ او د نه ښایست او نه زینت نښانه وه په اوسني وخت کې هغه د زینت او سینګار نښانه جوړه سوې ده.

لهذا د ښځو لپاره د سر د وېښتانو دوفره د اندازې څخه چې تر اوږو د لاندې حصې پوري یې اندازه ده د (صحیح قول مطابق) تر هغه کمول یا لنډول یا د وېښتانو دومره کوچني کول یا لنډول چې د نارینه وو سره یا فاسقو او فاجرو ښځو سره یې مشابهت راسي جائز نه دي، بلکې مکروه تحریمي دي.

که څه هم د خاوند په غوښتنه وي ځکه د الله تعالی ناراضه کول د بنده (مخلوق) د راضي کېدو لپاره جائز نه دي، البته په حج کې یې د ټوله سر د وېښتانو څخه د ګوتې د یوه بند په اندازه پرې کول جایز دي.(۱)

[1]: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَافِعٍ مَوْلَى أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِي فَأَنْقُضُهُ لِغُسْلِ الْجَنَابَةِ قَالَ لَا إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِيَ عَلَى رَأْسِكِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ ثُمَّ تُفِيضِينَ عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُرِينَ ، صحيح مسلم ، ج : ۲ ص : ۲۱۸ ط : المكتبة الشاملة ، ورقم الحديث : ٤٩٧

عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ حَفْصٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ أَنَا وَأَخُوهَا مِنْ الرَّضَاعَةِ فَسَأَلَهَا عَنْ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول یا لنډول جائز دي؟

د سر د مخ د طرف (پېکي) پرېکولو یا لنډولو ته په عربي ژبه کي قـصّه وایي، نو د پېکي په پرې کولو یا لنډولو کي یا کله په اوږدوالي کي د ښځي په زینت یا ښایست والي کي زیاتوالی راولي او د ښځي لپاره زینت کول جائز دي.

لهذا د ښځي لپاره د پېکي وېښتان پرې کول یا اوږدول دواړه جائز دي، البته د فاسقو او فاجرو ښځو سره یا د نارینه وو سره به یې مشابهت نه وي کړی.(۱)

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د پرې کېدو حکم په مخکنۍ مسئله کي ذکر سو او د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د تراشلو حکم دا دئ که د سر د وېښتانو پرېکول محض د فېشن او زینت لپاره وي جائز نه دي، البته بعض

غُسْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ الْجَنَابَةِ فَدَعَتْ بِإِنَاءٍ قَدْرِ الصَّاعِ فَاغْتَسَلَتْ وَبَيْنَنَا وَبَيْنَهَا سِتْرٌ وَأَفْرَغَتْ عَلَى رَأْسِهَا ثَلَاثًا قَالَ وَكَانَ أَزْوَاجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذْنَ مِنْ رُءُوسِهِنَّ حَتَّى تَكُونَ كَالْوَفْرَةِ ، مسلم كتاب الحيض ، ج : ۲ ص : ۲۰۰ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٤٨١

فی الدر المختار عن المجنبی اقطعت شعر رأسها اثمت و لعنت زاد فی البزایه و ان یأذن الزوج لانه لا طاقة لمخلوق فی معصیة الخالق ... فی الاشباه ... و تمنع من حلق رأسها ای حلق شعر راسها ... ان المراد بحلق راسها ازالته سواء کان بحلق او قص او نتف او نورة فلیحرر و المراد بعدم الجواز کراهة التحریم (درالمختار: ، ج : ٦ ص : ۷۲۷،ط: المکتبة الشاملة امداد الفتاوی: ج ۴، ص ۲۲۷ – ۲۲۸).

و فریق یری الاباحة لکنه یشرط عدم التشبه بالرجال والکافر ... و فی هذه الحالة کرهه لها (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۳۲۹).

[1]: و قد شاع فی هذه الآونة ان تقص المرأة شعرها من الأمام فقط و تسمی هذه الطریقة (الـقَصّة) و قد تکون بحیث تغطی الجبهة فقط او اقصر قلیلاً او اطول قلیلاً و قد اشار الی جواز ذلک بعض العلماء المعاصرین بالشروط السابقه ... الخ.

و فریق یری الاباحة لکنه یشترط عدم التشبه بالرجال ولا الکافرات (احکام تجمیل النساء: ص ۱۲۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوقات د سر د وېښتانو سرونه دوه درې (ښاخونه) وکړي او د هغه وجي د سر وېښتان توپيري نو بيا يې پرېکول جائز دي. يا په وېښتانو کي کله فرق وي بعضي کوچني وي بعضي غټ وي نو د کوچنيو وېښتانو د غټولو لپاره که د کوچنيو وېښتانو سرونه پريکړي نو هم جائز دي. (۱)

د ښځي لپاره د ناجوړی يا بل عذر د وجي د سر وېښتان خريل يا ډېر کوچني کول جائز دي؟

که چيري د ښځي په سر کي يوه داسي ناجوړي پيدا سي چي د هغې تداوي د سر د وېښتانو سره يا د سر د وېښتانو د اوږدوالی سره نه سي کېدای نو د دغه شرعي عذر پر بناء باندي د سر خريل يا د وېښتانو کوچني کول جائز دي تر څو چي دغه ناجوړي ختمېږي او د ناجوړی تر ختمېدو وروسته بيا يې کوچني کول يې جائز نه دي. (۲)

د فېشن او زينت لپاره ښځي کولای سي چي د سر په وېښتانو کي مختلف ډيزاينونه جوړ کي؟

ښځه د خپل ښايست او زينت د لا زياتوالي لپاره پخپلو وېښتانو کي هر ډول ډيزاين او اندازه اختيارولای سي، البته د لاندي ذکر سوو شرطونو به مراعت کوي:

۱. د وېښتانو په ډيزاين جوړولو يا د يوې خاصي اندازې په خپلولو کي به د وېښتانو پرېکول يا لنډول نه وي.

۲. د وېښتانو د ډيزاين په جوړولو کي به د يوې کافري يا فاسقي او فاجري ښځي سره مشابهت نه وي کړی يا د هغې سره به يې د مشابهت په نيت دغه انداز نه وي خپل کړی.

۳. د وېښتانو په ډيزاين جوړولو کي به يې نيت خاص د خپل خاوند د

---

[1]: فتاوی رحميه: ج ۱۰، ص ۱۲۰.

[2]: و لو حلقت المرأة راسها فان فعلت لوجع اصابها لا بأس به و ان فعلت تشبها بالرجل فهو مکروه (هنديه: ج ۵، ص ۴۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښي يا خوشحالۍ لپاره کړې وي.

۴. د وېښتانو په ډېزاين جوړولو کي به دومره وخت نه مصرفوي چي په نورو ضروري او مهمو کارو کي خلل پيدا سي. يا دومره پيسې په مصرف کي چي هغه د اسراف اندازې ته ورسېږي.(۱)

د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي يو ځای کول جائز دي؟

مخکنيو ښځو د زينت او جمال لپاره يا د خلکو فکر ځان ته د را اړولو لپاره د سر ټول وېښتان به يې پر سر باندي لوړ جمع او بند کړل، نو د سر کيفيت او شکل به د اوښ د بوک په ډول معلومېدی.

د داسي وېښتانو د انداز د خپلونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

دوې طايفې (ټولۍ) د اور د خاوندانو څخه دي، چي هغه دوې ټولۍ ما نه دي ليدلي، د دوی سره داسي څوک وه چي د هغوی سره به د غوا د لکۍ په ډول چلاخي وې په هغه باندي به خلک وهي، د هغه دوو صنفو (ډولو) څخه يو ډول هغه ښځي دي چي لباس يې اغوستی وي مګر لڅي به وې (چي د بدن جوړ به يې ور څخه معلومېږي، د ډېر تنګوالی څخه يا ډېر نازکوالي څخه).

دوهم صنف (ډول) هغه ښځي چي د خلکو زړونه فحشاء او بدو ته مائلوي، او د دوی مائله کوونکي دي زنا او د هغه لاملونو ته، نو دغو ښځو به د سر وېښتان د اوښ د بوک په ډول جوړول، دغه ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی تر پزه کړي که څه هم د جنت بوی رسېږي تر کومه کومه ځايه

۱: عن ابن عمر رضي الله عنه قال قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهوه منهم (مشکوة: ج ۲، ص ۳۷۵).

ای من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

الاصل فی الاشياء الاباحة عند بعض الحنفيه ... وفی الهداية من فصل الحداد ان الاباحة اصل (الاشباه و النظائر: (ج ۱، ص ۲۰۸ – القاعدة الثالثة).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري.

او په بل روايت کي نبي کريم ﷺ ملعوني (لعنت پر سوی د الله د رحمت څخه ليري) بلل سوي دي.

لهذا د ښځي لپاره د خپل سر وېښتان په داسي شکل او انداز باندي جوړول چي هغه د ټولو وېښتانو د سر پر لوړه حصه باندي جمع کول لکه د اوښ بوک جائز نه دي.

البته هغه ډول وېښتان چي د سر د شا پر حصه باندي يې جمع کړي وي يا د سر پر بله حصله باندي يې جمع کړي وي لکه په اوسني وخت کي چي بعضي ښځي د کور د خدمت (کار) په وخت کي د وېښتانو د حفاظت لپاره يې دغه انداز عملي کړی دئ جائز دئ (۱)

تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي؟

د هغو نجونو لپاره چي عمر يې نهو کلونو ته رسېدلی وي، د وېښتانو پرې کول د نورو لويو ښځو په ډول جائز نه دي او د داسي نجونو لپاره چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي نو د ښايست او زينت يا د بل جائز مقصد لپاره يې د وېښتانو پرې کول يا کوچني کول جائز دي، البته د کافرانو او فاسقانو د مشابهت څخه ځان ساتل ضروري دي.(۲)

پيدائشي وېښتان خرېل يا پرې کول ضروري دي؟

په بعضو علاقو او کورنيو کي دا رواج وي چي د کوچنيو نجونو د سر وېښتان نه ورخروي، بلکي له دغه وخت څخه همدغه وېښتان غټ سي او دا

۱: عن ابی هريرة رضی الله عنه قال قال رسول الله ﷺ صنفان من اهل النار ... و نساء کاسيات عاريات مميلات مائلات رؤسهن کاسنمة البخت المائلة لايدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ان ريحها ليوجد من مسيرة کذا کذا (احسن الفتاوی: ج ۸، ص ۷۴ – مسلم: کتاب اللباس و الزينة، ص ۲۰۵، ج ۲).

۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله بل فی محرمات المنع و بنت لتسع فصاعداً مشتهاة اتفاقاً الخ (ردالمختار: ج ۳، ص ۶۴۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرعاً جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: کله چي يو کوچنی وزېږي نو پر اوومه ورځ يې عقيقه (پسه حلال) کړئ او نوم پر کښېږدئ او دا ډول يې سر ورخروئ، که څه هم د سر خريلو په باره کي د اوو کلونو روايت هم راغلی دئ. (۱)

د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د ايښودلو حکم:

په اوسني وخت کي د وېښتانو ايښودل د خلکو يو عام عادت او رواج دئ. هغه دا چي بعضي نارينه چي نزله (د سر وېښتان يې) ختلې وي يا بعضي هغه ښځي چي د سر وېشتان يې کم وي يا لنډ وي د زينت لپاره نور وېښتان ايږدي، چي د کمو وېښتانو ځای په ډک کړي يا پر هغه لنډو وېښتانو باندي نور وېښتان مښلوي چي هغه په اوږده سي، نو دغه وېښتان چي ورښودل کېږي کله د بل انسان يا د يو حيوان وېښتان وي، د حيوان وېښتان کله پاک وي کله نجس، يا مصنوعي وېښتان د يوې مادې څخه جوړ سوي وي لکه د ټوکره د تار څخه، يا داسي نور...

او دغه ډول وېښتان پر دوه قسمه ايښودل کېږي:

اول ډول دا چي د همېشه لپاره ايښودل سوي چي بيا نه ايسته کېږي.

دوهم ډول هغه دي چي عارضي ايښودل سوي وي که وغواړي ايښودلای سي او بيا يې ايسته کولای سي. د وېښتانو د ايښودلو دواړه صورتونه (ډولونه) که دائمي وني که عارضي وي که ايښوونکی وي او که ور ايښودونکی وي د ټولو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

د حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د الله تعالی لعنت دي وي پر هغو ښځو باندي (چي د وېښتانو د اوږدوالي لپاره يا کموالي د وجي د بل نارينه يا ښځينه وېښتان) د خپلو وېښتانو سره يا د بل د وېښتانو سره ورمښلوي او پر هغه ښځه باندي هم د الله تعالی لعنت دئ چي بلي ښځي ته ووايي چي د بل وېښتان زما پر وېښتانو

۱: (ترمذي: ج۱، ص ۱۸۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي راومښلوه (۱)

حضرت حيمد بن عبدالرحمن بن عوف ﷺ فرمايي چي ما حضرت معاويه بن ابو سفيان ﷺ د حج په کال (په کوم کال چي هغه د خپل خلافت په زمانه کي حج کوی) پر منبر باندي څه ويل ما واورېدل. ده د وېښتانو يوه پنچه د يوه خادم په لاس کي وليدله وې فرمايل: چي ستاسي علماء چيري دي، ما د نبي کريم ﷺ د دغسي کړونو څخه منع کول اورېدلي دي او ده وفرمايل، چي: بني اسرائيل ځکه هلاک سول چي د هغوی ښځو دغه (د وېښتانو ايښودل يا ورايښودل) شروع کړل (۲)

لهذا د وېښتانو په ايښودلو کي د يوه انسان لپاره د بل انسان وېښتان ايښودل يا د نجس العين حيوان وېښتان ايښودل جائز نه دي بلکي حرام دي.

البته هغه وېښتان چي د حيوان وي د نجس العين حيوان نه وي يا مصنوعي وېښتان يې د يوه شي (مادې) څخه جوړ کړي وي هغه دايمي ايښودل سوي وي يا عارضي جائز دي.

او د دائمي ايښودلو په صورت کي د غسل کولو يا مسح کولو پر مهال يې ايسته کول ضروري نه دي ځکه د سر جزء ګرځي.

او د عارضي ايښودلو په صورت کي د غسل او مسح کولو پر مهال يې ايسته کول ضروري دي.

۱: عن ابن عمر ﷺ ان رسول الله ﷺ قال: لعن الله الواصلة والمستوصلة والوا شمة والمستوشمة (بخاري: باب الوصل،)

او حضرت اسماء بنت ابوبکر صديق ﷺ فرمايي چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د وېښتانو پر مښلوونکو او ورمښلوونکيو باندي د الله تعالی لعنت وي.

عن اسماء ﷺ بنت ابي بکر قالت لعن ... الواصلة والمستوصلة (بخاری: باب الوصل، ص ۸۷۹، ج ۲).

۲: عن حميد بن عبد الرحمن بن عوف انه سمع معاوية بن ابی سفيان عام حج و هو علی المنبر و هو يقول و تناول ... اين علماؤکم سمعت رسول الله ينهی عن مثل هذه و يقول انما هلکت بنو اسرائيل حين اتخذ هذه نساؤهم. (بخاري: ص ۸۷۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه:

د ايښودلو ويښتانو که دائمي وي او که عارضي وي د ښځي د نامحرم په مخکي او په لمانځه کي د اصل ويښتانو حکم لري يعني ايښودل سوي ويښتان د ښځي هم عورت بلل کېږي.[1]

د ښځو لپاره د سر د ويښتانو رنګول جائز دي؟

ښځي د خپل سر د ويښتانو د ښايسته کولو لپاره د کېمياوي مادو څخه جوړ سوي رنګونه هغه که سور رنګ وي يا ژړ يا تور ته نژدې رنګ وي يا په نکريزو باندي رنګوي جائز دي او دا ډول که د ښځي ويښتان په کم عمر کي يا د يوې ناجوړۍ د وجي سپين سوي وي په تور رنګ باندي تورول يې هم جائز دي.

د دغه عذر پرته د نورو ښځو چي عمر يې د ويښتانو سپين کېدو ته رسېدلی وي جائز نه دي. البته د ټولو رنګو د استعمال لپاره مناسب دا دئ چي د ويښتانو په رنګولو کي وخت ضايع او عبث نه کړي او دا ډول يې دومره پر له پسې استعمال نه کړي چي بالاخره يې د مجبورۍ پر اساس رنګوي يا د ډېر رنګ د استعمال د وجي ويښتان ورسپين کړي نو بيا مجبوراً يې رنګوي چي سپين ويښتان ښکاره نه سي.[2]

---

[1]: الوصل بشعر الادمی حرام و کذلک الوصل بشعر نجس من غير الادمی ... قال العثمانی حفظه الله و الذی يظهر من کتب الحنفية ان الراجع عندهم القول الثانی و هو تخصيص الحرمة بشعر الادمی ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فی قرونها و ذوائبها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرا مل (و هی خيوط مرير) للنساء جائز ... الخ (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱ – فتاوی هنديه: ج ۵، ص ۳۵۸ – جديد فقهي مسائل: ج ۱، ص ۳۰۱).

[2]: أما خضاب المرأة شعرها لتتزين لزوجها فقد اجاز قتادة کما اخرج عنه عبد الرزاق مصنفه و کذا اجازه اسحاق ... ابن قدامة فی المغنی (ج ۱، ص ۷۶ – تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۵۰) قال النووي: والاصح والأوفق للسنة استحباب خضب الشيب للرجل والمرأة بصفرة او بحمرة (شرح صحيح مسلم: ج ۱۴، ص ۸۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره وروځي کښل (کول یا نري کول) جائز دي؟

په اوسنۍ زمانه کي د فېشن څخه یو دا هم دئ، چي ښځي د خپلو وروځو د باریک (نري) ښکاره کولو لپاره په تکلیف سره د وروځو کنارې (څنډي) کوچنۍ کوي یا یې کاږي، نو که یې پخپله وکاږي یا یې بل څوک ور وکاږي جائز نه دي بلکي حرام دي. البته یو هغه وېښتان وي چي عادتاً په وروځو کي نه بلل کېږي بلکي د وروځو څخه ماسوا پر تندي باندي راغلي وي نو د هغو وېښتانو کښل جائز دي

او په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ پر کښونکو (نري کوونکو) او ورکښونکو (چي غوښتنه د کښلو ورڅخه کوي) لعنت ویلی دئ، یعني دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی د رحمت څخه لیري وي.

پاملرنه:

هغه ښځي چي د وروځو د نري کولو یا کښلو په عمل باندي اخته وي د دوی لپاره دا فکر په کار دئ، چي د الله تعالی نبي ﷺ د دغه عمل کوونکو ښځو ته بدعایي (ښرا) کړې ده، هغه دا چي د دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی له رحمت څخه لیري وي، دا د الله تعالی د نبي ﷺ بدعاء ده او موږ چي د یو عام ښه کس د بدعاء څخه هم ځان ساتو نو د الله د نبي د بدعایي څخه ځان ساتل څومره زموږ لپاره ضروري او لازمي دي.

لهذا د ټولو مسلمانو ښځو لپاره لازمي ده، چي د الله تعالی د نبي ﷺ د دغه بدعاء څخه ځان وساتي او د ښرا څخه د ځان ساتل هغه وخت راتلای سي چي موږ دغه د وروځو کښل یا نري کولو څخه پرهېز وکړو (۱)

عن ابي الدرداء ﷺ مرفوعاً من خضب بالسواد سود الله وجهه یوم القیامة (کنزالعمال: ج ٦، ص ٦٧١ - احکام تجمیل النساء: ص ١٧٩).

[1]: حدثنا اسحق بن ابراهیم ... عن عبدالله قال لعن الله الواشمات والمستوشمات والنامصات و المتنمصات ... الخ (مسلم: ج : ١١ ، ص : ٥٣ ، ط : المکتبة الشاملة ورقم الحدیث : ٣٩٦٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟

د ښځي لپاره د هغه ځای څخه وېښتان کښل چي عادتاً د انسان پر هغه ځای باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه تندی، بارخوګان، غاړه نو که وېښتان پر راشنه سي کښل يې جائز دي، البته چونکه د وېښته عادت دا دئ، چي په کښلو يا غچي کولو باندي د وخت په تېرېدو سره نور ډېرېږي او بل دا چي په کښلو کي يو ډول پر ځان باندي تکليف او اذيت تېرېدل هم دي او دسترګو ديد ته هم تاوان رسوي، په هغه صورت کي چي په تار باندي يې کاږي او که د کريم يه پاوډر په ذريعه يې کاږي، که څه هم دغه وجه نه وي خو په اوله وجه سره يې نه کښل اولی او ښه کار دئ.

دوهم که پر هغه ځای باندي وېښتان را شنه سي چي عادتاً د ښځي پر هغو ځايو باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه ږيره، برېتونه نو د داسي وېښتانو د شنه کېدو په صورت کي د ښځي لپاره يې کښل ضروري او لازمي دي.(۱)

د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډيو او ورنو) وېښتان خريل جائز دي؟

د ښځو لپاره د بازوګانو او پنډيو وېښتان که د بال صفا په ذريعه وي يا د بل کريم په ذريعه وي ليري کول يې جائز دي، ځکه چي د ښځي په حق کي زينت مطلوب او مقصود دئ او د لاسو و پښو د وېښتانو په ليري کولو کي د خلقت تبدلي هم نه راځي او دا ډول په هغه کي څه دوکه هم نه معلومېږي ځکه يې د وېښتانو ليري کېدل جائز دي.

قوله: النامصات الخ انمص (بفتح النون و سکون الميم) تتف الشعر: و نمصت المرأة الشعر ای نتفته والنامصة هی التی تنتف شعر الوجه ... المتنمصة من تأمرا مرأة اخری بنتف الشعر عن نفسها و اکثر ما تفعله النساء فی الحواجب و اطراف الوجه ابتغاء للحسن والزينة و هو حرام بنص هذا الحديث اما اذا نبتت للمرأة لحية او شارب او عنفقة فاخذها حلال عند الحنفية رحمهم الله (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۱: و فی الشامية (قوله النامصة) ذکره فی الاختيار ايضاً والمغرب النمص نتف الشعر و منه ... فلو کان فی وجهها شعر ينفر زوجها عنها بسببه ففی تحريم ازالته بعد لأن الزينة للنساء مطلوبه للتحسين ... فلا تحرم ازالته بل تستحب (در المختار: ج ۶، ۳۸۳ ايچ ايم سعيد).

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته که چیري يې د وېښتانو په پرې کولو کې څه تکليف او اذيت وي نو نه پرې کول يې بهتره او ښه کار دئ.(۱)

د ښځي لپاره د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو حکم:

د زيرناف او بغلو د وېښتانو د خريلو (ليري کولو) د ښځي او نارينه لپاره مستقله شرعي مسئله ده او د فطرت په لسو شيانو کي داخل دئ لهذا د زيرناف او بغلو وېښتان په هفته کي يو وار پرې کول په کار دي، يا په پنځلسو ورځو کي يې پرې کول ضرور دي.

مګر د څلوېښتو ورځو پوري تأخير (ځنډ) ورکول ګناه بلل کېږي مکروه تحريمي دي.

او د وېښتانو ليري کول که څه هم د هر شي په ذريعه يې ليري کول جائز دي مګر د ښځي لپاره د پوډرو يا يو ډول کريم دي د هغه استعمال د چړې (د ماشين د چړې) پر ځای مناسب دئ او د نارينه وو لپاره دواړه مناسب دي(۲)

د ښځي هغه وېښتان چي پخپله يې پرې کړي وي يا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟

د ښځي لپاره هغه وېښتان چي پرې کول يې پخپله موده کي ضروري وي لکه د زيرناف او بغلو وېښتان يا هغه د سر وېښتان چي خودبخوده تويېږي يا ښځه يې قصداً پرې کوي په دواړو صورتو کي د وېښتانو په خاوره کي پټول ښه او بهتر کار دئ يا په داسي ځای کي بايد کښېښنودل سي چي هلته نجاست نه وي يعني په غسل خانه يا پای خانه (بيت الخلاء) کي يې غورځول په کار نه

۱: والحاصل: ان كل ما يفعل فى الجسم من زيادة او نقص من اجل الزينة ... و اما ماتزينت به المرأة لزوّجها من تحمير الأيدى او الشفاء والعارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فى النهى عندا جمهور العلماء (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص۱۹۵).

۲: و يستحب حلق عانته و تنظيف بدنه بالاغتسال فى كل اسبوع مرةً والافضل يوم الجمعة و جاز فى كل خمسة عشرة و كره تركه و راء الاربعين. قال العلامة الشامي رحمه الله ولا عزر فيما وراء الاربعين و يستحق الوعيد (ردالمختار: ج ٦، ص ۴۰٦ كتاب الحطر والاباحة – مرقات: ص ۲۱۲، ج ۸، باب الترجل).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، بلکې مکروه دي.

ځکه دا د انسان جزء دي او انسان محترم او معظم دئ باید احترام او عزت یې وسي او د دې احترام په هغه صورت کې کېدای سي چې د هغه جزء حفاظت وسي او په فتاوای هندیه کې دا خبره ذکر سوې ده چې د نارينه او ښځې لپاره چې دوسواس او بد فکری یو لامل هم دادئ چې دوی نوکان او وېښتان بې ځایه غورځوي. (۱)

۱: فاذا قلم اظفاره او جز شعره ینبغی ان یدفن ذلک الظفر و الشعر المجزوز فان رمی به لا بأس و ان القا فی الکنیف او فی المغسل یکره ذلک (حاشیة الطحطاوی علی الدر المختار: ج ۴، ص ۲۰۲، کتاب الحظر و الاباحه).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل

د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ

د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

* زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ او هره ښځه طبعاً حسين والی او ښايست خوښوي او دا غواړي چي زه ښه وايسېږم، خصوصاً بيا پر ښځي باندي لازم دي چي د خاوند لپاره د شريعت مقدسه په حدودو کي زينت او سينګار وکړي او د ښځي پر زينت او سينګار باندي هم هغه وخت اجر او ثواب مرتب کېدای سي، چي د خاوند لپاره يې کړی وي او دا ډول په شريعت مقدسه کي د هغي ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي په خيرن لباس او خيرن بدن ګرځېدل مکروه دي، بلکي په شريعت مقدسه کي خاوند ته دا اجازه ستل که مېړمن يې د ده لپاره سينګار نه کوي نو تاديباً دي څه محدوده سزا ورکړي، ځکه چي پر مېرمن باندي د خاوند دا حق دئ، چي دا به خپل خاوند ته ځان سينګاروي.

البته په زينت او سينګار کي هغه کېمياوي دواوي استعمالول چي د انسان د وجود اعضاوو ته ضرر رسوونکي وي جائز نه دي، که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کوي.[1]

---

[1]: استعمال أدوات التجمل كتحمير الشفاء لابأس به و كذا تحمير الخدود فلا بأس به لاسيماً للمتزوجة.
تجمل المرأة لزوجها فی الحدود الشروعه ... ليس هناک ضرر طبی ... من استخدام المكياجات (المغنی، ج ۱، ص ۱۶۸، بحوالهٔ احكام تجميل النساء: ص ۲۰۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میک اپ (د سرخي او سفېدي کولو) حکم:

د زینت، سینګار او میک اپ (سرخۍ او سفېدۍ) استعمال د ښځي لپاره چي نکاح (واده) یې کړې وي جائز خو څه بلکي د خاوند لپاره خصوصاً ښه او بهترین عمل دئ.

خو البته زینت او سینګار د میک اپ (سرخۍ او سفېدۍ) د استعمال شیان اکثر په اوسني وخت کي د نورو خارجي وطنو څخه راځي، لکه: پاوډر، کریم، لوشن او داسي نور د زینت او میک اپ (سرخۍ او سفېدۍ) د شیانو په جوړېدو کي د خنزیر یا مردار سوو حیواناتو وازګي استعمالېږي او هغه شرعاً حرام دي.

سوال اوس دا دئ، چي د دغو شیانو استعمال شرعاً جائز دئ کنه؟

په جواب کي باید وویل سي که دغه د خنزیر یا مردارو سوو حیواناتو وازګي یقیني پکښې وي او د یوې کېمیاوي دوا په ذریعه یې حقیقت او ماهیت بدل سوی نه وي نو استعمال یې جائز نه دئ.

او که په دغو شیانو (کریم، پاوډر، لوشن او سرخي) کي یوازي د حرامو شیانو د استعمال شک کېدی نو محض د شک پر بنیاد باندي د دغو شیانو استعمال نه حرامیږي، تر څو چي یقین نه وي.

او دا ډول که د دغو شیانو (کریم، پاوډر، سرخي او لوشن) په جوړېدو کي یقیني حرام او حلال دواړه استعمالېدل او د هغو حرامو شیانو حقیقت او ماهیت د کېمیاوي دواوو په ذریعه بدل سوی وي نو په دغه صورت کي یې د دغه شیانو استعمال جائز دئ.

ځکه چي اوس یې اصلي حقیقت او ماهیت بدل سوی دئ.[1]

---

[1]: قال العلامة الحصكفي رحمه الله و يطهر زيت تنجس بجعله صابوناً به يفتى للبلوى.
و قال ابن عابدين رحمه الله ثم هذه المسئله فرعوها على قول محمد بالطهارة بانقلاب العين الذى عليه الفتوى اختياره اكثر المشائخ ... فصار صابوناً يكون طاهر لتبدل الحقيقة (ردالمختار: باب الانجاس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مېلمنو او کور به ښځو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

په اکثره ځايو کي داسي وي چي ښځي يو ځای مېلمنې وي نو زينت او سينګار کوي هغه نو کله پخپله کور کي زينت او سينګار وکړي يا ولاړه سي آرايشګاه ته هلته په ځان سينګار وکړي او دا ډول کور به ښځي چي دوی ته مېلمنې راځي نو دوی هم د مخکي مېلمنو په ډول پخپل کور کي ځان سينګار کړي يا ولاړي سي آرايشګاه ته هلته ځان سينګار کړي او د دواړو که مېلمنې وي که کور به ښځي وي په دې نيت ځان سينګاروي چي زه ښه وايسېږم يوازي د دغه نيت لپاره ډېري پيسې مصرفوي.

لهذا دغه خيالات او نيتونه يوازي په احساس کمتري کي لوېدل دي، نو د دغو ښځه ځان ساتل په کار دي او دغه سينګار او مصرف چي دې ښځو په ځان وکړ دايې د بل لپاره سينګار او مصرف وکړي.

نبي کريم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي د بل لپاره يې سينګار کړی وي فرمايي چي په اجنبيانو (پرديو) کي د زينت سره تلونکې ښځه داسي ده لکه د قيامت د ورځي په تاريکه کي چي په هغې کي هيڅ نور نه وي.

د دې حديث څخه معلومه سوه چي د بل لپاره زينت کول د قيامت په ورځ به په هغه تاريکيو کي وي، الله تعالی دي موږ او تاسي د قيامت د تاريکيو څخه وساتي.[1]

د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سينګار کولو حکم:

د خاوند څخه ماسوا د نورو هغه محارمو چي د ګرد عمر لپاره يې نکاح نه سي ورسره صحيح کېدای لکه پلار، ورور، وراره، خوريې، اکا، ماما او داسي نورو په مخ کي زينت او سينګار کول د ښځي لپاره في نفسه خو جائز دي، البته په اوسنۍ زمانه کي د اکثرو خلکو په زړو کي فساد ډېر دئ او په اکثرو کورو کي د زړو د فساد او د اخلاقو د فساد اسباب موجود دي لکه تلوېزيون، وي

[1]: عن ميمونة بنت سعد ﵂ قالت قال رسول الله ﷺ مثل الرافلة فی الزينة فی غير اهلها کمثل ظلمة يوم القيامة لا نور لها (ترمذي: باب ما جاء فی کراهية خروج النساء،)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي آر، او داسي نور اسباب او بیا خصوصاً په هغو کورو کي چي د خاوند قریبان لکه د خاوند ورور، د اکا زوی او داسي نور هم یو ځای ورسره اوسي، نو د دغو وجوهاتو پر بنیاد باندي د ښځي لپاره د پردیو په مخکي خو بالکل جائز نه دئ او د خپلو محارمو په مخکي د ښځي لپاره زینت او سینګار کول مناسب نه دي، ځکه د فتنې څخه نه سي خالي کېدای، لهذا پرهېز ورڅخه کول په کار دي.[1]

د ښځي لپاره د لب شیرین کولو حکم:

په اوسني وخت کي ښځي د زینت او سینګار لپاره پر شونډانو د لب شرین په نامه یو ډول سور رنګ استعمالوي او دغه لب شرین (لپ ستیک) دوه قسمه دئ، یو قسم یې هغه دئ چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د ډېري غوړزګی له وجي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته نه رسېږي.

او دوهم قسم یې هغه (لب شرین) دئ، چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته رسېږي.

نو لهذا في نفسه د دواړو قسمونو (ډولونو) لب شرین استعمال جائز دئ، البته د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د اول قسم (ډول) لب شرین له شونډانو څخه پاکول ضروري دي، تر څو په اوداسه او غسل کولو کي اوبه اصل شونډانو ته یا د شونډانو پوست ته ورسېږي او که د اوداسه سره دغه اول ډول لب شرین استعمال کړی وو نو د لمانځه د ادا کولو پر مهال یې پاکول ضروري نه دي.[2]

---

[1]: (حواله احسن الفتاوی: ج ۸، ص ٦۸).

[2]: و اما التحمیر و نحوه فیجوز باذن الزوج و فی داخل البیت و یحرم بغیر اذن الزوج و خارج المنزل (الفقة الاسلامي و ادلته: ج ۴، ص ۲٦۸۳، کتاب الحظر و الاباحة).
و قال العلامة الحصکفي رحمه الله علیه: و لا یمنع الطهارة بخلاف نحو عجین.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د باڼوګانو د رنګولو حکم:

ښځي بعض اوقات د زينت او سينګار لپاره خپل باڼوګانو ته رنګ ورکوي او د باڼوګانو رنګول پر دوه ډوله دي يو هغه مادي استعمالېږي، چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل وېښتانو ته نه رسېږي، په دغو صورت کي که څه هم د باڼوګانو رنګول جائز دي خو د اوداسه او غسل په کولو کي يې د رنګ ليري کول يا زائلول ضروري دي تر څو اوبه اصل وېښتانو ته ورسېږي، او په هغه اوداسه او غسل باندي لمونځ صحيح سي.

دوهم ډول د باڼوګانو په رنګولو کي هغه مادي استعمالېږي چي د اوداسه او غسل په کولو کي اوبه اصل وېښتانو ته رسېږي نو د دغه رنګ استعمالول جائز دي او د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول او زائلول هم ضروري نه دي(۱)

د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو ايښودل يا پر اصلي باندي نور مښلول جائز دي؟

ښځي د زينت لپاره پر خپلو باڼوګانو باندي مصنوعي (نقلي) باڼوګان لګوي (مښلوي) ځکه چي بيا د دوی باڼوګان ګڼ او اوږده معلوم سي، د دغو باڼوګانو د لګولو (مښلولو) لپاره يو ډول مخصوص لوشن (کريم) او ماده ده، چي په هغه باندي مښلي که څه هم بعض اوقات د څه وخت (څو ساعتو) لپاره دغه باڼوګان لګول کېږي، د باڼوګانو د لګولو (مښلولو) د حکم دوه لحاظه دي يو طبي لحاظه دئ او يو فقهي لحاظه دئ.

و قال ابن عابدين رحمه الله اى لعلک و شمع و قشر سمک ... فى شرح المنية فى العجين و استظهر المنع لان فيه لزوجة و صلابة تمنع نفوذ الماء (ردالمختار: مطلب فى ابحاث الغسل،)

۱: و يجب اى يفرض غسل کل ما يمکن من البدن بلا حرج مرة کأذن و سرة و شارب، حاجب... و لا يمع الطهارة و نيم اى خرء ذباب ... و لو جرمه به يفنى (فتاوى محموديه: ج ۱۹، ص ۳۳۲ –الدر المختار: مطلب ابحاث الغسل،)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طبي لحاظه دومره عرضول کافي دي چي د دغه مصنوعي (نقلي) بانوګانو پر اصلي بانوګانو مښلول پر اصلي بانوګانو باندي زور راولي او پر طبيعي نشو و نما او پوست هم ورڅخه متأثر کېږي او دوهم دا چي پخپله د بانوګانو د مښلولو لوشن (کريم) نقصان رسونکی دئ او خصوصاً د بانوګانو تعلق بيا خاص د سترګو سره دي او سترګي نازک او هم باريک عضوي بلل کېږي او تاوان ژر ور رسېږي.

لهذا طبيبان د مصنوعي (نقلي) بانوګانو پر اصل بانوګانو باندي د مښلولو اجازه نه ورکوي نو پرهېز ورڅخه کول په کار دي.

او د فقهي د لحاظه د مصنوعي (نقلي) بانوګانو لګول چي د بل انسان او نجس العينٌ حيوان و ېښتان نه وي جائز دي.

که چيري دغه بانوګان دائمي لګول سوي وه نو جزء يې ګرځي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول ضروري نه دي او که عارضي لګول سوي وه، چي بيرته په اسانۍ سره ايسته کېدای سي او يا که پاته سي نو اوبه نه وررسېدلې نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د دغه ډول بانوګانو ليري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.[1]

د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟

د تېري زمانې څخه د ښايست لپاره خصوصاً په ښځو کي دا عادت را روان دئ چي پر تندي باندي د ښايست لپاره خال وهي او بعض نارينه هم په

---

[1]: الوصل بشعر الادمي حرام و کذلک الوصل بشعر نجس من غير الادمي ... قال العثمانی حفظه الله تعالی والذی يظهر من کتب الحنفية ان الراجح عندهم القول الثاني و هو تخصيص الرحمة بشعر الادمی ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فی قرنها و ذوائيها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرامل (و هو خيوط حرير) للنساء جائز الخ (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱).

قال الطبيب ابوبکر ... مادة اتثبيت الرموش الصناعية تؤثر على الرموش الطبيعية ... و ينصح الحباء الرمد بعدم استخدامها على الاطلاق (احکام تجميل النساء: ص ۱۹۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ناوړه عمل باندي مبتلا دي چي پر لاسو باندي يا د بدن پر يو بل ځای باندي د ستني په ذريعه يا د يوې بلي آلې په ذريعه خالونه پر بدن باندي زخم جوړ کړي بيا په هغه زخم کي رانجه يا اهاک واچوي نو د جوړېدو وروسته شين معلومېږي، نو هغه که خپل نوم يا نور نقش او عکسونه پر بدن باندي ليکلي يا رسم کړي وي او په اوسني وخت کي دغه عمل د کفارو د ملکو ښځه د فېشن په طريقه او شکل کي د مسلمانانو په ملکو کي رائج سوي دي، چي د دغه عمل ښځه خصوصاً نوي ځوانان او نجوني متأثره سوي دي.

نبي کريم ﷺ پر خال وهونکي او ور وهونکي ښځي باندي د الله تعالی لعنت ويلی دي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره پر تندي يا شونډانو يا د بدن پر نورو اعضاوو باندي د ښايست لپاره خالونه وهل جائز نه دي او که د کوچنۍ نجلۍ پر تندي يا شونډانو خالونه ووهي نو ګناه يې پر وهونکي ده نه پر کوچنۍ نجلۍ باندي.(۱)

د غاښو باريک (نري) کول جائز دي؟

د ښايست د زياتوب لپاره بعضي ښځي د مخ د طرف غاښونه په يوه ذريعه سره نري کوي يا د ښايست لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (پراخي) راولي نو د دغسي ښځو چي د ښايست او زينت لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (جلا والی) راولي نبي کريم ﷺ پر هغوی باندي لعنت ويلی دئ او پر هغه چا باندي يې لعنت ويلی دئ، چي د الله تعالی د خلقت بدلونکی وي. لهذا د ښځي او نارينه وو لپاره د غاښو باريک (نري کول) او د غاښو په مابين کي خلاء

---

[1]: عن ابن عمر ﵄ رسول الله ﷺ لعن الواصلة و المستوصلة و الواشمة و المستوشمة.
قوله: و الواشمة و المستوشمة اما الواشمة ففاعلة و الوشم و هو ان تغذ ابرة و نحوها في ظهر الكف او المعصم، او الشفة من بدن المرأة حتى يسل الدم ... و الوشم حرام بنص هذا الحديث على الفاعلة و المفعول لها باختيارها و الطالبة له و قد يفعل بالبنت و هي طفلة فتأثم الفاعلة ... لعدم تكليفها (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جلاوالی) راوستل جائز نه دي.(۱)

د ښځي لپاره د سرو زرو یا سپینو زرو غاښونه ایښوول یا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟

بعض اوقات د انسان یو یا دوه غاښونه ښوري یا یې بالکل وکاږي نو د غاښو د ښوریدو په صورت کي د نارینه او ښځو لپاره هغه غاښو ته د سرو زرو یا سپینو زرو پوښ (خول) ورکول یا د سرو یا سپینو زرو په تار باندي تړل یا هغه غاښونه کښېل د هغو پر ځای باندي نور د سرو یا سپینو زرو غاښونه ایښودل جائز دي.

البته د سرو زرو پر ځای که د سپینو زرو غاښونه کښېښودل سي نو په اتفاق به هم عمل وسي او اولی او بهتر هم دي.

لهذا د سرو زرو او سپینو زرو غاښونه ایښوول دواړه جائز دئ خو د سپینو زرو غاښونه اولی او بهتر دي.

یادونه:

هر هغه غاښونه چي دائماً یعني چي بیا نه ایستل کېږي، ایښودل سوي وي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي لیري کول یا ایسته کول ضروري نه دي اودس او غسل ورسره صحیح کېږي او که دائماً ایښودل سوي نه وي نو د اوداسه او او غسل کولو په صورت کي لیري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل یې صحیح سي.(۲)

۱: عن عبدالله قال: لعن الله الواشمات او مستوشمات والنامصات و المتنمصات و المتفلجات للحسن المغیرات خلق الله.

قوله: والمتفلجات: جمع المتفلجة و هی المرأة التی تبرد مابین اسنانها (بالمبرد) الثنایا والرباعیات لتحدث فرجة بینها ... و یقال له ایضاً الوشر (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۲: ولا یشد سنة المتحرک بذهب بل بفضة وجوزهما محمد رحمه الله علیه ... فعندالامام یتخذ ذلک من الفضة فقط و عندالامام محمد رحمه الله علیه یتخذ من الذهب ایضاً. (الدرالمختار مع رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو د استعمال حکم:

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو امیل، والي، بنګړي، انګشترۍ او داسي نور د ټولو استعمال د علماوو په اتفاق سره جائز دئ او د نارینه وو لپاره یې استعمال بالاتفاق ناجائز او حرام دئ. البته د نارینه وو لپاره یوازي تر یوه مثقال په کمه اندازه د سپینو زرو د انګشترۍ استعمال جائز دئ.(۱)

یوازي د اظهار او نمایش لپاره د سپینو زرو استعمال جایز دئ؟

د سرو او سپینو زرو استعمال په نیت د نمایش او په هغه کي په دې نیت ځان ښکاره کول جائز نه دي ځکه نبي کریم ﷺ فرمایي: اې د ښځو معاشرې (ټولني)! ایا په سپینو زرو سره ستاسي ښایست نه راځي.

خبردار! ستاسي څخه چي کومه ښځه د اظهار او ځان ښکاره کولو لپاره سره زر استعمالوي د دغه اظهار د وجي څخه به خامخا پر هغه باندي دوی ته عذاب ورکول کېږي.(۲)

د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟

څه ډول چي د نارینه وو لپاره ښځو ته کتل د نارینه د نفس د راپورته کېدو

المختار: ج ٦، ص ٣٦٢، فصل فی اللبس، سعید).

قال رحمه الله (و شد السن بالفضة) ای یحل شد السن المتحرک بالفضة ولا یحل بالذهب و هذا عند ابی حنیفة رحمه الله و ابي یوسف رحمه الله و الاصل الحرمة فیهما فاذا حل التضبیب باحرهما حل بالاخر ... و قد زالت بالادنی و هو الفضة ... الخ (تبیین الحقایق: ج ۷، ص ۳٦، فصل فی النظر والمس – فتاوی محمودیه: ج ۱۹، ص ۳۴۹).

[1]: عن ابی موسی اشعري رضي الله عنه رسول الله ﷺ قال: حرم لباس الحریر والذهب علی ذکور امتی و احل لاناثهم (الترمذي: ج ۱، ص ۳۰۲).

قال العلامة ظفر احمد العثماني رحمه الله و فیه ایضاً یجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار و الخلخال و الطوق والعقد التعاویذ والقلائد و غیرها (اعلاء السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹).

[2]: عن اخت لحذیفة ان رسول الله ﷺ یا معشر النساء اما لکن فی الفضة ما تحلین به اما انه لیس منکن امرأة تحلی ذهبا تظهره الا عذبه به (رواه ابو داود، مشکوة: ج ۱، ص ۳۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبب کېږي، دا ډول د ښځو آواز او پر دوی باندي هغه آواز لرونکي زېور هم د نارينه وو د نفس د راپورته کولو سبب جوړېږي او د دې څخه ماسوا په بې شمېره احاديثو کي دا خبره واضح سوې ده، چي د هري کنتې (زنغ لرونکي) سره شيطان وي.

حضرت مفتي محمد شفيع صاحب رحمة الله عليه فرمايي، چي: د آيت په شروع کي ښځي د نارينه په مخکي د خپل زينت د ښکاره کولو څخه منع سوي وې (وَلاَ يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ) او د دغه آيت په آخر کي نور هم تاکيد دئ، چي د ښايست ځايونه لکه: سر، سينه او داسي نور دي خو خامخا پټول ضروري دي او دا ډول د خپل مخفي زينت ښکاره کول هر ډول چي وي جائز نه دي.

په زېوراتو کي داسي شی لګول چي هغه آواز لرونکی وي يا يو زېور د بل زېور سره د جنګېدو په صورت کي چي آواز کوونکی وي او هغه آواز نامحرم نارينه واوري د دا ډول زېوراتو استعمال د ښځو لپاره د دغه آيات له نظره جائز نه دئ او ډېر فقهاء فرمايي چي د زېور آواز د نامحرمو نارينه وو باندي اورېدل په دغه آيت باندي ناجائز بلل سوي دي.

نو پخپله د ښځي آواز اورېدل د دغه څخه هم ډېر سخت ناجائز دي.

لهذا د ښځو لپاره هر هغه اواز لرونکی زېور يا چي د هغه په جنګېدو سره آواز ورڅخه پيدا کېږي استعمال يې جائز نه دئ البته مناسب دا دئ، چي د ځلورو بنګړيو پر ځای چي نري وي دوه غورس (پنډ) بنګړي جوړ کړي تر څو د آواز پيدا کېدو بېره ليري سي[1]

---

[1]: عن بنانة مولاة عبدالرحمن بن حيان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذ دخلت عليها بجارية و عليها جلاجل يصوتن فقالت لا تدخلنها علي الأأن تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لا تدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: ص ۳۷۹).

عن عمر بن خطاب رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول مع كل جرس شيطان (مشكوة: ص ۳۷۹ – معارف القرآن: ج ٦، ص ٤٠٦، سورة النور).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو ماسوا اوسپنه، پیتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟

شریعت مطهره د هر ډول سرو او سپینو زرو استعمال د ښځو لپاره جائز کړی دئ. البته په اوسني وخت کي د زېوراتو په توګه د وسپني، پیتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ امېلونه، بنګړي، والي، انګشتری او داسي نور ښځي د زینت لپاره استعمالوي، د ښځو لپاره د دغه معادنو څخه د جوړو د زینت د شیانو د استعمالولو په حکم کي د علماوو د مکروه تحریمي او تنزیهي بېلا بېل نظرونه دي.

لهذا د اوسپني، پیتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ د ښځي د زینت شیان لکه امېل، بنګړي، والي او داسي نور د استعمال څخه پرهېز کول ښه او بهتر کار دئ، ځکه چي د استعمال په صورت کي يې څه نه څه کراهت سته.(۱)

د پلاسټیک او ښیښه يي بنګړو په لاسول جائز دي؟

د پلاسټیک او ښیښه يي بنګړو په لاسول د ښځو لپاره جائز دي، البته د ښیښې یا هغه پلاسټیکي بنګړي چي اواز لرونکي وي په داسي ځای کي يې په لاسول جائز نه دي چي د هغوی آواز تر نامحرمو نارینه وو تر غوږو پوري رسېږي.(۲)

۱: قال العلامة ابن عابدین رحمه الله تحت قوله : (فیحرم بغیرها) و فی الجوهرة و التختم بالحدید والصفر و النحاس و الرصاص مکروه للرجال والنساء (درالمختار: ج ٦، ص ۳۵۹).
و اما المعدن الحدید فلعله غیر هذه الانواع ... والأحوط الترک (امدادالاحکام: ج ۴، ص ۳۵۹ – فتاوی رشیدیه: ص ۴۹۱).

۲: ولا یتختم بغیرها کحجر و ذهب وحدید و صفر و رصاص و زجاج وغیرها (تنویرالابصار: کتاب الکراهة فصل افی اللباس).
یجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار والخلخال والطوق (اعلأن السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹، کتاب الحظر).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د پایزېبونو په پښو کول جائز دي؟

اسلام ښځو ته د پردې (حجاب) کولو حکم کړی دئ او د هر هغه عمل کولو څخه يې منع کړې ده، چې هغه د بې حيايې باعث کېږي. ځکه د ښځي لپاره پایزېبونه په پښو کول يو ډول بې حيايي ده او بعضي اوقات د دغه وجي غټې غټې فتنې او فسادونه جوړېږي.

دوهم دا چې پایزېبونه په پښو کول د شرعي پردې (حجاب) سره منافي دي ځکه الله تعالی د پردې کولو په اړه فرمايي:

وَلاَ يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او دوی (ښځي) دي خپلي پښې (د ځمکي سره) نه وهي د دې لپاره چي معلوم سي هغه څه چي دوی (ښځي) يې پټوي د خپل زينت څخه.

يعني دوی (ښځي) دي داسي تګ نه کوي چي هغه پټ زينت چي دې کړی وي معلوم سي.

لهذا هر هغه د ښايست شی چي هغه د استعمال په صورت کي اواز کوونکی وي لکه پایزېبونه په پښو کول يا د ده په ډول نور داسي شيان استعمالول جائز نه دئ بلکي حرام دئ (۱)

په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې يا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟

په ښځو کي د اسم الله په نامه باندي د سرو زرو يا سپينو زرو د غاړې يو ګل دئ، پر هغه ګل باندي د (الله ﷻ) په لفظ باندي د الله نوم مبارک ليکل سوی وي، که څه هم په عامو حالاتو کي د اسم الله په نامه د زرو څخه جوړ سوی

۱: وعن بنانة مولاة عبد الرحمن بن حبان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذا دخلت عليها بجارية و عليه جلاجل يصوتن فقالت لاتدخلها على الا ان تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله ﷺ لاتدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: كتاب اللباس، ص ۳۷۹ - امداد الاحكام: ج ۴، ص ۱۳۷).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل په غاړه کول جائز دي، البته د پای خانې (مکان) او غسلخانې ته د تګ په صورت کي که دغه د الله نوم په يو ټوکر يا بل شي کي پټ يا پېچلی نه وي نو د غاړي څخه يې ليري کول يا کښېنل ضروري دي.

او که په يو ټوکر کي پټ يا پېچلی وي يعني پوړنی پر واچوي او يا يې په کميس کي واچوي بيا پروا نه لري د غاړي څخه خلاصول نه غواړي.[1]

د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي سره يا سپين زر پکښي استعمال سوی جائز دي؟

د ښځو لپاره که څه هم د سرو او سپينو زرو استعمال که هغه لږ اندازه وي يا ډېره اندازه وي جائز دي، البته که د استعمال په هغو شيانو کي سره زر استعمال سي چي د هغه سرو زرو استعمال يې مقصود دي نه وي، بلکي مقصود اصلاً هغه بل شی وي. لکه هغه ساعت چي په هغه کي سره زر استعمال سوي وي ځکه د ساعت څخه مقصود د وخت معلومول دي د سرو زرو استعمال يې پکښي غير مقصود دي دئ.

لهذا د ښځو لپاره هغه ساعت چي په هغه کي سره زر يا سپين زر استعمال سوی وي جائز نه دئ او د نارينه وو لپاره بيا په طريقه اولی جائز نه دئ بلکي حرام دئ.[2]

د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي لاسبند يې د اوسپني يا پيتل وي جائز دئ؟

د اوسپني يا پيتل استعمال دوه صورته لري:

يو صورت هغه دئ، چي د اوسپني يا پيتل په لاسول بذات (پخپله) مقصود وي لکه اکثر اوقات يې خلک د زينت او فېشن لپاره يې په لاسوي لکه بنګړي يا زنځير.

---

[1]: عن انس ﷺ قال كان رسول الله ﷺ اذا دخل الخلاء وضع خاتمه (ابو داود: ص ۴، ج ۱)

[2]: و يحرم استعمال الذهب والفضة للرجال والنساء فی الآنية ووسائل الكتابة والزينة ... كما لايجوز الساعات والاقلام ... الخ (الفقة الاسلامی وادلته: ج ۴، ص ۲۶۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم هغه صورت دئ چي اوسپنه يا پيتل او داسي نور بذات خود (پخپله) مقصود نه وي بلکي د بل شي د بندولو لپاره استعمالېږي، لکه ساعتونه چي مقصود يې د ساعت لاس بند نه دئ بلکي ساعت دئ خو د لاس بند په ذريعه ساعت بند وي.

لهذا بذات خود خالي اوسپنه يا پيتل د زينت لپاره په لاسول جائز نه دي او هغه اوسپنه يا پيتل چي مقصود يې د اوسپني يا پيتل په لاسول نه وي بلکي يوازي په هغه باندي بندول مقصود وي جائز دي.(۱)

د ښځي لپاره داسي انګشترۍ په ګوته کول چي غمي يې د ډبري يا بل شي وي جائز دي؟

د ښځو لپاره داسي انګشترۍ په ګوته کول چي غمی يې د ډبري وي يا د ډبري د جنس څخه يا د بل شي وي جائز دئ.(۲)

د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟

ښځه که لويه يا کوچنۍ وي د پزي او غوږو سوري کول د زينت لپاره چي په پزه باندي تک وکړي او په غوږو باندي والي وځړوي جائز دي. ځکه د ښځو دغه عمل د نبي کريم ﷺ په زمانه کي هم وو سره د دې چي نبي کريم ﷺ د ښځو په دغه عمل خبر وو دوی يې د دغه عمل څخه منع کړي نه دي.

لهذا د پزي او غوږو سوري کول د لويي ښځي لپاره او کوچنۍ نجلۍ لپاره جائز دي.(۳)

---

[1]: يغتفر فی التوابع مالا يغتفر فی غيرها (الاشباه والنظائر: ص ۱۲۱ – احکام الفتاوی: ج ۸، ص ۲۱۳).

[2]: والاباحة ضرورة التختم والنموذج ... والحلقة هی المعتبرة لأن قوام الخاتم بهما و لا معتبر بالفص حتی يجوز من الحجر (تبيين الحقائق: فصل فی اللباس، ص ۳۵ – ۳۶، ج ۷).

[3]: لا بأس بکی البهائم للعلامة و ثقب اذن الطفل من البنات لانهم کانوا يفعلونه فی زمن رسول الله ﷺ من غير انکار (رد المختار: ج ٦، ص ۳۸۸، فصل فی البيع، سعيد)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم:

د ښځو لپاره د لاسو او پښو سره کېدل د ډېر وخت څخه د ښځو عادت دئ، په اوسني وخت کي هم ښځي د خپلو لاسو او پښو د زينت لپاره په نکروځو باندي د خپلو لاسو پر رسته او چپه طرفو او د پوښو پر راسته طرف نقش او نګار او په مختلفو ډيزاينو باندي سره کوي.

د ښځو لپاره په هر ډول ډيزاين باندي لاسونه او پښې په نکروځو سره کول جائز خو څه بلکي بهتر او افضل کار دئ.

ځکه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي، چي: يوه ښځه په ستر کي نبي کريم ﷺ ته راغله د دې سره يو خط وو غوښتل يې چي نبي کريم ﷺ ته يې ورکړي کله چي دې نبي کريم ﷺ ته خط ونيوى نبي کريم ﷺ خپل لاس ورڅخه را ايسته کړ او نبي کريم ﷺ وفرمايل: ما ته نه ده معلومه چي دغه لاس د نارينه دئ او که د ښځي؟

هغې ښځي ورته وويل: نه! دا د ښځي لاس دئ، نبي کريم ﷺ وفرمايل: که ښځه يې نو خپل نوکانو يعني لاسونو ته تغير ورکړه، يعني په نکروځو يې سره کړه.

لهذا د ښځو لپاره لاسونه او پښې په نکروځو سره سره کول افضل کار دئ.

البته د لمونځو په وخت کي پر لاسو او پښو باندي نکروځي ايښوول مناسب نه دي، ځکه چي د لمانځه د قضا يا تأخير بېره سته.

دوهم په بعضو علاقو کي د ښاديو پر مهال ښځي د لاسو او پښو د سره کېدو لپاره خاص يو پروګرام جوړوي چي په هغه کي داسي عملونه تر سره کېږي چي د شرعي حدودو څخه دباندي وي، لکه عکسونه اخيستل، نامحرم

الاستفسار: هل يجوز ثقب أنف النساء؟ الاستبشار ... ان كان للتزين يجوز كما فى ثقب الاذن ... يجوز قياساً على ثقب الأذن (نفع المفتى والسائل: مجموعة الرسائل اللكهنوى، ج ۴، ص ۱۹۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

نارينه او ښځينه يو ځای کېدل.

دريم: په بعضو کورنيو کي دا رواج وي چي د ناوي کور ته زوم ورولي هلته يې لاس ورسره کوي او په دغه رواجي محفلو کي لکه مخکي چي وويل سوه د شرعي حدودو پايمالېده رامنځته کېږي.

نو د دغسي رواجي محفلو څخه لازماً هره ښځه بايد ځان وساتي که څه هم بذات خود لاسونه او پښې سره کول مباح دي، خو د نورو وجوهاتو پر بنياد باندي ناجائز کېږي. (۱)

د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم:

شريعت مقدسه د نوکانو پرې کول د فطرت له کارو څخه بللي دي او د هغه لپاره يې ورځ هم ټاکلې ده، يعني په هفته کي يو وار پرې کول يې مستحب دي او د پنځلسو ورځو وروسته يې پرې کول جائز او تر څلوېښتو ورځو پوري يې ځنډول مکروه دي.

او ډېري ښځي د فېشن په توګه د لاسو ټوله نوکان او نارينه د لاس د کوچنۍ ګوتي نوک غټوي د نوکانو غټول د څو وجوهاتو پر بنياد باندي جائز نه دي:

اول:

د نوکانو غټول د هندوانو د ښځو (هندوانيانو) او فاسقو، فاجرانو ښځو عادت دئ د هغوی سره مشابهت راځي او د هغوی سره مشابهت جائز نه دئ.

دوهم:

د انسان د فطرت د کارو خلاف دئ.

---

[1]: عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ عِصْمَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ أَوْمَتْ امْرَأَةٌ مِنْ وَرَاءِ سِتْرٍ بِيَدِهَا كِتَابٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَبَضَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ فَقَالَ مَا أَدْرِي أَيَدُ رَجُلٍ أَمْ يَدُ امْرَأَةٍ قَالَتْ بَلْ امْرَأَةٌ قَالَ لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ يَعْنِي بِالْحِنَّاءِ(ابوداود ج ۱۱ ص : ۲۱۹ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ۳٦۳۵)

و اما ما تزينت به المرأة لزوجها من تحمير الايدی او الشفاه او العارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فی النهی عند جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم:

د نوکانو غټول د انسان د رزق د کموالي سبب جوړیږي. یعني کوم څوک چې نوکان غټوي پرې کوي یې نه الله پاک د هغه رزق کموي.

لهذا د ښځو او نارینه وو لپاره د لاسو ټوله نوکان پرېښودل یا یو د کوچنۍ ګوتي نوک د فېشن لپاره غټ پرېښودل جائز نه دي او غټ نوکان د کم رزقۍ سبب هم دي.(۱)

د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟

د نوکانو رنګول د ډېر وخت څخه په ښځو کي د زینت لپاره عادت دي، کله به ښځو خپل نوکان په زعفرانو، کله په نکروځو باندي رنګول او نور مختلف شیان به یې استعمالول او په اوسنۍ زمانه کي هم د ښځو د نوکانو د رنګېدو رواج او عادت سته او د نوکانو رنګول د ښځو د لاسو او پښو زینت پکښي مقصود وي نو د ښځو لپاره د لاسو او پښو د نوکانو رنګول په هر ډول یا په هر رنګ باندي رنګول جائز دي.

البته په اوسني وخت کي چي کوم د ښځو د نوکانو د رنګېدو لپاره کوم رنګونه په بوتلانو یا ښیښو کي راځي هغه اکثر هغه ډول رنګونه وي چي کله پر نوکانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اصل نوکانو ته اوبه نه رسېږي، او اصل نوکانو ته اوبه رسول ضروري دي.

لهذا که څه هم پخپله د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي مګر هغه رنګونه چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي چي د اوبو منع کوونکي وي هغه رنګونه د لاسو او پښو د نوکانو څخه د اوداسه او غسل کولو په وخت کي لیري کول یا زائلول ضروري دي، تر څو اودس او غسل صحت ته ورسېږي.(۲)

۱: قال العلامة التمرتاشي رحمه الله: و لیستحب قلم اظافیرة یوم الجمعة) و کونه بعد الصلوة افضل الا اذا اخره الیه تاخیراً فاحشاً فیکره لان من کان ظفره طویلا کان رزقه ضیقاً ... الخ (تنویر الابصار مع شرح الدر المختار: ج ۵، ص ۳۸۷، فصل فی النظر).

۲: و عنها قالت اومت امرأة من وراء ستر و فی یدها کتاب الی رسول الله فقبض النبی ﷺ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان ایښودل جائز دي؟

په اوسنیو اکثرو ښځو کي دا عادت دئ، چي په ښادیو کي نقلي (مصنوعي) غټ غټ نوکان پخپله ایږدي یا خصوصاً ناوي ته یې لازمي وراېږدي، په شریعت مقدسه کي خپل اصلي نوکان غټول یا نقلي نوکان ایښودل جائز نه دي، ځکه شریعت مقدسه د نوکانو د پرې کولو موده (وخت) د مسلمانانو لپاره تاکلې ده، د مودې تر آخري وخت پوري چي نوکان پرې نه کړي نو هغه څوک ګنهکار بلل کېږي.

او دوهم د لویو نوکانو پرېښودل یا نقلي نوکان ایښوول د فاسقو او فاجرو او کافرو ښځو سره مشابهت راځي او شریعت مقدسه ټول مسلمانان د کفارو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، ځکه کوم څوک چي د دوی سره مشابهت کوي د قیامت په ورځ به د هغوی حشر (راپورته کېده) د کفارو سره وي.

لهذا د ښځو لپاره نقلي لوی لوی نوکان ایښوول جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د جګي کوړۍ لرونکي بوټ یا چپل په پښو کول جائز دي؟

شریعت مقدسه ښځي د نارینه وو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، او نارینه یې د ښځو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي.

لهذا په عرف او رواج کي چي کوم بوټونه یا چپلان پر مخ باندي تړل کېږي او خلاصېږي او یا تر پښې شا ته تړل کېږي او خلاصېږي. د بوټو او چنپلانو اصل معیار پر عرف باندي دئ. یعني کوم بوټونه او چپلان چي په

یده فقال ما ادری اید رجل ام ید امرأة فقالت بل ید امرأة قال لو کنت امرأة لغیرت اظفارک یعنی بالحناء (رواه ابو داود: کتاب اللباس: ص ۵۵۸، ج ۲).

او لزق باصل ظفره طین یابس او رطب لم یجز (هندیه: ج ۱، ص ۲).

[1]: قال النبی ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

و هذا الامر قد یتحقق فیه الشبه المحرم بالکافرات او الفاسقات، لأصل فی ظاهر المسلمة ان یکون ظفرها مقلماً قصیراً لا معفی طویلاً (احکام تجمیل النساء: ص ۲۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرف کي د نارینه سره خاص وي هغه بوټونه او چنپلان د ښځو لپاره په پښو کېدل جائز نه دي او کوم بوټونه چي په عرف او رواج کي د ښځو لپاره خاص وي نو د هغو په پښو کول د نارینه وو لپاره جائز نه دي.(۱)

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل بذات خود جائز دي البته په هغه صورتو کي چي د خوشبو (عطرو) بوی تر نامحرم نارینه پوري رسېږي یا د یو ضرورت لپاره د کور څخه د وتلو پر مهال خوشبو (عطر) وهل او یا په هغه کور کي چي د خاوند ماسوا نور د خاوند قریبان هم اوسي د عطرو وهل او داسي نور جائز نه دي.

ځکه نبي کریم ﷺ فرمايي، چي: ښځه کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارینه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي یعني لکه زانیه ده.

یعني نبي کریم ﷺ د هغي ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي د نارینه وو د مجلس یا د نارینه وو سره تېرېږي نو د دغي ښځي مشابهت نبي کریم ﷺ د زانیې او فاسقي سره ورکړی (۲۸).

د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زینت او سینګار کول جائز دي؟

د کومي ښځي چي خاوند (مېړه) مړ سي یا کومي ښځي ته چي خاوند (مېړه) طلاق ورکړي نو د عدت تر ختمېدو پوري د خاوند په کور کي اوسېدل ضروري دي، بېله سخت ضرورته د خاوند د کور څخه وتل جائز نه دي او دا ډول د عدت تر ختمېدو پوري به زینت نه کوي او نه به د زینت او سینګار

۱: عن ابن ابي ملیکة قال قیل لعائشة رضي الله عنها ان امرأة تلبس النعل قالت لعن رسول الله ﷺ الرجلة من النساء (رواه ابو داود:)

(۲۸) عن ابی موسی رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال کل عین زانیة والمرأة اذا استعطرت ... یعني زانیة (الترغیب والترهیب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيان استعمالوي، لکه ښايسته لباس، ځان جوړول، سره يا سپين زر استعمالول او داسي نور جائز نه دي[۲۹].

---

(۲۹) عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب و لا المشطة و لا الحلي و لا ... و لا تكتحل (مشكوة المصابيح: ص۲۸۶).

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا پر ليکه کيږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعلیم‌الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کېږي:
www.taleemulislam-radio.com

د مؤلف نور تالیفات

۱. د روژې فضائل او احکام
۲. د سفر احکام
۳. افهام صرف شرح ارشاد صرف
۴. د ښځو د پردې شرعي حدود
۵. د الله ذکر او د الله رحمتونه (ژباړه)
۶. تیسیر المنطق (ژباړه)
۷. سود د قرآن او حدیث په رڼا کې

جامعه اسلامیه اشرفیه
اوله ناحیه
کندهار ـ افغانستان

Jamia Islamia Ashrafiyah
Kandahar, Afghanistan

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library